

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת מצורע תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

חולין, פרק עשירי – הזרוע והלחיים דף קלא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קלג

1 דאזו לידה – רביש, נבטלייהו – שדוקף הטבל אצל. כמי שהורמו דמיין –
 2 זכה בהם מן הדפקר, שדוקף קדם. לישנא אחרניא: שמסר לו את הטבל לזכות
 3 בתרומה שבו. **אם בחובו** – שהיה חיוב לו דבר קצוב ממון. **חיוב לעשר** – במתקם
 4 אחר ליתן לכהן, שדורו הוא מוכר. **ואם באנפירות** – בהפסד, ועל חנם – פטור
 5 מלעשר. קרתי מתיא **אם בחובו**, חיוב לעשר
 6 – אלמא ש' לו תובעין, דאי לאו דגא הוא
 7 שישלם לו על כרחו, ונאי חיוב מצוה איכא?
 8 הא לא פשיטא מתיא **שאי חוב** דקא
 9 **משתריש ליה** – הוה לאו בהוצאה בדיינין
 10 תגן בה, אלא חיובא בעלמא. שאר חיובי
 11 מעשרות. חיובא דלא איכא בעליה, דהא
 12 מעשרת ליה – כלומר, משתבר הוא לא
 13 שדורו היה צריך לפטרי מעות. **אמר ליה** –
 14 לטב. **מכור לי בני מעיה** – בני מעיה של
 15 פרה זו, והיו בני מתנות – הקבה. **נותני** –
 16 לוקח זה לכהן. ואין – המוכר מנכה לו
 17 ללוקח מן הדמיס, שדורו היה יודע הלוקח
 18 שמתנתו שם, ולא חל מכו' לו הקבה. **לוקח**
 19 **חימו במשקל** – הליטרא כן רב, ושקל לו
 20 הקבה. **נותני לו** – לוקח לכהן, שדורו הגול
 21 אצלו, וצריך להשיב. והטבח ינכה לו מן
 22 **חתיים** – על כרחו, שנכר דבר שאינו של.
 23 **ואמאי** – נתמן לכהן? ליתו ממוקו בו?
 24 **תשעה נכסי כותב** – האי דשתי דיקן שניה.
 25 ובספירם כותב כותבה בשעה, ומצא אנג'
 26 חמש עשרה מתנות כהונה שכולן נכסי כותב
 27 לעשות כותב על צרכו – הדרומה, תרומת
 28 מעשר, תרומת מעשר של דגמא, והחלה
 29 והבכורים, וארשתו וזה, ותנות של ויחיל
 30 ושל קרשים, והקח הדומס של גול הגר,
 31 ושדה אחוזה, ושדה חרמים, וככור בעל
 32 מום, ופירין וכן, ופירין חמור, ורעה
 33 בעיני שכולן שנים בה, וחשיב תרומה
 34 ותרומת מעשר והדמיא ליה כדרא –
 35 וכלולה תרומה עניה, וזכור ופירין כותב
 36 ופירין פטר חמור כדרא, וקח דומס דגול
 37 הגר דרא, וכלולה וכן מתנה לכהן הן.
 38 ולקמן בפריקין (קלג) חשיב כל עשרים
 39 וארבע מתנות כהונה, והחל את הגר,
 40 ונשבע לו, ונת הגר, ואחר כך הרהר ונשבע
 41 לשקר. דאמר רמנא "זאם אין לאיש גואל"
 42 וגי' – וכי ישי לא ארם בישאל שאן לו
 43 גואלים? אלא וזו גר שמת ואין לו יורשין,
 44 וכתיב "המושב לך לכהן", ותניא
 45 בפרק "הגולל" בבבא קמא (קא) "האשם"
 46 – אין קרן, "המושבי" – רב – אי חומש, דגבי
 47 שבעי לשקול פסקוק או גולל כתיב בה
 48 חומש, גבי גולל חבירו בפרשת אפרו, בין
 49 גולל הוא בפרשת נשא. **למב אבא** –
 50 הלכא? **וספר תורה** – אף על פי שאינו לאבילה, ולא לדבר שיבא ליידי אבילה.
 51 ולבי מנומנא: למאי עניה, הואיל ותנא אפילו בהמה אמאה לוקח חומש? התיף
 52 **מתנא** – בשתי התינוקות מולכין הורוע והלחיים כהנה לכהן, וחושפ מרידיה.
 53 **לא מסתייה** – לא די הכשורה מולכין שחט את בהמותו אין אנו כופין אותו לתת מתנות
 54 לכהן אחר. **אלא מוחפא נמי חתף** – בתמידי, רב – מאי דעתה דאמר "לא
 55 מסתייה דאי שקלינן מנייה" – דמשמע, שדייני יבלין לכהן ולכהן נאמנעין אנו? **אי**
 56 **איכרו עס לשקול מניה** – דהא "מאת עמס נזאת וזכור הוידי" כתיב (הרי"ם דף)
 57 ואן לא איכרו יעם" – רחמנא פטריה, ומאי טיבוחא עבדינן בדייני? **מספיקא ליה** –
 58 לרב, ומשום ספיקא פטר ליה, הדרומאי מחבירו עליו הריאה. **למא שמעיקא** – דרב
 59 דמספיקא ליה. **אויבין מתנות עניים** – ותרומת בכרם, ואלו הן. **התפיש והועילות** –
 60 כרתיב (ויקרא טו) "וכריתן לא תעוללו ופטר כריתן לא תקלט", ובמסכת פאה (פרק שביעי משנה ד) מפורש: איזו היא ועוללות? כל שאין לה את כחה ולא נטף.

1 **דאזו לידה** לידה בטבלייהו וקסבר האי תנא מתנות שלא הורמו בני שהורמו דמיין –
 2 רמשתה הרמה ואלין? – היינו, מבי אתו לידה אפילו בטבלייהו, ואם תאמר
 3 אמאי לא משני דפשטא דברייתא דקתני "פטור מן התשלומין" – היינו, דאזו ליד כהן
 4 בטבלייהו, וקסבר האי תנא: מתנות שלא הורמו לאו כמי שהורמו דמיין, ומשום דכי פטור
 5 דאין לא לכהן אלא משעת הרמה ומש. והוה
 6 נחא עפ דהיי לשון "הרמה" ודקא ושל לומר
 7 איה רהא מוקי לה רבי, או לא היה חדוש דהויק
 8 ככל "לא משעת הרמה אלא משלם", אמר
 9 פשיטא דמשלם, כיון דאזו ליד כהן הורמו. אבל
 10 השתא עיקר הברייתא משמעו דמויק מתנות
 11 דהנהו אף שאכלן פטור, ודיקא אף שמעולן
 12 דאף על גב דאזו לידה בטבלייהו – חייב, דכמי
 13 שהורמו דמיין.
 14 הוה דקא משתריש ליה – דבמקום זה
 15 נתיי לו העלך שאר ממון. ואם תאמר: מתנות
 16 כהונה, כשאכלם משתריש ליה, שבמקום זה לא
 17 אבל דבר אחר, ואמאי פטורו של לומר לאו דמי
 18 לאמנו כן במעך רינא, דתתחוקו לא לקח שחלה.
 19 אבל באבול, אפשר דלא משתריש ליה, שהיה
 20 מנתנה.
 21 **הכי** גטיסין בפרוש רבתי שגאל שבעה נכסי
 22 כהן – ולא חשיב אלא ככל עשרים וארבע
 23 מתנות כהונה דחשיב לקמן בפריקין (קלג).
 24 הוה חשיב הוא אלא וכן אדמוריס זוריס וזה
 25 ממון כותב, והא דחשיב מתנות, אף על פי
 26 שמתורות לוריס – משום דטבלי, דמנו לחרומה,
 27 כדאמר לקמן (קלג) אף על גב דליה לכתבה
 28 הוה, היינו דלא רב באבול בטלים, אבל מכל
 29 מקום איסורא אכתיב לאבול מנתנה של חרומה
 30 מתנתה. **אן נמי** לא חשיב אלא מידו דרב
 31 אבילה, הוא ולא חשיב כבור – משום דאבתי
 32 לאו רב אבילה הוא, אף על פי שחשבה.
 33 **מעשרה** שם העתחלק כותב הבית – דקא נקט
 34 "העתחלק כותב הבית" – רש"י דעני משער זה
 35 אחד, העתחלק חן הכותב, ואינו העתחלק כותב
 36 הגרתי, כדמשמע בפרק כתיבא תרדריס (פר"ב),
 37 ואינו העתחלק חן הגרתי, אין לבעלם ב'
 38 וכותב נהא, אלא באותו העתחלק חן הבית.
 39 וטבספי מפרש לזו מקרא: כתיב אחד אמנו
 40 'מקמה שלש שנים תרצא את כל מעשר
 41 ובאותן התחת' – אלמא, צריך לתיחזו בתיין,
 42 וזאת עינים ונתולין אותו, וכתיב אחד אמנו רבי'
 43 תכלה לעשר וגי רתת לתי לוי וגי' – אלמא, כותב
 44 הבית מחלק, דרמתיב "התחת", והא כיצד?
 45 הוה שדאן שני עשנים, ואם מנידו חוב נפסד
 46 – מחלקו כותב ביתו, הוא חשביש עין העתחלק
 47 כותב הבית, מנאן ואלין, שדאי נמי הקיף –
 48 מנידו כותב בנרתי, ועינים באים ונתולין אותו.
 49 **א** שם עינים ונתולין לבעלים – שראו דבר ש
 50 בו טובת האהא לבעלים, אפילו באי עין ולקחו – מוציאין מידו, ודבר שאין בו טובת האהא
 51 לבעלים, לקחו – אין מוציאין מידו. ויחידא אמר ליה, ויחידא אמר ליה, ויחידא אמר ליה,
 52 לא יתן לו, דקרי ליה 'עלע' ממון שאן לו תובעין, ואם היה עני ושלח לבעל – אמר
 53 כן, והיי לו תובעין. **גמר** אחרין אחרין מידו – ואף על גב דאצטריכו למכתב, ולא ודי
 54 מופנה – גלוי מילתא בעלמא הוא, דכמו שיש בזה אחרין פאה, דכמי נמי שיה לזה אחרין
 55 פאה, ולא גורא שיה ממש היא, אי נמי מרתיב שכחה בלשון "אחרין", שנת מעיה לגורא
 56 שיה אחר, וצריך עילוי למי לא מרתיב בגורא הוה "אחרין" דליתו פרי כותב בביתו
 57 תדו דלענן עוללות לא אפשר למלף באילן, דלא שכי בהי איחוד עוללות, כל שאן לו
 58 לא כחה ולא נטף.

כגן
 והטחכה

חולין, פרק עשירי – הזרוע והלחיים דף קלב עמוד א – מותר מהזדרת 'אבן ישראל' – (שטיינזילץ)
 קלז תוספת

1 **כ"ב** רבי יששאל תנא כון ולא כותת – ראה דלא מנעט אלא בשנת לוד, אבל לא
 2 נשאת – כיון דאבלה בתרומה, דהמציא. כל שכן דרביי ביה מתנה. ומדו אפשר
 3 דלא יתבעי לה, לרבי שמעאל, **כ"ב** תנא אבא בשביל אשתו – ודו רב תנא שנהל מבבל
 4 לארץ ישראל, דפרק 'הגזל בתרא' (בבא קטא ק"א), שלא היה דוח, כדאמרין בסוף יאלו
 5 עברין' (פסחים מט"ט), אמר רב תנא אי לא
 6 דתסבת בתנאה, לא גלאו, ואר"י, שויה בוק,
 7 בפרק קטן דקדושין (תא"ד רב תנא על סודא
 8 בפרוק ודו ועיקר עד סתופה דתנא גא, דבור
 9 המתחיל י"ב כותנא, ותוספת בבא בתרא ק"א,
 10 דבור המתחיל "אלא", מסיים מט"ב דבור
 11 המתחיל "אמר".
 12 **הכי** גרסינן – נמי נחנניו מן דקתי בחצי
 13 מתנתו. **הלבו** אסור כחלכו כדמא דהוה טען
 14 כסוי כהה יחייב מתנתו בבתו – הוא דלא
 15 טען ויהי תורתו רשעה לבתמה ביה – משום
 16 דניחא ליה למיתני דם וחלב בהה אחר, וה
 17 ששבטין כותנא.
 18 **אכא** איחא חיוב בחצי מתנתו מביע ליה –
 19 בהחיא לדלילי נחא ליה ספי דלא תני בה "חייב"
 20 אלא "תנהיג".
 21 **בזמן** שנאה שוחטים כולן פטורים – דא כרדך
 22 כסכולו בעלי שמימי ארירי, רען שוחטין
 23 כבור אלא אם כן נפל בו טום, ומתערבי ואן
 24 מכורין בו, אם כן גם האחרים רען מומין הם.
 25 **וצריך** לרשות – מיטין על הנשר, רגילין ויה
 26 לרשות בשר שפטור מן המתנות, והו
 27 מכורין שלוש חצי, ואם תמנהו חצי לדלת ליה
 28 מיתני דרמא חצי, חצי ליפטר חצי לחיוב, מצי
 29 דהו צניב אבא על התישה מדתיבין בתו בחי
 30 מתנתו ויש לומר: הדהם כל שיהו שבו חתיב.
 31 **אבא** לא מדיח כל שיהו שבו, רכף פטר לגמרי,
 32 **ויא** בעלי שמיש צודים – בפרק שני
 33 דבבביות (ת"מ) איכא פלוגתא גבי שתי
 34 רחלות, אחת בבבא אחת לא בבבא, ריעו ע
 35 בזכים – אחד לו ואחד לבתן, והשני יודע ע
 36 שישתאב, יחייב במתנות, ורבי יוסי פטר, ודך
 37 תמנא כרבי מאיר, דבתפסתא (פרק שני
 38 דבבביות) מסיים דם דברי רבי מאיר, ומעשר
 39 בנמרא עשרים דברי מאיר: משום אבי עליו כן
 40 מעשי צודין, ואף על גב שבתכ לאחד, השתא
 41 לא מביעילי לרבי מאיר ופרוך אלא שפיר, אלא
 42 אפילו רבי יוסי, דפלמי תהמי, דהיינ, משום דלא
 43 מצי אמר: אי בכור הוא – כוליה דידי הוא, שכבר
 44 לקח אחו, אבל הכא, מרדי, משום דמצי שבתכ
 45 בכור הוא – כוליה דידי הוא ומעשי שמכרי
 46 לישראל במומה, אפילו לרבי מאיר דמדיחיה התם.
 47 משום דמנח נפשי את ליה מתנתו גביה, אבל
 48 הכא, ספק פטור, דהמציא מתנביו עליו הראיה,
 49 כשואב

1 **מטונן** – הגזעתי, משום דכי אמרין גבי מנחת כותת דבאבל – דאירתי "בני" ו
 2 כתובין בפרשה: "וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן" וגו'. וכיון דכתיב
 3 בהדיא "בני אהרן" – למעשה גיבול אהרן, אבל מתנתו – לא כתיב בהו אלא
 4 "כך" גרידא, ומעשה כן, למעשה גיבול כהנת. סתום מן המפורש – "כך" סתם
 5 דכתיב גבי מנחת מפורש מיבני אהרן
 6 דכתיב גבי מנחה, דמה להלן – כון ולא
 7 כהנת, דהיינו וביני כתובין, אי הכא –
 8 כון ולא כהנת. וק"ו רבי אליעזר בן יעקב
 9 תנא – בעלמא "כך" – ולא כהנת, אבל
 10 "כך" דכתיב גבי מתנות – אפילו כהנת
 11 במנעט, מאי עטנא? הוה מעט כו'
 12 דברישה תרתי כתיב 'וזה יהיה משפט'
 13 הבהנים' – משמע: כותנא ליה כהנת.
 14 וכתבי כסיפה דקרא 'זמן לכה הורוע' וגו'
 15 – דמשמע מן כון, למעשה כהנת, ואן
 16 מעט אחר מעט כו', רב תנא –
 17 ישראל הוה, ואשתו כהנת, אבל –
 18 מתנאה, כשביל אשתו – הוה כהנת, כהנת,
 19 דסבירא ליה, "כך" – ואפילו כהנת,
 20 הלבחא כותיה דרב תמא – דאמר לעיל
 21 (ק"ב). הנוק מתנתו או שאכלן – פטור
 22 מלשלם. וחלבתא כורב ארזי בר אבה –
 23 דפטו מני גבא של ליה פטורין הוב כנו
 24 של ליה, דתני: כותנא ולחם – פטורים.
 25 בפרק שני דבבביות (ג"ב), ואשבעין כו'
 26 ארא דלחיה כלזי אליבא דמר בריה דרב
 27 יוסף, דמיקו ליה לרבי ברא בהתבא פירק
 28 שיה כבור' (תלמודא עם ט"א), אלא
 29 איבערא מיתגלה, דביפטו רחמי' תלא
 30 דרמנא, דהו רחם שיעא מנמו לאו דרוביא
 31 הוא, ולאפוקי מדרב פפא, דמוקיע לה
 32 דאיבערא אמר, אבל איבערא – ישראל –
 33 בתרא אב אולין ליה, ויחייב. מן התיש ומן
 34 הגביה פטור מן המתנות – דרש"ש תריב,
 35 ולא בעי כבור קיימא לו – באיזוהי א"י
 36 בני (חולין פ"א) דלעין כסוי דהם ומתנת
 37 לא משבתה ליה פלוגתייהו דרבי אליעזר
 38 ורבנא אלא בעיבי כו', רבי אליעזר סבר
 39 "שה", ולא מקצת של בעלמא, רבי אליעזר
 40 דפשי – כלאים הבא מן התיש ומן
 41 הגביה, סבירא ליה: "שה", ולא מקצת של.
 42 **אידך** פלגא לימא לו – ישראל לבתן –
 43 אייתי כו', מאי חייב נמי – ורש"ש
 44 רבקי? חלבו אסור כתיב בהמה – דאולין
 45 לחומרא בבביות, ואם איתא – כדאמרת
 46 מדתיבין רבנא בחצי מתנות, אמאי קניא בה
 47 ויחייב בורוע חליים וקבה, דמשמע ככולהו
 48 יחייב? ומתדור לאו דוקא קתי חייב בורוע
 49 כו' – אי אלא אייתי דתנא רישא דרמי כולו
 50 טען כסוי דחלבו אסור, ולא מצי למיתני חצי
 51 חצי – דהא לא אפשר שיעי חלבו אסור
 52 דחצי הוה, ויחייב נמי דחצי דמי טען כסוי
 53 דחצי דמי איני טען, ומשום רישא תנא סיפא,
 54 ולא משום דוקא, דהוה חרוך דמיני דחייב אלא
 55 בחצי מתנות. שור – הוה חרוך דמיני, דחלבי
 56 – דאי לא אלא כתיב 'אם', הוה חמיאני
 57 יחייב במתנות עדי שישחוט. קה קא משמע לו
 58 'אם' שאם שחוט שור בפני עצמו – יחייב
 59 ליתן מתנתו. והב' – משמע אפילו וב'
 60 אחר, **הרין עם הגבן** – ריעו של כון לחבוע מן הטבח המתנות, ואף על פי שאין בהבמה של טבח אלא משל אחרים. **משנה** כבור – של ישראל שנתערב במאח בהמות
 61 אחרות. **ובאן ששאה** – בני ארם שוחטין את בהמות – פטורים את כולן ממתנות כהונה, דכל אחו, ואחרי כיל לרוחא את עצמו ולומר לבתן. כבור שלי ואן, כון שני כו'
 62 שלשי. **ואם אחו שוהת את כולן** – אי פטורא אחוה נמא בהמות מליחן לבתן, אלא אחו, הוהיל שוהת את כולן, אבל אחו' כיל לפטור מן המתנות, שאי
 63 אפשר של אחו שוהת אחרו מן כולן, וכולו רבא, וזוהי מן המתנות. **אמר** ר' ירמיהו – שיעשה בו סימן לבעור מן הארזים שאני
 64 כולו של ישראל. **אם אבא** – כון לישראל: אני מוכר לך פרה זו, חרין מן המתנות שבה – פטור ישראל מן המתנות, **ואם אבא** – ישראל לחיבוי טבא מוכר לי כו', כדפרסינא
 65 לעיל (ג"א). **גמרא אמאי** – פטורים את כולן? הא כיל לבא כון עליו מעשי צדיין, כלומר, בשני כרות, ולמאי ליה: אי בכור הוא – כוליה דידי הוא.
 66 **אבא**

אחר, **הרין עם הגבן** – ריעו של כון לחבוע מן הטבח המתנות, ואף על פי שאין בהבמה של טבח אלא משל אחרים. **משנה** כבור – של ישראל שנתערב במאח בהמות
 61 אחרות. **ובאן ששאה** – בני ארם שוחטין את בהמות – פטורים את כולן ממתנות כהונה, דכל אחו, ואחרי כיל לרוחא את עצמו ולומר לבתן. כבור שלי ואן, כון שני כו'
 62 שלשי. **ואם אחו שוהת את כולן** – אי פטורא אחוה נמא בהמות מליחן לבתן, אלא אחו, הוהיל שוהת את כולן, אבל אחו' כיל לפטור מן המתנות, שאי
 63 אפשר של אחו שוהת אחרו מן כולן, וכולו רבא, וזוהי מן המתנות. **אמר** ר' ירמיהו – שיעשה בו סימן לבעור מן הארזים שאני
 64 כולו של ישראל. **אם אבא** – כון לישראל: אני מוכר לך פרה זו, חרין מן המתנות שבה – פטור ישראל מן המתנות, **ואם אבא** – ישראל לחיבוי טבא מוכר לי כו', כדפרסינא
 65 לעיל (ג"א). **גמרא אמאי** – פטורים את כולן? הא כיל לבא כון עליו מעשי צדיין, כלומר, בשני כרות, ולמאי ליה: אי בכור הוא – כוליה דידי הוא.
 66 **אבא**

1 **כשהוא** אמר נתא זבחי הוב - דמידי בטבת ולא קאי איעם' נגעט טבח כהן,
2 מדלא כתיב 'נתא העם זבחי הוב', וכתיב 'נתא זבחי' יחידה - הפסיק
3 הענין, דאכלי שזא טבח קאמר. ואפילו כן, והאיל שחטו כהנת ישראל. אבל אם יהיה
4 שלו, אפילו למכור - דרמנא פטריה. אלא מדרבנן כושרא טבח כושרא ליתן מנתת כוונה,
5 אפילו בהמנה שלו - שלא ירגילו מבחי ישראל
6 לשחוק כדניס עונות ליפטן מן התמנות. ועד
7 שלש שבתות, דאיכא למימר דרדייה שטיט -
8 לא גזרו רבנן, ואקמטוה על דין תורה, ומכאן
9 ואילך גזרו. וכי קבע מסתאה - מיד מוכח דלא
10 לרדייה שחט, ולכן גזרו לרדייה כדכתיב
11 בסמוך. ולא כפירוש הקמטוס דפירש דרדיי ב
12 הורוע שחטו זבוחו. דאם כן, שניט אי
13 שלשה שבתות אמאי פטורא אטו שלשה שבתות
14 כתיבי כפראי? ועתה אי מן הורוע - אי אפשר
15 שלא היה יודע רבי טבלא דבר וזה אלא דתי
16 תקנת כהנים היא. כפרדישני. ורבי טבלא לא
17 היה שניע ליה דין תקנתא. עד דלא רמיב ר' א
18 נתנן. **בבאורי** אכל כהנים - ממש. ודמנת
19 ליפטן 'תניה' 'תניה' מחרוזתה. בפרק 'ראשית'
20 הדן 'חליפין קלא.
21 **אין** נאכלין אלא עזי אלא כהרדל - ואם
22 תאמר: דבפרק 'כל הוריע' (בבא מצ. עב)
23 אמרין: ונכחן רשאן הברגים לשנת באביה
24 לאיכלן עליון שולוקן מבישלין. ואמר בנימאי
25 עטמאנו משום דכתיב דור 'למשחח' - פירוש
26 לגודלה, כדרך שהמלכים אכלין ונראה דהיא
27 בנו שטוב לו ונתנה יותר. מני אצל להל. אבל
28 אדם שטוב לו צלי בשלוק ונבטשל - יאכל על,
29 שהוא דרך גודלה יותר.
30 **ולא** מילתא ויהי זבחי כר - היה מצ
31 למינה. מדאמרין ברש"י פירקין 'המחויקין'
32 בחרתה, ה' של לום מתי' - משמע מחויק
33 אפילו שאין בקי.

אמר רב אושעיא: **בבא לדיי כהן,** ומכור לישראל כמזומן.
ה'שוחטו לכהן ולגו כמזומן מן המתנות. **וליתני:** כהן וגוי
פטורין מן המתנות! אמר רבא, זאת אומרת: **היון עם**
הפטור. **דרש רבא:** "מאת העם" - ולא מאת הפהנים,
כשהוא אומר "מאת זבחי הובח" **הוי אומר:** אפילו טבח
כהן במשעמו, ואופייכניה **דרבי טבלא כהן הוה,** והוה
דחיק ליה מילתא. **אתא לקמיה דרבי טבלא,** אמר ליה:
זיל אשפתה ביהדי מטיי ישראל, דמנו **דמפטרי**
ממתנתא, משתתפי בהךדי. **היביה בר נהמן:** **אמר ליה:**
והא רבי טבלא פטרן! אמר ליה: זיל אפיקי. **ואי לא -**
מפקנא קדי רבי טבלא מאונא! **אול רבי טבלא קמיה**
דרב נהמן, אמר ליה: **מאי מעמא עבדי מר הכי? אמר**
ליה: **דכי אתא רבי אחא בר תינא מדרומא** **אמר רבי**
יהושע בן לוי וקני דרום אמרו: כהן טבח - שתיים ושלש
שבתות **כמזומן מן המתנות,** מכאן ואילך - חייב במתנות.
אמר ליה: **ולעבדי ליה מר מיהת כרבי אחא בר תינא!**
אמר ליה: **הני מילי - דלא קבע מסתאה.** **אמר רבא -**
הא קבע מסתאה. **אמר רב הסדאי:** **הא קבע דלא**
מפריש מתנתא - ליהוי בשמתא דאלמי ישראל. **אמר**
רבה בר רב שילאי: **הני טבחי והוצל קיימי בשמתא דרב**
הסדאי הא עשרים וחרתי שנין. **למאי הלכתא? אלימא**
דתו לא משמתניו להו - והא תניא: **במה דברים**
אמרים **במנות לא תעשה,** אבל **במנות עשה,** כגון:

1 **אמר רב אושעיא** - הוא בנואי עסקין, דקתיני מתניחין ומפריחין אכול - בבא
2 אותו בכור ליד כהן, ונפל בו מום קבוע. **וליתני כהן וגוי בו** - דהא לא איקרו 'עם',
3 ומאי איירא דקתיני 'השוחט' **זאת אומרת** - מתניחין דקתיני, 'השוחט' אתא
4 לאשמועינן דבעלמא דהאק דקדושיט כהנת ישראל - היון עם הטבח, דיניו של כהן
5 לחבוט מתניחין מן העט, והאב, כן
6 שהבדמה של כהן וגוי הוא, פטור וטבח מן
7 המתנות. **דא לא מעינין למיקף מכון דגוי**
8 **לזהו.** **זאת אמת הביתים** - אף שלקא דעתי
9 דכהנים לא איקרו 'עם'. **כשהוא אומר מאת**
10 **זבחי הובח** - כלומר, מי שזאה, ואפילו כהן,
11 להביא כהן עונשה טבח למכור, אבל
12 אבהמה שזאה שחטו לצרכו - פטור. והוה
13 דהייקא ליה מילתא - דהוק ועני היה. דמנו
14 דפטרין להו מסתאה - מורוע דחייב לקיה;
15 כדאמרין במתניחין: השמתחא עמיה פטור
16 מן המתנות. חייביה ד - להאי ישראל
17 ששתתף עם אותו כהן. **זיל אפיק** - הוציא
18 אותם מחרתי דיק. ונתתכן לכוון. **מפיקנא קדי**
19 **בו** - כלומר, רב איתויו ושיעויו אמיהו
20 לו. **מאונא** - מאונק. שתיים ושלש שבתות
21 פטור מן המתנות - לתתם לכהן אחו.
22 משום דאיתני לא קביע, ואינו דרעיני עתי
23 שזאה טבח. אבל מכאן ואילך - ידבי, והאיל
24 דקביע. לעבדי ליה מר הכי כדכריי אחא -
25 דפטרניו משתיים שבתות. **אמר ליה**
26 **הני מילי** - דקאמר רבי אחא חקני דרום
27 דרשום ושלש שבתות פטור. **ויבא דלא קבע**
28 **מסתאה** - חתא. אבל רבא - האי טבח כהן,
29 כבר קבע אהו. **וגלי אבהה תדקריע** **דלא**
30 **מפריש מתנתא** - לכהן אחו. **הא עשרין**
31 **ותרתיני שנין** - כלומר, כבר עברו עשרים
32 ושתיים שנה. **למאי הלכתא?** **קאמר רב**
33 **עשרין וחרתיני שנין.** **אלימא** - דמאחר
34 ששעמדו בשמתא עשרים ושתיים שנה, הו
35 משתתנין להו. והתניא ביט דברים **אמרים**
36 **דתו לא משמתניו להו.** **במנות לא תעשה**
37 **- דאית ביה מיתה או כרת.** דקם ליל דרבה
38 מניה. כגון **אמרים** לו עשה מוכח עשה
39 **לולב** - שאין בהן חסרון ביט כולי האי. **אמר**
40 **הא קא משמע לן** - רבה. מאחר שעמדו
41 במתניחין עשרים ושתיים שנה, קנסין להו
42 בלא תהרא. אבל קודם לכן - לא. **קנים**
43 **אטמא** - כל הידך היה גזול ממי שלא היה
44 רוצה לתת המתנות לכהן, והיה נרמנה לכהן.
45 **ואמר רב הסדאי** - מתנות כהונה כן. **אמר**
46 **ורוע:** ורוע - היה נחון וישראל לכהן אחו.
47 **וקבה** - לכהן אחו. **ולחיים** - לשני כהנים.
48 **נרמא** - כל עצם וועם היה מחלק
49 **לשני.** **התב כדברותא** - בשור הגזול,
50 שאביו גדולים ביותר. דאפילו היה מחלק
51 האבר לשנים, עדיין שם בכל חלק חלק
52 שיעור נתישה מעליא. אבל בהמה דקה, אמר
53 היה מחלק דאבר לשנים - לא היה בכל חלק נתישה מעליהו. ורמנא אמר 'נתן לכהן' - נתינה יפה. למשה -
54 כל מתנות שנתנין לך כבודותיך, נתנין לך לגדולה, כדמחרגמינן: לרבותא. **עשרים וארבע** - לקמן בפרקין (קלא.ג) חשיב ליה. שאינו בקי בהן - אהך רזן מתנה. היאך
55 נאכלין בגדולת. שאינו מודה בעבדות. שאמר בלבו: דברי הכל הן, ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות, אלא משה ברה מלכו. אין לו חלק בכהונה - אין לו חלק
56 בקדשים. המקריב - היא חולבת. היציקות והבלילות - שנתון שם בנחה ובוללה. חרוור נתון עליה שכן - לקיים בה מצות יציקות. 'תצק עליה שכן' - כאמרין ביאלא
57 מנחות' דכולן צריכות שלשה מתנות שכן. **התפירות** - מנחת מנחה ומנחה ומנחה נאפה תנור. שזיהו נקמצות לארזי אפיה. פרתון ומחורין לסולת, וקומין, דכתיב: 'פתות'
58 אותה פתיו וגו'. **המלחות** - 'במלח המלח' (ויקרא ב). **התנופות** - מוליך ונביא. ולא כל המנחות עינות תנופה הנשאת. ורמס מרשה ליה. שי טענות תנופה והיא הנשאת.
59 הנשאת ולא תנופה. **הוא הנשאת** - מוגישה כשהיא בכל קודם קמיעה. ומגישה לקמן מעריבת דרובייה. כגון חרשה של סך. **במתנות (א.א.) ובטסה**
60 (ד.ד.) והמליקות - גרסין, ולא גרסין 'והקרבנות' - דהא איהו חשבא ברישא. ובהויא פרט בו קרא (שם 1) 'המקריב את זבח השלמים', והיא חולבת.
קבלות

24 **אמרים** לו 'עשה ספקה', ואינו עושה, 'לולב', ואינו עושה, 'עשה ציצית', ואינו עושה -
25 **מפני אותו עד שתצא נפשו!** אלא **דקנסין** להו בלא אתירויאה. **פי הא דרבא קנים אטמא,**
26 **רב נהמן בר יצחק קנים ליקמא.** **ואמר רב הסדאי:** **ורוע - לאהר, וקבה - לאהר, לחיים -**
27 **לשניים.** **איני, והא פי האר בר יצחק רב יוסף אמר:** **מפרישא פלגין להו גרמא גרמא -**
28 **התב כדברותא.** **אמר רבה בר רב הנה,** **אמר רב ירמיה:** **אמר ללאכול מבמהה שלא הורמה**
29 **מתנותיה.** **אמר רבה בר רב הנה,** **אמר רבי יוחנן:** **כל האוכל מבמהה שלא הורמה מתנותיה**
30 **- כאלו אוכל טבלים.** **ולית הלכתא כותיה.** **אמר רב הסדאי:** **מתנות כהונה אין נאכלות אלא**
31 **עלי, ואין נאכלות אלא בהרדל.** **מאי מעמא - אמר קרא 'למשחח' - לגודלה, בדרך שהמלכים**
32 **אכלין.** **ואמר רב הסדאי:** **עשרים וארבע מתנות כהונה, כל כהן שאינו בקי בהן - אין נותנין**
33 **לו מתנה.** **ולאו מילתא היא,** דתניא, **רבי שמעון אומר:** **כל כהן שאינו מודה בעבדות - אין**
34 **לו חלק בכהונה, שנאמר "המקריב את דם השלמים ואת החלב מגני אהרן לו תהיה שוק**
35 **הימין למנה", אין לו אלא זה בלבד, מנין לרבות חמש עשרה עבודות, כגון: היציקות והבלילות**
36 **והתפירות והמלחות, תנופות והנשות (הקריבנות), הקמרות (הקמיות) והקמלות**
37 **וקבלות**

חלוץ, פרק עשירי – הזרוע והלחיים דף קלג עמוד א – מותן מהדרת "אבן ישראל" (שטיינזליץ) קז

1 קבלות – קבלת הדם. הזאות – היא זריקת דם הזרוקים במבוט, בין הניתוח בפנים
 2 על הפרכת רובל זה מובח הזוחב, בין הניתוח בחוץ. שהיטה לא קחשיב, שאף חור כשר
 3 בת. ערפת העגלה – כבדנים היא, כרתיבט (דברים כא) ונגשו הכתנים בני לוי.
 4 מהרת מצורע – בצפרים לחוות. בין כמפנים – במקדש, כרתיבט (ויקרא ט) וישא
 5 אחריו את ידיו וגו'. בין כמפנין – בנבולין,
 6 ככל עיר ועיר בבית הבדסט. מפני אהרן –
 7 סיפיה דקרא לדעיל הוא. חופניו שכליו
 8 אכריס – משום דם. כמפני – כמפני – בעליל. בוק
 9 לן – מנסה אותו אנו נרע להשיב. ורבא כן
 10 היה. דחסיפ – מתנתה – מתעוקות שנושאין
 11 אותם לכרתים. פי אמרינן חבוי אבן – כמכב
 12 המצוח – ופה דרור עושה. ונתן – ונתן – ונתן
 13 לא שטול הבתן מעצמו. מימר אמרי הבו
 14 לי – הייתי שואלו בפה מלא. שהייתי סבור –
 15 שהוא חיובב מצוח. חלקם שאלו כפרים
 16 דמגני לרא קרא לכני שמואל. וישו אחרי
 17 הבעצ – אמר רבי מאיר: שלא היה עבירת
 18 גול בידם, אלא חלק ליהוה כגון משה רבינו
 19 היו שואלין בפייהם. הצנועים מושכין את
 20 ידיהם – בחילוק להם דפנים קאמר במסכת
 21 יומא ב"טרף בקפלי (ט"א). משמת שמעון
 22 הזריק נשלתיה מארה בלחם אפנים.
 23 לאחויקו נפשיא כבתי – שלא ישבח
 24 הדבר שאני כן. ופריך ולפרוס ידו – כיון
 25 שאני עושה אלא שלא ישבחם שם כן
 26 מעלו – יפרס ידיו לזיון כל השנה, ומחויק
 27 נפשיה כבתי. אנשיה ליה ערדיה – עתים
 28 שקבע לתלמודיו וזו תורהו אותו מלש
 29 את כפיו. שהיה עסק לתלמודיו בעת
 30 שהבדיו נאספין לבית הבדסט.
 31 ודחיק את מלאה – להזוא צורבא מרבנן,
 32 והבת רוצה להותוות – ויתן לו חלק
 33 מתנותיו, לקבל רוצה ולחיים מבני העיר
 34 שבישל הבתן, אמר אבכול. ואף על גב דלא
 35 אתי ליה – דהתן, יכול לזכות לו. כמפרי
 36 כהונה ליה – בבחן שהיה ניכר בעיר, ורוב
 37 בני אדם אהובים אותו ונתתן לו מהמתנת.
 38 ובאותו עת בא ארמון ריכול לזכות שמהותו
 39 לאהר, אף על גב דלא אתי ליה. "כמרי" –
 40 לשון (מלכים ב) "איש אתא מכרד", אמר
 41 ליה רבא לשמעיה – לשמשו על בעל הבית
 42 והוא כן, ובעל הבית נתן לו מתנותיו. ובי
 43 לי מתנתא – תן לי רשות לחק מתנותיך
 44 לכרתים, מפני שהלשון על הלחיים ניתן
 45 לאוכלים. ובעת לזכות לישאן כהוראל
 46 שהוא דבר שחבו. והכי נמי אמרינן בהירושא
 47 את הפעלים (בבא מציעא פ"ב). כדי
 48 להאבילם שלש לשונות כהרדל. ואף על גב
 49 דרבא נמי כון היה, ורשאה הנה (כ"א). דמבני עלי אתא, ובבבורת (כ"א). נמי אמרינן: רבא היה מבטל תרומת חוצה לארץ ברוב. ואביל לה בימי טומאתו. א"ר
 50 מנפשיה לא מצי שקיל, רבתי "נתן", ולא שטול מעצמו. ומימר נמי לא בעי לממר "הבו לי" – דתניא: חלקם שאלו בפייהם. להכי שקלם תורתו ור על ידי נתנת כון, ואף
 51 על גב דלא מבני ליההו שדמעא. אמר רבא וסיף קול דלעיל. רב ספריא אל אבא – משום דלא מנא ליה דין שדמעא. סעודה כמז כרד – כון בגי דנא חרש, כון ששעורו
 52 (סו) דמבני רשית, כון הקור אבא שיה כלום. ובמו חוסינ על יתי – שאינו אלא מנספדי: "תרוהו דין חן צורק." *אלאמיא כלענ. כן ש בשרייה על לב ע"ג. והאמר
 53 דברי תורה למי שאינו יודע לחבין בוק. משום דקברי אשמעתא דמר – שלא סמכתי על שמועתך שאמרת דמותר לצורבא מרבנן לקבלה. אף על גב דלא אתי ליה דבוק.
 54 כי אמרי אמא נאחא – היבא דמבני ליה כון אחר, שאינו כפוף לו. אבל שמעתי דבעל הבית – על כרחו מוכי ליה לארם חשבו שהוא בא בביתו של בעל הבית. אי נמי
 55 אימר דאמרי אנא דכול לזכות מתנתא לאחר, אף על גב דלא אתי ליה. דלא אפשר ליה – כלומר, לאיש שהיה עני ודדוק. אבל רבא אפשר ליה ליה דחיקא ליה מילתא.
 56 כיון דלא נכרי רב ספריא אשמעתיה דרב ויבך – נזאי שמענא אקרייה בחלמיש. כלומר: על רבא, שלא ידע להבין בעצמו של רב וסיף תהדורו לרב ספריא
 57 כן. נוף הוה – אני שנועתי: משום דהייתי כלפי מעלה, במסכת תענית (כ"ב). דבעא מיטר ללא צורך, משום קרא דאמרי דשמור מלכא. ואמרין התם: ויראיתו ליה אבה
 58 בחלמיש, ואמר ליה: מי איבא מיטרתיך מימי שמיא. אשיר ורתיק, אשיר ורתיק, למורא אשביחא לפוריה מרשם כביטני. שנוערו מלאכי חבלה לחורו גלילה. ולי נראה: נון
 59 – משום דלא נכרי רב ספריא אשמעתיה דרב ויבך – למי שירע שרירי באהלו, חלמיש רת. תבאלתו שיש לא נופח – אש של גיהנם. כוונת אבן למרקוליס – זו היא עבודתו, כדאמרינן
 60 במסכת עבודה זרה (ט"ב). ואפילו עם הגוי – בתמייה. ורמינדי: המשתתף עם הכהן כו'. תני גמי – או המוכר פסולי המוקדשים, שנפדו ושתתן ומכרו, וכן פטרין מן המתנות.
 61 כדאמר במתניתין דצבי ואיל כתיב בהו. אינו צריך לרשום – ולקמן פורש.

זכוח

הוה חסיפא מתנתא, אמניא – תכובי קא מחיבינא
 מצוה. כיון דשמענא ליה "נתן" – ולא שטול מעצמו, מיחסיף לא חסיפא. מימר אמרי: "הבו
 לי". וכיון דשמענא ליה דתניא: "ישו אחרי הצעזע", רבי מאיר אומר: בני שמואל חלקם שאלו
 בפייהם, מימר נמי לא אמניא, ואי יהבו לי – שקילנא. כיון דשמענא ליה דתניא: הצנועים
 מושכין את ידיהם, והתרגנים חולקים – משקל נמי לא שקילנא, לרב משקלי יומא דכפריה,
 לאחויקו נפשיא כבתי. וליפרוס ידיו? – אנשיה ליה ערדיה. אמר רב יוסף: רבא תניא דאת
 ליה צורבא מרבנן בשבבתייהו דחיקא ליה מילתא – לזיבי ליה מתנתא. ואף על גב דלא אתי
 ליה, כמפרי כהונה ולויה, רבא ורב ספריא אקילעו לבי מר ויחנא בריה דרב הנא בר אדא,
 ואמרי ליה לבי מר ויחנא בריה דרב הנא בר ויחנא. עבדו להו עקלא תילתא. אמר ליה רבא
 לשמעיה: ובי לן מתנתא, דבעינא לזיביל לישנא כהרדלא! ובי ליה. רבא אבא, ורב ספריא לא
 אבא. אקרייה לרב ספריא בחלמא: "מערה נגד ביום קרה המין על נהר ויש בשרים על לב
 רע". אהא לקמיה דרב יוסף, אמר ליה: דלמא משום דקברי אשמעתא דמר אקריין הכי? אמר
 ליה: כי אמרי אנא – באחר, שמענא – בעל כרדיה מוכי. ובי אמרי אנא – למאן דלא אפשר
 ליה, הא – אפשר ליה. ולא מנא מעמא אקריין הכי? כלפי רבא. ולקריין לרבא? – רבא
 נוף תרוה. אמר ליה רבי ירמי: ודמיה דקמיה חסמא? תכובי? אמר ליה: בשונא לתלמוד
 שאמרו דגמין רבא, ריהוה, אמר רבי. כל השנה תתלמודי שאינו תני – נופל בניהבם,
 שצאמר "כל חשך טמון לצפוניו תאכלהו איש לא נפח ידע שריר פאהלו", ואין "שריר" אלא
 תלמוד חכם, שצאמר "ובשרידי אשך ה' קרא". אמר רבי ורוא, אמר רב: כל השנה תתלמוד
 שאינו תני – כוונת אבן למרקוליס, שצאמר "כצור אבן כפמרנא בן גותן לבסיל כבוד",
 וכתוב "לא נאנה לבסיל תענתו". והמשתתף עמוהו צורף לרשום. ואפילו עם הגוי? ורמינא:
 המשתתף עם כהן – צורף לרשום, והמשתתף עם הגוי ופסולי המוקדשים – אין צורף לרשום!
 הא

הא
 49 מידו נמי כון היה, ורשאה הנה (כ"א). דמבני עלי אתא, ובבבורת (כ"א). נמי אמרינן: רבא היה מבטל תרומת חוצה לארץ ברוב. ואביל לה בימי טומאתו. א"ר
 50 מנפשיה לא מצי שקיל, רבתי "נתן", ולא שטול מעצמו. ומימר נמי לא בעי לממר "הבו לי" – דתניא: חלקם שאלו בפייהם. להכי שקלם תורתו ור על ידי נתנת כון, ואף
 51 על גב דלא מבני ליההו שדמעא. אמר רבא וסיף קול דלעיל. רב ספריא אל אבא – משום דלא מנא ליה דין שדמעא. סעודה כמז כרד – כון בגי דנא חרש, כון ששעורו
 52 (סו) דמבני רשית, כון הקור אבא שיה כלום. ובמו חוסינ על יתי – שאינו אלא מנספדי: "תרוהו דין חן צורק." *אלאמיא כלענ. כן ש בשרייה על לב ע"ג. והאמר
 53 דברי תורה למי שאינו יודע לחבין בוק. משום דקברי אשמעתא דמר – שלא סמכתי על שמועתך שאמרת דמותר לצורבא מרבנן לקבלה. אף על גב דלא אתי ליה דבוק.
 54 כי אמרי אמא נאחא – היבא דמבני ליה כון אחר, שאינו כפוף לו. אבל שמעתי דבעל הבית – על כרחו מוכי ליה לארם חשבו שהוא בא בביתו של בעל הבית. אי נמי
 55 אימר דאמרי אנא דכול לזכות מתנתא לאחר, אף על גב דלא אתי ליה. דלא אפשר ליה – כלומר, לאיש שהיה עני ודדוק. אבל רבא אפשר ליה ליה דחיקא ליה מילתא.
 56 כיון דלא נכרי רב ספריא אשמעתיה דרב ויבך – נזאי שמענא אקרייה בחלמיש. כלומר: על רבא, שלא ידע להבין בעצמו של רב וסיף תהדורו לרב ספריא
 57 כן. נוף הוה – אני שנועתי: משום דהייתי כלפי מעלה, במסכת תענית (כ"ב). דבעא מיטר ללא צורך, משום קרא דאמרי דשמור מלכא. ואמרין התם: ויראיתו ליה אבה
 58 בחלמיש, ואמר ליה: מי איבא מיטרתיך מימי שמיא. אשיר ורתיק, אשיר ורתיק, למורא אשביחא לפוריה מרשם כביטני. שנוערו מלאכי חבלה לחורו גלילה. ולי נראה: נון
 59 – משום דלא נכרי רב ספריא אשמעתיה דרב ויבך – למי שירע שרירי באהלו, חלמיש רת. תבאלתו שיש לא נופח – אש של גיהנם. כוונת אבן למרקוליס – זו היא עבודתו, כדאמרינן
 60 במסכת עבודה זרה (ט"ב). ואפילו עם הגוי – בתמייה. ורמינדי: המשתתף עם הכהן כו'. תני גמי – או המוכר פסולי המוקדשים, שנפדו ושתתן ומכרו, וכן פטרין מן המתנות.
 61 כדאמר במתניתין דצבי ואיל כתיב בהו. אינו צריך לרשום – ולקמן פורש.

הא

חלוץ, פרק עשירי - הורוע והלחיים דף קלג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזילץ)"

זכאי' שלמי צבור - הן כבשי עצרת, ויהי להם דין אשמות לאכל לפנים מן הקלעים, כדתנן ביאוריהו מקומין' (ובחסים ד.ב.).

ועורות קדשים - תימנה אמאי חשיב ערות קדשים מוארבע שהיו בירושלים, הלא ביעור היו ממשפטין אפילו קדשים קלים, משום אמוראים שהיו ידועים

לדחציא את צעורה, ויהיה ליה למעניהם עם עשר

שבמקדש לא ידלמא בטר עקר בדמנה אולין?

וא לא דמי כולל למתניתין, דהנין 'חזין מן' 2

המתנה' - כפול מן המתנה, דהא לא מחזיב

התם ישראל במתנה, משום שדמתנה נשאר

ביד כהן, 3

חזין 4

דכותה גבי כהן דיתביב אכספתא, אמאי צריך לרשום? 5

6 - המוני הימניה - גוי נמי, אמרי: המוני הימניה!

7 - אין אמונה גבוהה ואביעתי אומא: תחס גוי מפעאי פשי. אמר מר: ופסולי המוקדשין אין צריך

לרשום. אילמא מוכחא מולתא, והא און תנן: פסולי המוקדשין נמכרים באמיילי, ונשקטים

באמיילי, ונשקלים בליטראו תרנמא רב אמאי בר איזבא קמיה דרב פפאי: באותן המכרמים

בתוך הבית. אמר רב הונא: שותף בראש - פטור מן הלחץ, שותף בגד - פטור מן הורוע,

שותף בכני מעינין - פטור מן הקבה, והיאי בר רב אמר: אפילו שותף באחת מן - פטור

מבוקל, מיתביב: "הראש שלי, וכולה שקל", ואפילו אחד ממאה בראש - פטור. "הד שלי,

וכולה שקל", אפילו אחד ממאה בגד - פטור. "בני מעיני שלי, וכולה שקל", אפילו אחד

ממאה בכהן - פטור. מאי לאו פטור - מן הלחץ, ותיביב בבוקל, פטור מן הורוע ותיביב בבוקל,

פטור מן הקבה ותיביב בבוקל! - לא, פטור מבוקל. - ולייתי "פטור מבוקל!" ועוד, תניא:

"הראש שלי, וכולה שקל", אפילו אחד ממאה בראש - פטור מן הלחץ ותיביב בבוקל! תויבא

דריבא בר רב תויבא. אמר רב כהנא: הא מנתיבא אפיעתייה ליהאי בר רב, דתניא: עשרים

18 ותיבא מתנות בהנה הון, ובוקל ויתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט וברית מילה. כל המוקדשין

19 - כאילו קיים בכלל ופרט ו"ברית מילה", וכל העובר עליהן - כאילו עובר על בכלל ופרט

20 וברית מילה. ואלו הון: עשר במקדש, וארבע בירושלים, ועשר בגבולים. עשר במקדש: המאת,

21 תמאת העוף, אשם ודאי, ואשם תלוי, ובחי שלמי צבור, ולגו שמן של מצורע, וישתי הלחם,

22 ולחם הפנים, וישירי מנחות, ומנחת העומר. וארבע בירושלים: הכבורה, והגבורים, ומזרם מן

23 התורה ומאל נזיר, ועורות קדשים. ועשר בגבולים: הרימה, והתרומת מעשר, וחלה, וראשת

24 הגז, ומתנות, ופריון הגז, ופריון פטר חמור, ושדה אחזה, ושדה הרמים, וגזל הגז. הוא

25 סבר: מדיבא חשיב להו למתנות פהרא - קדא ניהו. ולא היא, אמו מורם מתודה ואל נזיר

26 דקא חשיב להו פהרא, משום דתרא ניהו. אלא, פניו דרמיין דהרדי - חשיב להו פהרא,

27 הכי נמי, כיון דרמיין דהרדי - חשיב להו פהרא. איבעינן להו: "הראש שלי, וכולה שקל",

28 מהו? דבת חיובא אוליגין, והויבא גבי חילא הוא. או דלמא בטר עקר בקמה אוליגין, ועקר

29 בקמה בטר חיובא אוליגין, תא שמע: גוי וכהן ששקרו צאנם לישראל לגזוז - פטור. הלוקח גזו

30 של גוי - פטור מראשית הגז. והה חומר ברוע ובלחיים ובקבה יותר מראשית הגז. שמע

31 מיה: בטר חיובא אוליגין, שמע מניה. ואם אמר לו חזין מן המתנות פטור מן המתנות."

ומניה:

שבחורה. וברית מלה - שכל קרבנות. עשר במקדש - נהנו להם בתוך עזרה לאוכלן עם. וחי שלמי צבור - כבשי עצרת, ודמ קדשי קדשים, לאכול בעזרה. לוג שמן

של מצורע - מה שנשאר ממנותיהן ונאכל לבתיים. כדארמינן במנחות (תמא) ובבבא (מד.ב.). לכל קרבנות "בחיוב קרין" - לרבות לזוג שמן של מצורע, דקרי

32 "קרבנם" - כדכתיב וכן "והקריב אותם לאשם ולא לוג השפכן", וכתיב בביובא קרין: "בקדש הקדשים אכרובנם" - אביכולו "לכל קרבנם ולכל מנחתם ולכל שאתםם ולכל

אשמתם" וגו'. עומר - לא חשיב איהו ביהי שאר מנחת צבור, מפני שהיא מנחת צבור הנקמעת ונאכלת. ואין כל עדי עבירה. ושירי מנחות - של יחיד. בירושלים - תנאבא

33 ומתחלקים לכל. הכבורה - כל חכום. אינם נאכלים אלא בירושלים. רבתי (דברים יז) "ואכל חבל לאכול בשבתך וגו' ואתמר מר (מכות ד.ב.) "ורמת

34 ואלה חכמים. פריין הכן - חכום. חכום - אינם נאכלים אלא בירושלים. רבתי (דברים יז) "ואכל חבל לאכול בשבתך וגו' ואתמר מר (מכות ד.ב.) "ורמת

35 ואלה חכמים. וזמור מורה - חזו שהו ארבע חלות. כדכתיב (ויקרא ז) "והקריב מנחת - את חבל קרבן, את חבל מנחת לה' ואת חוקיין וגו', ומנחת מעים. מילת

36 וריקיים ורובנה חזנין, אות מכל מין. ומזום סאיל נזיר - ורוע בשלה וזלה וריקין, כדכתיב בפרשת נשא שמניפין אותן. חזי דח חשיב להו, משום דרמו אחדי, דתרווייהו

37 מזום מקדשים קלים ניהו. וזוה שוק של שאר שלימין נמי בכלל זה הן. והאי נקט תרדה - משום דאית ביה מזום אחרינא. ותנינו דכלולו בריא ששא. ועורות קדשים

38 - של עולה חטאת ואשם, כדכתיב (שם) "על העולה אשר הקריב", וכתורת כהנים נמי מרבה עור חטאת ואשם. בגבולים - נתנן חזי בכל עיר ישראל. ומתנות - והרוע

39 ומזולחיים והקבה. פריין הכן - חכום. פריין פטר חמור - שיה שרת אחוזה - שהקריב ולא נאלה, וכתורה נזיר לאחר, וזרי וזאת יתבאר מובל ומתחלק לבתיים

40 של אותו משמר שאירע בו יובל. שנאמר (שם כ) "והיה השדה בצאתו ביובל וגו' לכהן תהיה אחוזהו". ועול הגר - "ואשם המושב לה'". בפרשת נשא. וגזל הגר שנשבע

41 לו לשקר, ואתר כך וזדה לאור מיתת הגר, כדפרשי ליעל בפרקין וקלא.א. הוא כבד - היאי בר רב סבר. מרסא חשיב - הוא יתנא לכלולו ורוע לחיים וקבה כתיב

מתנה. שלא אמר עשרים ושש. שמע מינה - חזי דאי, והמחזיב באתר - מתידיב בבולמ. דנפטור נאמת מן - פטור מבולל. כולה שלי ודריאש שקל - כל מנרב לעבב

1 הכא במאי עסקינן - דדמששתה עם גוי אינו צריך לרשום. דיתביב גוי אפסתחא -

2 כשהטבח מוכר בהשר, דמכחא מילתא דגוי שותף הוא ואין כאן חשד, ומתניתין -

3 ברלא יתיב. דמותה גבי כהן - דברייתא. דיתביב - כהן אפסתחא, אמאי צריך

4 לרשום? הא נמי מוכחא מילתא דכהן שותף הוא. אפילו הכי דיתביב כהן אפסתחא

5 כהן ביה דחי ידעי אנשי דכהן שותף גוי אמרי

6 בישרא קובין - בישר הוא ורזה לקנות. אלא

7 היה, ולמה קומה דיתביב גוי אפסתחא, אלא הכי

8 תוקמה. דיתביב גוי אפסתחא - על אמונה

9 שנתן בה הטבח המועת כשמקבלם תמיד מן

10 הלוקחים, דהא וזאי מוכחא שפיר דגוי שותף

11 בה. דאמר - הרואים. המוני חטאת

12 לשומרום, לה שלא יעבדו ודמנו. אין אמונה

13 גנוי - אין ישראל ויחזיקן לאמנן בהם.

14 אביעתי אומא - לשלם. כדארמינן

15 מקיערא. דיתביב גוי אפסתחא. וכהן נמי דיתביב

16 אפסתחא - ולא דמו. דרסתם גוי מפנא פעי

17 - דחירי ואזיקא. אל תתנם כהן אלא בכך

18 הדכל יודיעק עשו לו הלכה. אבל כהן -

19 צנוע הוא, וסומך על השבת, ואין הדכל יודיעק

20 שהוא שותף. אילמא מוכחא מילתייהו -

21 ולא מוכין להו כדרך חלוץ. באמיילי -

22 באותן המכרמים בתוך הבית - בביר

23 ומעשר. דהתם חזין מן הכבור ההעשר.

24 שנתאמן לבעלים. שאין דמיקן קדש, כדכתיב

25 בזה: "ואל הפרה", ואל תמאץ. דהינין, אין

26 קדשה לדמיקן. לפיכך, לא התירו לו בשביל

27 תנאו ללחול בתן למוכרן כדרך חלוץ.

28 ואלא בתוך הבית, ואף על פי שפוסק דבר,

29 שאין עולה קופצין כל כך. והינין "מזבח

30 מילהא". אבל פסולי המוקדשים, שזמני פרויין

31 נכנסו בקדרותן, אי לא שרית ליה למוכרן

32 בביתו, פטור להו מקיערא אלא בחול.

33 איכא פסידא דהקדש, ותננה צריך לרשום.

34 שותף בראש - ולא ביהוה. אפילו אחד

35 ממתא ביד - אפילו אל ככהן אל חול

36 ברוע אלא אחד ממתא - פטור טבח. וככהן

37 או גוי שגברו בדמנה לעבב ישראל אקמה.

38 ובכלולה רסינן "פסור" טסנא. אי הכי לייתי

39 פסור מבולל - ביהויה ועוד יתיב

40 ביהויה. דלא פטר לחי אלא מן הלחה.

41 בכלל ופרט - בייובא קרין. דכלל קדשי בני

42 ישראל לך נתתם' הוורר למפוש כל דח וזה:

43 'זה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש' וגו'.

44 וברית מלה - כתיב בספיה בריח מלה עלום

45 והיא כשם שברית מלה אתא שובתה כך זו לא

46 תשבות. כאילו קיים כללות ופרשות -

47 כלל קדשי בני ישראל. ודמ קדשי קדשים, לאכול בעזרה. לוג שמן

48 דקרי "קרבנם" - כדכתיב וכן "והקריב אותם לאשם ולא לוג השפכן", וכתיב בביובא קרין: "בקדש הקדשים אכרובנם" - אביכולו "לכל קרבנם ולכל מנחתם ולכל שאתםם ולכל

אשמתם" וגו'. עומר - לא חשיב איהו ביהי שאר מנחת צבור, מפני שהיא מנחת צבור הנקמעת ונאכלת. ואין כל עדי עבירה. ושירי מנחות - של יחיד. בירושלים - תנאבא

33 ומתחלקים לכל. הכבורה - כל חכום. אינם נאכלים אלא בירושלים. רבתי (דברים יז) "ואכל חבל לאכול בשבתך וגו' ואתמר מר (מכות ד.ב.) "ורמת

34 ואלה חכמים. פריין הכן - חכום. פריין פטר חמור - שיה שרת אחוזה - שהקריב ולא נאלה, וכתורה נזיר לאחר, וזרי וזאת יתבאר מובל ומתחלק לבתיים

של אותו משמר שאירע בו יובל. שנאמר (שם כ) "והיה השדה בצאתו ביובל וגו' לכהן תהיה אחוזהו". ועול הגר - "ואשם המושב לה'". בפרשת נשא. וגזל הגר שנשבע

1 ורמיזו - בך שומר בהרה לישאל, ואמר לו "על מנת שהמנתם שלי" - נתנן
2 ישראל לכל בךן שירצה. רבין בדולה בהמה ובין ליה, אל מצי לאתניו ליה האי
3 אמונתו. שאנין שלו אלא של בהניס נהיה, ואין לו בךן אלא טובת תנאה, ככל מקום
4 שמע מינה דרביי בהמנתו. חוץ שירי - לשון שירי שמעע ששירי המנתות ולא
5 מביך, לפיכך, פטור הלוקח, שחירי על בךן.
6 ודומתה בישראל הזה חרשי הלוקח, רבין ו
7 שהוא שחטה - עליה רמיא למיזא במיתנה. על
8 מנת לאו שירי הוא - אלא אגבה, הכל
9 מכר לו על מנת שימנו לו. והוא אין בו כח
10 להתנות. ורמיזו - ברייתא אמרייתא. לא
11 שנו - הדיבא דלוקח הימנו במשקל, דרתינן
12 נתנן לוקח לבקן, והוא חזיר ורובעו מיסן מן
13 הטבת. אלא - משקלן לוקח לעצמו. רבין
14 רטבא ליה נגע בךן - אינו בעל דברים של
15 בךן. לפיכך, וכו' חזיר הלוקח נתנן. והוא שאלו לו
16 הדמים שעל הטבת היה מוטל ליתן. אבל
17 שיקן לו טבח חזיר - של בךן. ומחזיקין
18 ורביעין אף על הטבת האו והטבת חזיר
19 עליהן, אם יש בעין - נתנן לבקן. והבי
20 מפרש ליה בריש "הגדול" בבבא קמא (קט"א).
21 דאף על הטבת קאמר רבי יהודה. חזיר עמו
22 - דמי של וכו' ורביעיתו של הלוקח הוא.
23 האילי ורשה לגולה בעין - במקום שהוא
24 שבו. ויך. רב - אית ליה דרב חסדא. רצה לו
25 מזה גובה - רבין וקידם, אלא
26 האחרון - היה ליה אידו גולן עליהו. דא
27 כל מי דקניא איש - בירושיתיה ומרייהו קימי,
28 כל מי דקניא איתרונה. אל - בגולן דעלמא,
29 שהגולן קנה הוא חזיר בגולות לשלם. רבילי
30 עלמא את ליה דרב חסדא - דאם רצה
31 נגול לזון עם הראשון - חזיר. והבא - בגול
32 ממותת כהונה קמפולגי. מר סבר: ממות
33 כהונה נגולות, ונתחייב גולן בגולות לשלם.
34 וחרתו לו עליהן. וכו' פיר סביב נגולות -
35 אין כח לגולן, וכל זמן שזק בעין, כל מקום
36 שהולכין - הדיב מוטל על מי שהם אצלו
37 לתת לבקן. והראשון לא נעשה גולן עליהן.
38 באפי נפשם - ולא בלשון "לא שנו
39 ואנתניתי, ברביעלי. ממותת כהונה נגולות
40 - לכדאמרן, שאם רצה בךן לזון עם
41 הראשון - זיון. אלמא ספק - ממותת
42 כהונה לקולא. דאמרין: המוציא מחבירו
43 עליו הראיה. שבתוך הקמה - לפני
44 הקצרים, שעדיין לא הגיעו הקצרים לשם.
45 חיי - בה דגמנא בךן לבעל הבית. דאן
46 לקט אלא תניסר בשעת קצירה. "עליונים" -
47 חזן העליונים שעל פי החזר, איבא למישר
48 לקט קן, שנשר מן השבלין בשעת קצירה.
49 והתחתונים - שבקרקעיתו של חזר. לבקל

1 ורמיזו: "על מנת שהמנתות שלי" - נתנן לכל בךן
2 שירצה - "על מנת" א"חוי" קא רמיז? "חוי" -
3 שירצה, "על מנת" - לאו שירצה. ורמיזו: "על מנת
4 שהמנתות שלי" - המנתות שלו! - בךא פליגי, מר סבר:
5 "על מנת" - שירצה הוא, ומר סבר: "על מנת" - לאו
6 שירצה הוא. "אמר לו מכור לי בני מעייה" וכו'. אמר רב:
7 לא שנו אלא ששקל לעצמו, אבל שקל לו מכר - רבין
8 עם הפכה. ורב אמר: אפילו שקל לו מכר - רבין
9 עמו. - ולמאן בךרב חסדא קא מפילגי, דאמר רב חסדא:
10 גול ולא נתייאשו הבקעים, וקא אחרי ואקלו - רצה מנה
11 גובה, רצה מנה גובה. דמר אית ליה דרב חסדא, ומר
12 לית ליה דרב חסדא. - לא, רבילי עלמא את ליה דרב
13 חסדא, והבא במתנות כהונה נגולות קא מפילגי. דמר
14 סבר: נגולות, ומר סבר: אין נגולות. איכא דמיני לה
15 להא שמעמא בפני עצמה, רב אמר: מתנות כהונה
16 נגולות, ורב אפי אמר: מתנות כהונה אין נגולות.
17 משנה גר שבתגיר וריתה אל פרה. יאשעיהו עד שלא
18 נתגיר - פטור, משנתגיר - חייב. ספק - פטור,
19 שהמוציא מחבירו עליו הראיה. גמרא בי אמת רבי מר
20 אמר, רמי ליה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן: תמן,
21 ספק - פטור. אמתא ספקא לקולא. ורמיזו, חזיר
22 הנגלים שבתוך הקמה - חזיר אלו של בעל הבית,
23 ושלאחר הקצרים, העליונים - לעניים, והתחתונים
24 של בעל הבית. רבי מאיר אומר: הכל לעניים, שספק
25 לקט - לקטו! אמר ליה: אל תקניטני, שבלשון יהודי אני
26 שונה אותה. דתנאי, רבי יהודה בן אנא אומר משום
27 רבי מאיר: ספק לקט - ספק שבה - שבה, ספק
28 פאה - פאה. אמר לו: אל תשנה אותה אלא בלשון בן תרל,
29 שמעון בן לקיש: מאי דתיב "עני ורש הצדיק"? מאי "הצדיק"? אילמא בדינים - והא תתיב
30 "ודל לא תהדר רביבו". אלא - צדק משקל ותן לו! אמר רבא - הבא - בךחוקת פטורה
31 קימא, קמה - בךחוקת הויבא קימא. אמר ליה אבין: והרי עישה נעשית עד שלא נתגיר -
32 פטור מן החלה, משנתגיר - חייב, ספק - חייב! אמר ליה: ספק איסורא - להומרא, ספק
33 ממונא - לקולא. דאמר רב חסדא, וכן מני רבי תיב: שמעיה ספקות נאמרו פגרי, ארבע לחיוב
34 ארבע לפטור. קרבן אשתו, וחלה, וזכור בהמה כמאה, וזכור בהמה טהורה - לחיוב,
35 ראשת

1 חוץ שירי הוא על מנת לא שירי הוא - ואם יאמר כי יאמר ליה "על מנת", דאמרין:
2 נתנן לכל בךן שירצה - אם כן, המקח בטל, שלא נתן לו הבהמה אלא על מנת
3 שהיה המנתות שלו ויש לומר: דמייהו שהנתו שהיה המנתות שלו, ואם לא נתן לו - לא
4 היה המקח בטל. אי ימנו: הכי דמי מנתה על מנת שכתוב החרה, שדרשתי חררה ליתא לכל
5 מי שירצה. דמר אית ליה חסדא - חסדא
6 לפשר דרב אית ליה דרב חסדא, וישע הראשון
7 דקאמר רב - דיינין אפילו עם הראשון, דאם כן,
8 לרב אפי חזין עם השני ואל עם הראשון, כגול
9 ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכול, דא
10 ליבא מאן דפליג שלא יוכל לגבות מן הראשון
11 הגול. ובאחר שאבלו הוא דאיבא דלת ליה דרב
12 חסדא, אלא יש לפשר איפבא: דאית ליה דרב
13 חסדא, דהדוק ודאף עם הנחב. ורב אפי אית ליה
14 חסדא, והזין אף עם הלוקח. והזי: "רבילי"
15 עלמא את ליה דרב חסדא, ומבמתת כהונה
16 נגולות קא מפילגי - דרב סבר נגולות, ויהזין
17 עם הטבח" - דיינין אף עם הטבח, רב חסדא.
18 ורב אפי סבר דהזין ודאף עם הלוקח, לפי
19 שהמנתות אין נגולות. והיי איפבא ממאי דהיה
20 בעי לעמר מעיקרא. ותמה: דבמאי קא מירי? אי
21 שאמון נתנן בעין - דאמרין בריש פירקין
22 דמזיק ממתת כהונה אי אבול, פטור ואם נת
23 בעין - דהכי קאמר דרבדב חסדא קא מפילגי
24 ולא משמע בריש "החלה כהרה" לבאב קטא
25 קיא. ודחבא דהם בעין, ליבא מאן דפליגי חזיר:
26 חסדא, אלא דזוקא כשאבול, דהני רבי אישעיא:
27 החלה ומבאלו אית בני - מפרזין מלשלה. דהני
28 גולה, גולה קיימת - חייבים לשלם, אין גולה
29 קיימת - פטורין בו. ופרקי לימא חזיר חובתא
30 דרב חסדא. משמע דלמאן דפליגי עליה, אתי
31 שפיר דזוקא אין גולה קיימת פטורים, אבל
32 בגולה קיימת חייבים לשלמו וצריך ענין.
33 ורמיזו חזיר הנגלים שבתוך הקמה בו -
34 מרובן בני פרקי, ולא פליגי רבנן אלא משום
35 דסביר דחתומים דאי נגלים שבתוך חלה, חזקת. הם
36 של בעל הבית. את אלא דהו ספק. חזקת. הם
37 דהוי לקט, כמו עליונים, שספק לקט - לקט.
38 ראשית

חולין. פרק אחד עשר – ראשית הגז דף קלה עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קטנו תוספות

1 **ראשית** הגז ליפוק ולתיוב ליה – תימה אמאן קאי אי אמאן דעבר וגו – אטו קנסא
 2 הוא, דקני ליה משום דעבר וגו לפדות, ובעלים שהקדישו נמי – אמאי
 3 מיידיבי? ואי אבוק – לא זהו ליה לעינך "לפרוק לתיוב" ויהי דואי לא תקשי מה מריח
 4 שפרה – דמריח שפרה ביה פרוטה אפילו שיה מגו, ומאלל.
 5 **והא** פיה העמדה והערכה – ואלא אמר מה
 6 שייך העמדה והערכה בגוזה, והיא
 7 במקדש עצים ואבנים? ויה לומר כיון שהיה
 8 מתחלה מוכר בבמה שהיה חב העמדה
 9 והערכה, צריך העמדה והערכה, ואם תאמר
 10 ולמא, שהעמדה העריך אותך כר עבר וגו
 11 ופרחו יש לומר דבשעת פריה בעיקר העמדה
 12 והערכה.
 13 **במקדש** גזה עמדה – ורבי מני בר פטוש
 14 לדלעל אית ליה שפיר דקרא.
 15 אבל רבא לית ליה דרשה ורבי מני בר פטוש
 16 דפטר מקדש במה חוץ מגיזה ובחישתה.
 17 מדבעי בסמוך, ואלא "צאנך" למאי אתא.
 ורבן

הגז נהג פאריך ובהצפה לאריך, בפני הבית
 ושלא בפני הבית, בחולין אכל לא
 במקדשים, חומר ברויץ ולתיוב ובקפה מראשית הגז:
 שהוריעו ולתקנים ותקנה נותנין בקבר ובצאן, במקדש
 ובמקומה, וראשית הגז אינו נהג אלא ברחלות, ואינו נהג
 אלא במקדשה. וכמה הוא מרובה? בית שמאי אומרים:
 שתי רחלות, שצאנך "תייה איש עגלת פקר ושתי צאן".
 ובית הלל אומרים: חמש, שצאנך "חמש צאן עשויות".
 רבי דוסא בן הריקים אומר: חמש רחלות גזוזות מנה,
 מנה, ופרס – הייבות בראשית הגז. והקמים אומרים:
 חמש רחלות גזוזות כל שהן. וכמה נותנין לו – משקל
 חמש סלעים ביהודה, שהן עשר סלעים בגליל, מלפין ולא צוא, כדי לעשות ממנו בנד קמן,
 שצאנך "חתן לו" – שיהא בו כדי מתנה. לא תפסיק ליתנו לו עד שצבעו – פטור. לבגו ולא
 צבעו – חייב. הלוקח גז צאנו של גז – פטור מראשית הגז. הלוקח גז צאנו של חבירו, אם
 שיר – המוכר חייב, לא שיר – הלוקח חייב. היו לו שני מינים שחופות ולבנות, מבר לו
 שחופות אכל לא לבנות, זכרים אכל לא נקבות – זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו. **גמרא**
 במקדשין מאי טעמא לא? אמר קרא: "צאנך" – ולא צאן הקדש. – טעמא דיתבת דתקנא
 "צאנך", הלא הוא חייב אמניא קדשים חייבים בראשית הגז? הלא בני גיזה נהגו, דכתבי:
 "ולא תגז בכור צאנך" – אי בקדשי מופח – הכי נמי, הכא במאי עסקינן – בקדשי בנה הבית.
 והאמר רבי אליעזר: קדשי בך הבית אסורים בגיזה ועבודה! – מדרבנן, סלקא דעתך אמניא:
 הואיל ומקדושיה בני גיזה ניהו, הויא דגז ליה – ליתבי ליה. – והא קדשי לה! – סלקא
 דעתך אמניא: לפרוק וליתבי ליה. – והא בעי העמדה והערכה! הניחא למאן דאמר קדשי בך
 הבית לא היו בכלל העמדה והערכה, אלא למאן דאמר היו מאי אפא למימו? אמר רבי מני
 בר פטוש משום רבי יצאי: הכא במקדש בתמיהו לבדך הבית חוץ מגיזהו. סלקא דעתך
 אמניא: ליגזו וליתבי ליה, אמר קרא "צאנך" – ולא צאן של הקדש. – אי הכי, קדשי מופח נמי
 דאמר "חויז מגיזה ובחישתה" – אפילו הכי, פשטתה קדושה בבולה. ומנא תימא? אמר רבי
 יוב: והלא במקדשין האומר "נהגה של וז עולה" – כולה עולה. ואפילו לרבי מאיר דאמר אין
 כולה עולה – הני מילי דאקדש דבר שאין הנשמה תלויה בו, אבל הקדש דבר שהנשמה
 תלויה בו – קדשה. רבא אמר: במקדש גיזה עצמה, סלקא דעתך אמניא: ליגזו ולפרוק
 וליתבי ליה, אמר קרא "גז צאנך תתן לו" – מי שאין מוסר אלא גיזה ותנייה, נא זה שמחוסר
 גיזה פרייה ותנייה. אלא "צאנך" למאי אתא? לברתניא: בהמת השותפים חייב בראשית הגז,
 ורבי אלעאי פוקר. מאי טעמא דרבי אלעאי – אמר קרא "צאנך" – ולא של שותפות. ורבנן –
 למעושי שותפות גז, ורבי אלעאי – שותפות גזי מנא ליה? נפקא ליה מראשי דקרא "ראשית
 הדגך" – ולא שותפות גזי. ורבנן – "ראשית" (הגז) הפסיק הענין, ורבי אלעאי – וי' ורבי ערביה,
 ורבי

1 **משנה ראשית** גזו – כל העזו נאנו, בין טלאים ובין קנים, ואפילו נזון מאה
 2 פעמים – נזון מנחה מתנה לכהן, ושיערא מפרש לקמן: מחמש גזות, שיש בכל
 3 אחד מנה ופרס היה נזון משקל שלסעים. נותנין בבקר ובצאן – דכתיב (רברים
 4 יח) "אם שור אם שה". ואפילו לא שחט אלא אחת. אלא ברהלים – דגז
 5 צאנך" ליה ועיס – לאו גזי אקרו,
 6 כדמפרש בגמרא. מנה מנה ופרס – כל אחת
 7 מנה וחצי, ובציר מחבי לא חשיב "גז" שזו
 8 פרוטה שבגזות. כל שכן – בגמרא מפרש
 9 מאי היא. וכמה נזון לו – בגמרא מפרש
 10 אדוכא קאי. צואי – שלא תחלב עינין כולו.
 11 שצבעו – שראלו זה. פטור – בקדיה
 12 בשני, יהיה ליה מניוק כחודנה או
 13 וצבי, שכלבו. ומה לא צבעו – קאן זה שינו,
 14 ואכתיב בעיניה הוא. הלוקח גז צאנו של גז
 15 – במחזור. פטור – דגזו צאנך חייב. והיא
 16 צאן לאו ידירה הוא, ואנאן ידירה קפד קרא,
 17 ולא אנזין ידירה. שחופות – לא שחור ולא
 18 לבן. זה נותן לעצמו – בגמרא מפרש טעמא.
 19 **גמרא** בקדשי בך הבית – דמתוחין
 20 בגיזה, אתא קרא למעשינתו מתיבא
 21 דראשית הגז. מרובן – תירוצא הוא.
 22 חייב – דעבר ארובין וגזו, אמניא: יחייב
 23 – להכי אתא קרא. והא קדשה לה –
 24 והכי תיסק ארעתיך דנתיבב למיתב ליה
 25 מיה דהקדש, ולמה לו למעשינתו?
 26 הקדש בעבלי חיים טעון העמדה והערכה,
 27 היכי דאקדש בחינתו. והכי תיסק משכנת
 28 לה דנתיב, דאינטרין קרא למעושי.
 29 אתר שנוני אמי יכול להעמיד הניחא? הניחא
 30 למאן דאמר – בתמורה (בבב). קדשי בך
 31 הבית לא היו בכלל בו – אינטרין קרא
 32 קרא ולא נתיב עירוק ותיבב ליה. הכי
 33 גרסינן סלקא דעתך אמניא ליגזו וליתבי
 34 ליה – כלומר, יגזו לכתחלה לתיבב ליה.
 35 דואו זה דאקדש. לא הכי – דברין
 36 מגיזה אוקמתה חוץ מגיזה, שהוא מותר
 37 לבזח שהיזה שלו – מאי דחזק לאוקמה
 38 בקדשי בך הבית, אפילו קדשי מופח נמי
 39 וברעו? וזו משני מבחש – הגיזה
 40 הניטלת מבחשת הבשר, ואסור לבזחה.
 41 אפילו הכי – דאמר "חויז מגיזה"
 42 קדשה נמי גיזה. דאידי דקדושת הגוף
 43 חמורה, פשטה בכל המחזור בה. אבל
 44 קדושת דמים, כגון קדשי בך הבית, מאי
 45 ולא אוקמה. ורבי אקדשי. והלא במקדשים
 46 – כלומר, תחלה הקדש האומר "נהגה של
 47 זו עולה" – כולה עולה. אף בתמורה.
 48 כשיאמר "נהגה של זו תמורה" – תוא
 49 כולה תמורה, ופלי ארובי מאי דאמר אין
 50 ממירן באברין ולא אברין בשלמין. ובפרק
 51 "במה דמסקי" היא מפורשת. ואפילו
 52 לרבי מאיר דאמר אין כולה עולה – בפרק
 53 כולה. רבא אמר – לא תטרוד לאוקמי מותנין
 54 אלא מוסקן דביה לגיזה. סלקא דעתך אמניא
 55 לפרוק וליתבי – קא משמע לן דאמר קרא "גז תתן" – מי שאינו מוסר אלא גיזה ותנייה, והכא משום העמדה
 56 והערכה ליכא – דכי כתיבא העמדה, במקדש במה עממה כתיבא. השתא דאיתיה להכי – לא גרסינן. אלא צאנך – דמשמע מיעוטא,
 57 גז לרבנן וא שותפות שראל ליה? ולא של שותפות – דרש רבי צאנך" – מיוחד לך. למעושי שותפות דמי – אבל דישראל – מיוחד לך קרינא ביה.
 58 הואיל ושנהג בני חובי, וכל ישראל קרים בשלשן יחיד. ראשית הפסיק הענין – מרלא כתבנהו בחד "ראשית", שבע מנה לא אהקש. הלבך, אינטרין לפרשי בה
 מיעוטא לשותפות גז.

חלוץ. פרק אחד עשר – ראשית הגז דף קלו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קיט

1 דרך ביארך – לכתוב אתה קובע מוחזק, וכשהוא נכנס לכתבו – ורגילה דימנא עיל
 2 ברישא, נמצא שהדיקן בכניסה הוא דרך ביארך. מתנות – הורעו והלחיים הקבת.
 3 וזכתי – שנים שמעט. אריתב ילף תניתה מתרומת – ולא תבעי קרא, דהא קולא
 4 דתורמי – דאיתרמי מוקשין. הרין עם הסמך – בפירוקן לעיל, רובורתי – דאורח
 5 קראת הוא. א"ר – אשר תביא מתרומך.
 6 ארצך – שמעט מעטמא, ארבעכ"ט – לא
 7 שמעט מעטמא כולי האי, ולא מעטמא חוצה
 8 לארץ מינה, ומשמע: כל מקום של לום
 9 ארץ. אבל ארצך – שמעט: המיוחדת לך
 10 ולא לגוים. כי יפול תופל – כל שראוי
 11 ליפול חסנו ואפילו בשותפתו. כתי כנסיות
 12 – שאין חלקן לאחד מן הן, ואש שפני ערב
 13 הם הוא. ועוד: שאינו בית יודת. ליתנהו
 14 להני כלי – דאמר רבא דמודי רבי אלעאי
 15 בכל גזי, דהא גזיה דפליג רבי אלעאי
 16 בכבודה ולא מרבי לה מביקרב וצאנבם.
 17 ואמר רבי תימא סמורא ליתנהו להני כלי
 18 – דרבא, דהא גזיה דפליג רבי אלעאי
 19 במתנות. ומדפטר במתנות, כל כרדך פטר נמי
 20 בתרומה. דאי סלקא דעתך: בתרומה מוחיב
 21 – הכי פטר במתנות? ליתנהו לזיבאי
 22 מתרומה. הואיל וגזיה גזיה שיה 'ותניתה'
 23 'ותנית' מסתברא דהא אמרנוהי, דלתורמי
 24 אית לן למדין. אלא שמע מינה בתרומה נמי
 25 פטר – דרבי 'דבני', והדר ר'הי מתנות או
 26 מתרומה או מראשית הגז 'בתניתה' תניתה'.
 27 א"ר – כיון מתרומה ילף רבי אלעאי
 28 אמר רב תימא דפליג רבי אלעאי
 29 תיבית במתנות, ורבי אלעאי פטר. מאי טעמא – ילף 'תניתה' מראשית הגז, מה להלן
 30 דשותפות לא, אף כאן – דשותפות לא. ואי סלקא דעתך בתרומה מוחיב, ילף 'תניתה'
 31 'תניתה' מתרומה, אלא שמע מינה: בתרומה נמי פטר. – אי מה תרומה – בחוצה
 32 לארץ לא, דברקס קמא וקדושין (ל"ג)
 33 קיימא לן: כל משה שאינה תלויה בארץ
 34 נהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ, ודילף
 35 מעבודה ודה, שהיא חובת ארץ ונהגת בכל
 36 מקום. אבל חובת קרקע אינה חובת אלא
 37 בארץ. מנחריב – שם מקום. אין – דאי.
 38 והתניא – בניחוח. תרומה מובלת –
 39 אסרת משום טבל, דרביב 'אשר יירמו'
 40 בעתידים ליתום והלום מרוב, ביאלו ון
 41 דרשב"ף (סנהדרין פ"א), אין לך בו אלא
 42 מראשיתו ואילך – מהשופרות ועשה
 43 ראשית הוא, אבל מעקרף אין לו אלא
 44 שם אחד, דהאי 'ראשית' קרא תיורא הוא.
 45 וא'ראשית' לית, וזהו לית להלכתב
 46 'זנו צאנך'. פועל – וזהו האוכלה במודי.
 47 חומש – שבוגג. ראשון ושני – מעשר
 48 ראשון מעשר שני. אין לך אלא ראשיתו –
 49 אין לך תניתה אחרת להפריש ממנו, מדלא
 50 כתב 'וזמן צאנך' שמע מינה מתנה ראשונה
 51 בלבד אתא 'ראשית' לאשמעתין. תרומה
 52 חרשה על גבי ארץ קנקן לוי – דכתיב: 'וחצאת הרעה'
 53 שנה עשה' (דברים יד). וזהו לו שני חרות
 54 נז – שנה זו והנית נז – שניה והנית, עד
 55 שהיו לו חשת גוים – אין מצטרפות, דבאינים של חמש צאן קפיד רחמנא. וזהו השתים בשנה זו ושלש בשנה
 56 שניה. והשתא איכא גוים של חמש צאן – מצטרפות, ואף על גב דחדש ושן הוא. והתניא – אידך דאפילו חמש צאן מצטרפות. קשיא אהרדי: אלא לאו שמע מינה –
 57 בהא נמי פליגי רבי אלעאי ורבנן. לרבי אלעאי, ומקשה לו לתרומה – לרבנן – מצטרפות. כל הני קושיותא לרבי אלעאי. תנול בחיוב – כגון ישראל שלקח
 58 שדה מן הגוי, בדכרפס לקמיה. תנול בפסוור – ביד גוי. בחיוב – לאחד שבאו ביד ישראל. כמורא – ארם צובה. שכבשת ודה, ולא שמה בבשול. ולא חלה בה קדושת
 59 הארץ, וקדושתה. שני קנין לגוי להפקיע מיד מעשר. לפיכך, אין ישראל חייב לעשר אלא על החוספת ושני שלישים שגדלו אצלו. טבל וחלוץ מערבין, אבל בארץ
 59 ישראל – מעלה על הכל, שאין קנקן לוי בה להפקיע מן המעשר. והנמים פטורין. דכיון שביבאת שלישי ביד גוי – כאילו נגנזה כולה בידו, דקיימא לן (ראש השנה י"ב).
 60 יגא, תבואה בטר שלישי אולא. וכי תימא הכי נמי – דהוגדל ביד גוי פטור מראשית הגז, אפילו בא ליד ישראל. הלוקח זן צאנו של גוי – קודם שנגזזה. פטור מראשית
 61 הגז – ד'צאנך' בעינן, וזו גזי. והבא על צאנו דרשאל הוא. הוא אצנו לגונו – לקח וקנה עדרו של גוי כשהוא עומדת לגונו. הואיל והכל שלו, וקרינא ביה 'צאנך'.
 62 חייב – ואף על פי שגדלו הגוים אצל גוי.

1 **ביתך** דרך ביארך – תימה אנאי לא אמר שחפת דגוי, כדקאמר בכל דעי לעיל:
 2 **אלא** ארצך למה לי למעטי חוצה לארץ – אף על גב דמשה תלויה בארץ היא.
 3 מכל מקום אצטרך למעט – משום דאתקש לבשר בחלב בוד קרא. רמינ שמואל בן מאיר.
 4 **וא** מה תרומה חייבין עליה מיתה וחומש כו – ואף על גב דבראשית הגז לא שייכא ביה
 5 אפילה, ואין בתרומה חומש אלא באכילתה –
 6 דהא ראשית הוא אכילתה.
 7 ראשית הגז ששיריה כתיב – תימה: מנלן
 8 דבעינן ששיריה כתיבין אי מכתוב
 9 'ראשית' – בראשית הגז נמי כתיב 'ראשית';
 10 ומה צריך למילף מתרומה? ויש לומר: דהא
 11 דבעינן בתרומה שיריה נכרים, משום דילפנן
 12 תרומה מכל מה, וזהו דחלה קרא 'תרומה', ומהלך
 13 כתיב 'מראשית', ומשמע ולא כל ראשית.
 14 כרבי

1 **מראשית הגז? אדרבה, ילף מתרומה!** – אין הכי נמי, **מאת זכתי והנחם** למה לוי? – **לכדרכא,**
 2 **דאמר רבא:** הרין עם הסמך. כפורים אף על גב דכתיב **"ארצך"** – **דידך** אין, **דשותפות לא,**
 3 **כתב רחמנא "כפורי כל אשר בארצך"** – אלא **"ארצך"** למה לוי? **למעוטי חוצה לארץ, ציצית,**
 4 **אף על גב דכתב רחמנא "כסותך"** – **דידך** אין, **דשותפות לא,** כתב רחמנא **"על פני בגדיהם**
 5 **לדורתם"** – **ואלא "כסותך" למה לוי?** – **לכדרכי והודה, דאמר רב יהודה:** מלית שאולה – **שמונה**
 6 **מן הציצית כל שלשים יום.** מעקת, אף על גב דכתב רחמנא **"לנפך"** – **דידך** אין, **דשותפות**
 7 **לא,** כתב רחמנא **"כי יפל הנפל ממנו"** – אלא **"נפך"** למהי איתא? – **למעוטי פתי כנסיות ובתי**
 8 **מדרשות.** אמר רב ביבי בר אביו: ליתנהו להני כלי, **התניא:** **הקמת השתופין חייבת בכבודה,**
 9 **ורבי אלעאי פוטר.** – מאי טעמא דרבי אלעאי? **התניא:** **הקמת דכתיב "הקמת השתופין**
 10 **וצאנבם!"** – **דכולהו ישראל.** אמר רב תימא פטור: **ליתנהו להני כלי, התניא:** **הקמת השתופין**
 11 **חייבת במתנות, ורבי אלעאי פטר.** מאי טעמא – ילף **"תניתה" מראשית הגז, מה להלן**
 12 **דשותפות לא, אף כאן – דשותפות לא.** ואי סלקא דעתך בתרומה מוחיב, ילף **"תניתה"**
 13 **"תניתה" מתרומה, אלא שמע מינה:** בתרומה נמי פטר. – אי מה תרומה – בחוצה
 14 לארץ לא, דברקס קמא וקדושין (ל"ג)
 15 קיימא לן: כל משה שאינה תלויה בארץ
 16 נהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ, ודילף
 17 מעבודה ודה, שהיא חובת ארץ ונהגת בכל
 18 מקום. אבל חובת קרקע אינה חובת אלא
 19 בארץ. מנחריב – שם מקום. אין – דאי.
 20 והתניא – בניחוח. תרומה מובלת –
 21 אסרת משום טבל, דרביב 'אשר יירמו'
 22 בעתידים ליתום והלום מרוב, ביאלו ון
 23 דרשב"ף (סנהדרין פ"א), אין לך בו אלא
 24 מראשיתו ואילך – מהשופרות ועשה
 25 ראשית הוא, אבל מעקרף אין לו אלא
 26 שם אחד, דהאי 'ראשית' קרא תיורא הוא.
 27 וא'ראשית' לית, וזהו לית להלכתב
 28 'זנו צאנך'. פועל – וזהו האוכלה במודי.
 29 חומש – שבוגג. ראשון ושני – מעשר
 30 ראשון מעשר שני. אין לך אלא ראשיתו –
 31 אין לך תניתה אחרת להפריש ממנו, מדלא
 32 כתב 'וזמן צאנך' שמע מינה מתנה ראשונה
 33 בלבד אתא 'ראשית' לאשמעתין. תרומה
 34 חרשה על גבי ארץ קנקן לוי – דכתיב: 'וחצאת הרעה'
 35 שנה עשה' (דברים יד). וזהו לו שני חרות
 36 נז – שנה זו והנית נז – שניה והנית, עד
 37 שהיו לו חשת גוים – אין מצטרפות, דבאינים של חמש צאן קפיד רחמנא. וזהו השתים בשנה זו ושלש בשנה
 38 שניה. והשתא איכא גוים של חמש צאן – מצטרפות, ואף על גב דחדש ושן הוא. והתניא – אידך דאפילו חמש צאן מצטרפות. קשיא אהרדי: אלא לאו שמע מינה –
 39 בהא נמי פליגי רבי אלעאי ורבנן. לרבי אלעאי, ומקשה לו לתרומה – לרבנן – מצטרפות. כל הני קושיותא לרבי אלעאי. תנול בחיוב – כגון ישראל שלקח
 40 שדה מן הגוי, בדכרפס לקמיה. תנול בפסוור – ביד גוי. בחיוב – לאחד שבאו ביד ישראל. כמורא – ארם צובה. שכבשת ודה, ולא שמה בבשול. ולא חלה בה קדושת
 41 הארץ, וקדושתה. שני קנין לגוי להפקיע מיד מעשר. לפיכך, אין ישראל חייב לעשר אלא על החוספת ושני שלישים שגדלו אצלו. טבל וחלוץ מערבין, אבל בארץ
 41 ישראל – מעלה על הכל, שאין קנקן לוי בה להפקיע מן המעשר. והנמים פטורין. דכיון שביבאת שלישי ביד גוי – כאילו נגנזה כולה בידו, דקיימא לן (ראש השנה י"ב).
 42 יגא, תבואה בטר שלישי אולא. וכי תימא הכי נמי – דהוגדל ביד גוי פטור מראשית הגז, אפילו בא ליד ישראל. הלוקח זן צאנו של גוי – קודם שנגזזה. פטור מראשית
 43 הגז – ד'צאנך' בעינן, וזו גזי. והבא על צאנו דרשאל הוא. הוא אצנו לגונו – לקח וקנה עדרו של גוי כשהוא עומדת לגונו. הואיל והכל שלו, וקרינא ביה 'צאנך'.
 44 חייב – ואף על פי שגדלו הגוים אצל גוי.

1 **כרבי** אלטאי בראשית הגז – והוא הדין במתנות, כדפריש בקונטרס. אף על גב דכולהו
 2 אמוראי ברפ"ק "חולין קלמא" סברי שנהג בחוצה לארץ, דהווי יחיבי מנתנא
 3 בבבל – אפילו הכי וכלה כרבי אלטאי, הכי נמי קאמר "כרבי יאשיה בשלמים", רוב
 4 אמוראי לן ליה רובי יאשיה, בדמוכח ברפ"ק "חולין" (שבת קלמא) גבי שנתנא כבירמא.
 5 וכן נמי דא קאמר "כרבי יודהה" כן בתריא

6 כדברי תורה, וטובא אמוראי ותנאי סברי ברפ"ק
 7 "מי שנתר" (בבבא וברכות) ובעל דבא קרי אסור כדברי
 8 תורה, וכן אמר: ורוב ארבע דרב נתני בר יצחק כדברי
 9 הכא דנהוג עלמא כרבי אלטאי, והוא הדין
 10 במתנה, ובכפ"ק "חולין" (דליל קלבג). אמר רב
 11 נתני בר יצחק קריס גלימנא ושטא קודם תרנא
 12 היה קריס גלימנא, פריש רב האי רבי אבהו אומר
 13 בפסחים (ג.ב.) על הדמית כולן מנרץ עליהן עובר
 14 לעשייתן, חזין מן הטבילה – היינו, בעבילת רב
 15 ולא דחי שיקאל אלא בשעטל, ולא מצי למעשר
 16 "צונתי". אבל בשאר טבילות, אף על פי שהוא
 17 טמא, מנרץ. דנהוג עלמא כרבי יהודה בן מתתיה
 18 כדברי תורה, ויש מפרשים: דאבל מנתלה קאמר,
 19 דאף על גב דנהוג עלמא כרבי יהודה בן בתירא,
 20 הדבה מהוה ויהי מנרציהו לטביל.

21 ושיך לעמוד או **שהתמותות** נהגות בין
 22 במורכב בין במנוט כ"ו – ואם תרמיהו
 23 ולחיה נמי מה דהניא ליעיל ליקח זו באצו על גי
 24 – פטור, וזה חומר בורע לזוהים מראשית הגז?
 25 ויש לומר: דהוה דלא נהי אלא בריהו שם נהג
 26 אין נוהג, אבל זה פטור וזה חייב לא קתני.
 27 **פיר"ב** לטעמה שאינה עוברת – הימנ: מן
 28 הארובה לטעמה שמה אנה עברתו ושטא דאין
 29 הכי נמי, דאין נבסכת לזרז לחתעשה. ורוחץ.
 30 **לילף** אצל פאן נמכור – ואם אהמא אם בן
 31 נהגה ויהיה לה ליה דבאל גורה שיה
 32 מנילא ארבעה דרובאשית ויהי נהג במרפה.
 33 דמהכא חתיי לעמעה: ויש לומר: ד"רא"ן לא
 34 היה גורה שיה אלא גילוי מילתא: מה צאן ה
 35 ידעו צבן, אף שנה זה דרע כבך. דבדלא "אין" לא
 36 אפשר שלא לכתבו, דאיצטריך לגופיה.
 37 **שכן** יתום – הימנ: דהדא גופה נילף שלא
 38 יתנוג יתום בראשית הגז כבדו היה מצי למעשר
 39 נמי "שכן צאנן מאנרץ", דבמשיב פ"ב "ובל"
 40 מעשר כבך ורא"ן.

41 **לפני** – בקונטרס מניה גורס "בפני" ופירש
 42 בפני הבית. מה שאין כן במתנות שנטלו.
 43 וקשה וכי מפני שנטל מדרבנן, יש לטל גורה
 44 שהיא אלא לפני גרסין בל ספרים. ופירוש:
 45 שנעשר מקדש לפני הארצה, מה שאין כן
 46 בבבא וראשית הגז.

מנא

35 **בארץ** אין בהוצה לארץ לא, **אלמא** תנן: ראשית הגז נוהג בארץ ובהוצה לארץ? אלא, היינו
 36 מעמא דרבי שמעון: דילף "בארץ" "צאנן" ממעשה, מה מעשה – מרפה לא, אף ראשית הגז –
 37 מרפה לא. והתם מנלן? דכתב "כל אשר יעבר תחת השעמ" – פרט למרפה שאינה עוברת.
 38 – וילף "צאנן" "צאנן" מן כבור – מה כבור – אפילו מרפה הגז – אפילו מרפה?
 39 מסתברא, ממעשה תורה ליה למילף, שכן: יקרים, טמאין, במרוזין, מרמס, אדם, פשוט, לפני
 40 הדבור. – אדרבה, מן כבור תורה ליה למילף, שכן: יתום, שלקחה, בשותפות, נתנו, לפני, כהן,
 כדקדשה

1 דלא כרבי אלטאי – דמקיש זו לתרומה. מסין על שאינו מינו – כגון שחורות
 2 ולבנות, ואף על גב דחד פירא הוא. וביה הלל אומרין תורמין – וכולו מין אמיס.
 3 ותנא קמא פליג אררבי יצחק, ואמר: לא תחלקו בית הלל בדרב זה, דתרי מיני נהנו.
 4 שחורות – פ"לש"ט. מבר לו – ישראל לישראל. זה נותן לעצמו ולא הנותן כלום
 5 – והייל ולא שירי לעצמו מאותו הנותן כלום

6 ואן עליו להפריש על אותו גזים שמכר –
 7 ואף על פי שהצאן לא מותר – על הלוקח
 8 להפרישו, שלקח ממתנת הבהן, אלאגא, חר
 9 מיני נהנה, ואין מפרשיש מזה על זה. דאי
 10 מפרשיש – היה ליה שירוא גבי מוכר, ותנן
 11 לקח זו באצו של חבירי, אם שיר – המוכר
 12 חייב. **סיפא** – דקתני נמי מבר אבא
 13 לא קמית – זה נותן לעצמו כ"י. הכי נמי
 14 דתרי מיני נהנו – ולא הוא שירוא? **אלא** –
 15 דהיי שירוא הוא, ואמר רביא למיכת
 16 כולדו הוא דקתני "זה נותן לעצמו זה נותן
 17 לעצמו" – עצה טובה קא משמע לן
 18 למשמעין גנא למוכרי, שלא יתן לו מן
 19 תבקות המשמורת לו על הזכרים שמכר.
 20 משום דהאי זכרים "אשין", קשה, והאי
 21 דקבות "ריכין", לפיכך, יקנה מן הלוקח כדי
 22 ראשית הגז, של זכרים ממכר הזכרים. הכי
 23 נפי – גבי שחורות ולבנות – משום עצה
 24 טובה ודוא, הידות הלבנות טובה משל
 25 שחורות, ויקנה מן הלוקח בעשר השחופת

26 ויתן לו לכוך, ששיריה נכרין – דאם אמר
 27 "כל גזני תרומה" – לא אמר כלום אין
 28 ותנן – כדמתנא. וכו' גרסין: ותינא אידך
 29 לא אמר כלום. **כרבי אלטאי בראשית הגז**
 30 – והוא הדין למתנתו. אין דב"י תורה
 31 מקבלין **מוטאה** – במסכת ברכות, דקתני גבי
 32 בעל קרי דרצין טבילה לזביר תורה. חתה
 33 שעודה ורצין – שלשתן יחד, כדאמר
 34 ביראות וכו' ונתי: חזרתי כלאים – לוקח.
 35 אוקומנא: לאפקי מדרבי אשית. חזרי
 36 ברוע כ"י – כדפרישית לה במתניתין. מרפה
 37 אינה בכלל מתנות – דכתיב "תנוג יר" –
 38 ולא כלבנו. וא"י – יליף – דאין "תניה"
 39 ראשית הגז, לוקח כ"י, דהא מתניין כרבי שמעון
 40 אוקומנא. ממעשה – "כל מעשר כבך
 41 ותנא." יש מרפה שאינה עוברת תחת השעמ
 42 כגון נחתכו רגליה מן דארובהה למעלה,
 43 ומינה ליקף שאר טרפה. כבכור קדוש –
 44 אפילו טרפה. ובעי קדושה, דהא קדושתיה
 45 רחם. מעשה וראשית הגז – לא בעינן
 46 זכרים, ואין אנוהים בטמאים. אבל כבור אין
 47 אלא זכר, ונהוג בחבורו. מעשר וראשית הגז
 48 אינו אלא במורבים – מעשר בעשרה.
 49 ראשית הגז בחמש. ואין קדושים מרומם, ואין
 50 נהגים באדם. אבל כבור – נוהג ביחיד,
 51 וקדוש מרומם. ונהוג אפילו מעשר או אין
 52 נהגים אלא בפשוטין. ואין לפני הדבור.
 53 אבל בכורות – קדוש במצרים. הכי גרסין:
 54 אדרבה כמכור תורה ליה לילף שכן יתום
 55 שלקחה בשותפות נתנו לפני כהן כדקדשה
 56 וכמכיר ותני "פשיש" – כפי בראשית הגז
 57 נהניק ביתום – אף על פי שנתנה אמו קודם
 58 כדקדשה

59 ליתיה, כגון זה פירש למיתה זה פירש לזחים. אבל מעשר לא – דגמר "תחת" תחת אמר – פירט ליתום. ולא כד קדוש ואפילו יתום, וירעה נה
 60 שיתסאה, ויבאנו מכלו. כבור וגו' נהגים בלחוד בשותפות, אבל לוקח – פטור מן המעשר, וכן השותפות, דכתיב "ידה לך" – ולא כד שותפות (בבבא וברכות ג.ב.) וכן
 61 שנתנו לו במתנה, במסכת בכורות בפרק תרוא (נה.ג.) בפני – כבור וגו' נוהגים אף שלא בעיב הבית אבל מעשר – לא, כדמרפא בגמרא דבכורות בפרק תרוא (נה.ג.)
 גורה משום לקוח ומשום יתום. כבור וגו' מנתנת כהונה קו, ולא מעשר – דנבאל הוא לבעליה כלשכמים.

חלוץ. פרק אחד עשר – ראשית הגז דף קלו עמוד א – מותר מהדרת 'אבן ישראל' (שטיינזולץ) קבג

1 בקדושה – בכור אין צריך להקדיש – דקדושתו מרומם, וכן נמי אין צריך להקדיש
 2 – דאין קדושה חלה עליו, אבל מעשר – מקדשו שבטו. לישנא אחרינא אמרי ליה:
 3 "קדושה" – בכור וכו' נכסי כהן לקדש בו את האשה, כדתינא במגילת דאריבעה
 4 אבות" (בבא קמא ג"א). בכור מוכרין אותו עם ובעל מום דרשו, ומקדשין בו את
 5 האשה. אבל מעשר אין נכסי בעליל לקדש
 6 בו את האשה, דהא תיבי ביה' אלא ימכר ולא
 7 יגאלי. ולא מיתאב הוא – דאפילו הכי, ממון
 8 בעליל הוא. ומקדשין בו. ר' דנאן (קדושין ב"ב).
 9 המקדש בחלקו, בין בקדשים קלים כו'.
 10 ואמרין: טעמא, דלארץ שחיטה לא דרירה
 11 הוא. ומתקן גבה קא יבוי. אבל מדיסי –
 12 דרירה הוא. ומכירה – בכור יביל כהן
 13 למוכרו, וכן גו'. אבל מעשר – אינו נמכר,
 14 דהנן מבטחי בכורות (לבא) (בבכור)
 15 (ובמעשר) אמרין 'לא יגאלי' ואינו נמכר לאו
 16 ולא שחט אלא אם כן הוי של יתומין. והנך
 17 נפישין – דהן בכורין נפישין, ולחין מיתדי
 18 ונעלין גיהה כמכור – דאפילו בכור אקרי
 19 'גיהה', ונימא: מה גיהה דחתם אפילו דשור,
 20 הבא נמי אפילו דשה. לו למכרש ולא לשבן
 21 – וגיזת שור אין ארוהא אלא לשבן. לחבי
 22 קרי ליה נוצה – שאין דרך לגזוז אלא
 23 לחלושן, כדנחש של עוף. ליתבי – דהא
 24 לאו ארסם לבגדים נאיסי? כענין גיהה – דהא
 25 תלישה הוא. אמרן משעת ליה דן כתיבא –
 26 דרדיש לישנא דקרא דתיבי 'גזי' רבי יוסי
 27 – דאמר לקמן: לקטן עמוד רבי יוסי
 28 קטן. הוא – אמרין לקמן: מורה רבי יוסי
 29 במדרי דארוחיה – ובין דארוחיה דיעוסי
 30 תלישה, כדנחש. כדנחש דמי. אלא – גז דאניא אלא
 31 ברהלים. כדביי יחזען בן לוי – לקמן
 32 בפירקין. דכתיב 'גז וגו', וספך ליה גז'
 33 ברח' וגו'. לעמוד לשרת דבר הראוי לשרות
 34 – להכליל בדברי שרה, ודחתם צמר בעינין,
 35 ואין צמיח אלא של חללים. שצמין קשה –
 36 כגון שהוי משונים משאר כבשים. יתחבס –
 37 אל מוקרי 'גז' אלא בר חזמת. הנוח את
 38 חזמיה פפור – כדאמרין: אין גז – אלא
 39 רחלים, רבי דהראש לשרות. שופך בדם
 40 בנהר ליתפון, והדגנן תולש ביה. פפור –
 41 דלאו 'גז' הוא. והא – דתנין 'שופך פפור'
 42 רבי יוסי הוא. דרדיק לישנא דקרא. ולא
 43 לקט קיפוף – הוקטפו בידיו שבלי קטנו – אין הנושר לקט. דלישנא דקרא דייקא, ופליגי רבנן עליה. במדרי דארוחיה – כגון בעלים שומעין. דקטופו שלחן ודו קיפון. קצור. קצור
 44 – 'קציר ארבעים'. קצין – עי. ולא עי השרשים. תולש – כיר. ולא עי השרשים. פולין. רבי יוסי – לא גרסינן בהא נמימא, ומיחו על כרוך דן קרא דרש
 45 להו רבי אבהו, אלא על אלא קציר, דאדור דייק לישנא דקרא, ומוקי להו במדרי דארוחיה. אמר אבן גזי – בהדיא דמודה רבי יוסי במדרי דארוחיה. כמלכות –
 46 שורות שבו ידן קרימא, פאה חבל אחת ואחר – מן המלכות, שוררין שבו מלבן מלבן תפסן לפאה דרדה. דייק אמינן בכלל פאה, חוץ מן השומעין ובעלילם. כמלכות – פאה
 47 פקא א קשה (ד' כל שהוא אוכל ונשמה ועובי נכסיו לקום, ואמרין 'בימקום שנהרג' (פסחים ג"ב). 'מכניסין לקיים' – פרט ליקר, ומיחו שומעין ובעלילם מניכסין לקיים, קמי מימא
 48 לרבי יוסי דבעליל חייבין בזה, ופאה חבל אחת, אלא אמר קרנן בגמל – אלא, מדי הוא במדרי דארוחיה. כלשנא לביה שמיא – אשכחן תרתי דאיקרו נמי 'אבן', הלכך אין
 49 אתה יכול להחליט אמרין בכלל ובהא, חשב אבן קניעות – לישנא דתיירא קדושה נמי 'עשויות' – ששעות שיהו מותרות. דכל כמיה ליה חז חשב, לא חז
 50 נהני בהו אלא חזא מנתות לחודיהו. אמו בכורה חזא מי לא מתייבא – על כרוך כי תלא דרמנא בחמש – ראשית הגז הוא תלא. ולשפטיך מנתות נהני חזא מי לא
 51 מתייבא – אשכחן בדרתייהו וברתיא נמי איבא שתי מנות, וליכא למימר דהיא 'עשויות' הוא לויכא למימר: ששעות שלש מנות – דכל כרוך משעת?
 52 מיטע 'עשויות' ששעות' ששעות' חזא אבן רבי יוסי. ששעות ששעות את עשויות – למעשה דרדיש, למעשה דרדיש, ואשכחן גזא מנתות. וכל כרוך ראשית
 53 הגז, דתיבי בן 'אבן' – דרמשע, מרובה, דאילו בכורה, דתיבי (בבכור ח') 'בכור שור' – אפילו חז. וכן מנתות. 'אם שור אם שיה' (דברים ח'). תניא אמר רבי – גרסינן.
 54 דברי רבינו – שהיה גזול בדורה, דקיימא קין רבי יוסי – ממוק נהני. אמר רבי רבינו שופעין – קא סלקא דעתך: מפני שהיא מברכה בנינים, ולא חשב בביית ולא שחם
 55 ביית שמיא. תורת משה – קרייה 'תורה' – לפי שנתנה תורה לדורות, ושל בניאים לא קרי אלקה' – שקבלו מרוח הקדש כל בניואה לנבואה. לפי צורך השעה הדור
 56 והמעשה. והאמר רבי אין הברכה שלישיית מברכה – לישנא דתיירא קדושה נמי 'עשויות' – ששעות שיהו מותרות. ואשכחן גזא מנתות. וכל כמיה ליה חז חשב, לא חז
 57 בזית של חרומה שנתגלתה – בית שמיא אומר: תשפר חבל, ובית הלל אומר: תעשה ולתן. אמר רבי ישמעאל כרבי יוסי איני אכירע, בשדה – תשפר חבל, בית – תעשה
 58 ולתן. אמר רבי אין הברכה שלישיית מברכה. חזיה חזיה הברכה? כגון חזיה חזיה קדולי משלתיית דרביה מרדכי' (שבת ט"א). רבי אליעזר אומר: בין מן המוכרין בין שלא מן
 59 המוכר – טעמא, לאו רבי יודיש אומר: בין מן המוכרין בין שלא מן המוכרין – שיהו, רבי עקיבא אומר: בין מן המוכרין – שיהו, אמר רבי יוחנן עלה לך מלך
 60 שאתה מוצא שנים חולקים ואחד מברכה כו'. אלא, אמר רבי יוסי הברכה – היכא דגלו מאי דרשייהו, דשיך לפלוגי בין מוכן לשאינו מוכן, אפילו הכי לא פלוגין, ואתא
 61 רבי עקיבא ונתן חילוק ברבי – דהברכה, שהברכה מוכן כרבי אליעזר, ומצאא שנים שמיטאס מוכן, ורבי יודיש חזי מטהר, וכשאני מוכן כרבי יודישע, הווי שנים
 62 מטהרים בשאינו מוכן, אבל גבי חבית, דלא גלו דרתייהו בית שמיא וביית הלל, דהוי חילוק בין ליהודה. ללא אמר רבי, בית שמיא אומר: בין בבית בין בשדה –
 63 תשפר חבל, וביית הלל אומר: בין בבית בין בשדה – תעשה ולתן, וביית הלל חילוק בין שדה לבית – דהתם אין לו דברע דלרבייהו, אלא עתא דלרבייהו – לשון
 64 כף מנאנסה הוי. בשנים חולקין, וכן שלישי ומכריע המשקל כאחד מוק, ואן בכל הדבר, ואן בחצויהו כוח ובחצויהו כוח.

רבי ירמיה בשם רבי אימי: מודין חכמים לרבי במגופע חומץ של תרומה אחר טיבלו – שהיא משלם קרן וחומש, שהחומץ משיב את הנפיש.

תני: אכל תרומה טמאה – משלם חולין טהורים. ואם שילם חולין טמאין – יצא. רבי נתן אומר, סומכוס אומר: שונג – מה שעשה עשוי. מויד – לא עשה ולא פלום.

תמן תנינן: אין תורמין מן הטמא על הטהור. תני בשם רבי יוסי: אם תרם מן הטמא על הטהור, בין בשונג בין במויד – מה שעשה עשוי. אתיא דיהידא דהכא כסתמא דתמן. ויהידא דתמן – כסתמא דהכא.

היאך עבדא? רבי זעירא בשם רבי חנינא: תשלומי תרומה – הרי הן כתרומה לכל דבר. אלא שגידוליהן – חולין. גדולי תרומה – הרי הן כחולין לכל דבר, אלא שאסורין לזרים אמר רבי יוסי: ואנן תנינן תרתיהון! תשלומי תרומה – הרי הן כתרומה לכל דבר, דתנינן: אינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין, והן נעשין תרומה. אלא שגידוליהן חולין, דתנינן: גדולי תרומה – תרומה. הא גידולי תשלומי תרומה – חולין.

גידולי תרומה – הרי הן כחולין לכל דבר, דתנינן: ותיבת פלקט ובשכחה ובפיאה, ועניי ישראל ועניי כהנים מלקטין, אלא שאסורין לזרים. דתנינן: ועניי ישראל מוכרין את שלהן לכהנים בדמי תרומה, והדמין – שלהן.

תני: תשלומי תרומה – אין משלמין מהן קרן וחומש. ואין משלמין עליהן קרן וחומש. ואין תייבין בחלה. ואין הידים פוסלות בטבול יום בדרך שפוסלות בחולין. ואוף רבי שמעון ורבי יוסי מודה בה

אם רצה הכהן למהול – אינו מוחל בשלא הפריש. הפריש ואחר כך אכל [מחל] – תפלוגתא דרבי ורבי לעזר בי רבי שמעון. דתני: ונתן לכהן את הקדש מתנתו – מקדשתו, ואין הפרשתו מקדשתו לחייב עליו חומש; דברי רבי. רבי לעזר בי רבי שמעון אומר: אף הפרשתו מקדשתו לחייב עליו קרן וחומש, מלכול בתרומה.

[דף ל"ב ע"א]

מחל ואחר כך אכל – תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. דאיתפלגון: גזל תרומה משל אבי אמו כהן, רבי יוחנן אומר: משלם לשבט. וריש לקיש אומר: משלם לעצמו.

אמר רבי יונה: כך היה משיב רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן. על דעתך דמימר: משלם לשבט, והא תנינן: גנב תרומת הקדש ואכלה – משלם שני חומשים וקרן. וישלם שלשה! רבי יסא בשם רבי יוחנן: התורה אמרה, יצא בו ידי גזילו.

אמר ליה רבי זעירא לרבי איסי: תרתין מילין אמרין בשם רבי יוחנן, ולית אתון אמרין מהן? אמר רבי יוחנן: יצא ידי גזילו ולית אתון אמרין.

מהו בדין? ונתן לכהן את הקדש. מפיון שנתנו לו – יצא ידי גזילו.

אתון אמרין בשם רבי יוחנן: במקום שהיטתה – שם תהא שריפתה. ולית אתון אמרין: מינהון! מהו כדון? רבי לעזר בשם רבי הושעיא: על פרשה

[דף ל"ב ע"ב] ישרף. מה את שמע מינה? רבי ירמיה בשם רבי אימי: מקום פרישתה מהיים – שם תהא שריפתה.

רבי יוחנן – גרבי. רבי שמעון בן לקיש – גרבי אלעזר בי רבי שמעון? אמר רבי בון בר הייא: ואין יסבור רבי שמעון בן לקיש גרבי, ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לכהן. אכל בדבר שאינו זקוק ליתנו לכהן – אוף רבי מודה.

דהיא מתניתא, הפריש פדיון פטר חמור, ומת, רבי אליעזר אומר: הייבין באחריותו פחמש סלעים של בן. והכמים אומרים: אין הייבין באחריותו אלא בפדיון מעשר שני. מודי רבי ליעזר בפטרי חמורות שגפלו לו מבית אבי אמו כהן, מפיון שהפרישו – קדשו.

אכל תרומת חכר – משלם לחבר. תרומת עם הארץ, משלם לעם הארץ. ולא נמצא מוסר טהרותיו לעם הארץ? כיצד הוא עושה? נותן שתיקון לכהן חבר, ונוטל דמי אחת מהן ונותן לכהן עם הארץ.

רבי בון בר הייא אמר קומי רבי שמעון בן לקיש: אתניא כמאן דאמר: הפרשתו – מקדשתו. ברם כמאן דאמר מתנתו מקדשתו, בלא בן אינו צריך זכיייה? אמר להן: כמזבחה על ידי אחר.

לא הספיקה לשלם עד שנתגדשה, איתא חמי: אילו היה לה כמה מעשרות, שפא אינן שלחה! מעשרות – מסויימין. ברם הכא תרומה – אינה מסוימת. מה דמי לה? פיטרי חמורות.

הלכה ב' מתני' המאכיל את פועליו ואת אורחיו תרומה – הוא משלם את הקרן, והן משלמין את החומש; דברי רבי מאיר. והכמים אומרים: הן משלמין את הקרן ואת החומש, והוא משלם להן דמי סעודתן.

הגונב תרומה ולא אכלה – משלם תשלומי כפל דמי תרומה. אכלה – משלם שני קרנים וחומש. קרן וחומש מן החולין, וקרן דמי תרומה.

גנב תרומת הקדש ואכלה – משלם שני חומשים וקרן, שאין בהקדש תשלומי כפל.

אין משלמין מן הלקט, ומן השבחה, ומן הפיאה, ומן התפוק. ולא מפעש רישון שנטלה תרומתו, ולא מפעש שני והקדש שגפדו, שאין הקדש פודה את הקדש; דברי רבי מאיר. והכמים מתירין באלו.

[דף ל"ג ע"א]

גמרא הא רבי מאיר אומר: משלמין, ורבנן אמרי: משלמין, מה ביניהון? אמר רבי יוחנן: עיקר סעודה ביניהון! רבי מאיר אומר: עיקר סעודה – לבעל הבית. ורבנן אמרי: עיקר סעודה לפועליו.

רבי שמעון בן לקיש אומר: טפילה ביניהון! רבי מאיר אומר: טפילה – לבעל הבית. ורבנן אמרי: טפילה – לפועליו.

רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: הא למה זה דומה? למוכר חפץ לחבירו, ונמצא שאינו שלו – שהוא חייב להעמיד לו מקוהו. אילו פרבי שמעון בן לקיש איתאמרת – ניהא. ואין פרבי יוחנן, אמר: עיקר סעודתו ביניהן, ואת אמרת הכין! פרבי מאיר איתאמרת.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בן הנינא: שבח סעודה ביניהן בשפסק עמהן להאכילן דבשני חולין, והאכילן דבשני תרומה. ולא כבר

[דף ל"ג ע"ב]

אכלו? כמאן דאמר: טבלי – נפשו של אדם היתה מהן.

אמר רבי ינאי: לצדדין היא מתניתא! יש בו פזית ואין בו שנה פרוטה – משלם לשבט. יש בו שנה פרוטה ואין בו פזית – משלם להקדש.

יש בו פזית ויש בו שנה פרוטה, שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן: משלם להקדש. רבי יוחנן אמר: משלם לשבט.

אמר רבי ועירא: גזירת הכתוב היא: **ואיש כי יאכל קדש בשגגה** (ויקרא כב, יד), לקום שהקדש מהלך – שם החומש מהלך.

כהנא אמר: משלם שני חומשין, חומש לשבט וחומש להקדש.

שאיין בו בהקדש תשלומי כפל. שנגאמר (שמות כב, ח): **ישלם שנים לרעהו** – ולא להקדש.

רבי שמעון בן לקיש אמר להן: על תרתין אהריותא! למה? מפני שיש בהן זיקת תרומה ומעשרות. ולקט ושכחה אין בהן זיקת תרומה ומעשרות? אלא בנשיכת פיאח ובקמת פיאח אנן קיימין.

[דף ל"ד ע"א]

לית הדיא פשטה שאילתיה דחילפיי? דחילפיי שאל: לקט בנשירה מהו שיקדש? אמר ליה רבי יוחנן: והא תנינן: לקט! אית לה מימר: פיאח בלקט? רבי יוחנן אמר ליה: על כולהן.

הלכה ג'

מתני' רבי אליעזר אומר: משלמין ממין על מין שאינו מינו. בלבד שישלם מן היפה על הרע. ורבי עקיבא אומר: אין משלמין אלא ממין על מינו. לפיכך, אם אכל קישואין של ערב שביעית – ימתין לקישואין של מוצאי שביעית וישלם מהם.

ממקום שרבי יעזר מיגל, משם רבי עקיבא מחמיר, שנגאמר (ויקרא כב, יד): **ונתן לכהן את הקדש** – כל שהוא ראוי לעשות קדש; דברי רבי אליעזר. ורבי עקיבא אומר: **ונתן לכהן את הקדש** – קדש שאכל.

גמרא הא ביצד? אכל ירק וישלם גרונרות, גרונרות וישלם תמרים – תבוא לו ברכה.

אכל ביפורים מהו משלם? אכל ענבים – משלם יין. זיתים – משלם שמן.

אכל חלה מהו שישלם מפירות שלא הביאו שלישי? שכן פירות שלא הביאו שלישי חייבין בחלה!
אכל ביכורים, מהו שישלם במחובר לקרקע? שכן הביכורים נקנין במחובר לקרקע.

רבי אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת: שאין משלמין מפירות הוצה לארץ!

אפילו תימא משלמין, מתניתין – עד שלא התיר רבי להביא ירק מהוצה לארץ לארץ.

[דף ל"ד ע"ב]

לא אמר אלא קישואין, דבך שהוא פירות איסור. אכל דבך שהוא פירות היתר – לא. שאם את
אמר בך, לא נמצא לוקח לו קורדם מדמי שביעית!

הדרן עלה האוכל תרומה

פירק שביעי

מתני' האוכל תרומה מזיד – משלם את הקרן ואינו משלם את החומש.

התשלומין – חולין, אם רצה הפהן למחול – מוחל.

גמרא האוכל תרומה מזיד בוי. תמן תנינן: אלו הן הלוקין. והתנינן: אלו נערו. הכא את אמר:
לוקח, והכא את אמר: משלם?

אמר רבי יוחנן: לצדדין היא מתניתא! אם התרו בו – לוקח. אם לא התרו בו – משלם.

סבר רבי יוחנן מימר: במקום מכות ותשלומין – לוקח ואינו משלם. וילקח וישלם! כדי רשעתו
(דברים כה, ה) – רשעה אחת אתה מחייבו, ואי אתה מחייבו שתי רשעיות. וישלם ולא ילקח! במחייבי
שתי רשעיות הכתוב מדבר, והפילו השפט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר.

רבי שמעון בן לקיש אמר: אפילו לא התרו בו – אינו משלם. מאחר שאילו התרו בו – היה לוקח.

מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש! אלו נערו שיש להן קנס! ואילו התרו ביה – אינו לוקח?

סבר רבי שמעון בן לקיש פרבי מאיר, דרבי מאיר אמר: לוקח ומשלם.

רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: מן המוציא שם רע למד רבי מאיר. וענשו אותו – ממוז.

ויסרו אותו – מלקות.

ורבנן אמרי: להידושו יצא המוציא שם רע. דבך שהוא יוצא בהידושו – אין למידין מפניו. לפי
שככל מקום אין אדם מתחייב בדיבורו, וכאן – אדם מתחייב בדיבורו.

[דף ל"ה ע"א]

וכשם שאין למידין מפניו לדבך אחר, כך אין למידין מפניו לא לעונשין ולא למכות.

ולא בן אמר רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: במוזד בחלב, בשוגג בקרבן – מתרין בו ולוקח

ומביא קרבן, והכא – ילקח וישלם!

רבי בון בר הויא בשם רבי שמואל בר יצחק: שני דברים מסורין לבית דין – אתה תופס אחד מהן, יצא דבר שהוא מסור לשמים.

הכל מודים שאין ממוזן אצל מיתה, דכתיב: **ומכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת**. מה מכה בהמה – לא תלקתה בה בין שוגג בין מזיד לחייבו ממוזן, אף מכה אדם – לא תחלוק בו בין שוגג בין מזיד לפטור.

במה פליגי? בממוזן אצל מכות. רבי יוחנן אמר: אין ממוזן אצל מיתה ויש ממוזן אצל מכות. ורבי שמעון בן לקיש אמר: בשם שאין ממוזן אצל מיתה, כף אין ממוזן אצל מכות.

רבי אימי בבלייא בשם רבנן דתמן: טעמא דרבי שמעון בן לקיש, **רשע רשע**. נאמר רשע במחוייבי מיתה (במדבר לה, לא), ונאמר רשע במחוייבי מכות (דברים כה, ב), מה רשע שנאמר במחוייבי מיתה – אין ממוזן אצל מיתה, אף רשע שנאמר במחוייבי מכות – אין ממוזן אצל מכות.

נתן בר הושעיה אמר: כאן – בנערה, כאן – בבוגרת. נערה – יש לה קנס ואין לה מכר. בוגרת – אין לה לא קנס ולא מכר. ואין לה בוששת ופגם.

רבנן דקיסרין אמרין: תיפתר שפיתתה או שמחלה לו.

סבר נתן בר הושעיה: במקום מכות ותשלומין – משלם ואינו לוקה. וילקה וישלם **כדי רשעתו** – רשעה אחת אתה מחייבו, ואי אתה מחייבו שתי רשעיות!

וילקה ולא ישלם! מן עדים זוממין. מה עדים זוממין – משלמין ואינן לוקין, אף הכא – משלם ואינו לוקה.

אמר רבי נתן וינהו: טעמא דנתן בר הושעיה, **והפילו השופט והכהו לפניו**. את שמפכותיו יוצאות בו ידי רשעו. יצא זה שאומר לו עמוד ושלם.

מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש! והתנינן: האוכל תרומה שוגג פתר לה כרבי מאיר. דרבי מאיר אמר: לוקה ומשלם. והא תנינן: האוכל

[דף ל"ה ע"ב]

תרומה מזיד! על דעתיה דנתן בר הושעיה דו אמר: משלם ואינו לוקה – ניקח. על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר: אם התרו בו – לוקה, ואם לא התרו בו – משלם, פתר לה כמזיד בלא התראה.

על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש, לא שנייא, היא מזיד היא שוגג, היא התרו בו, היא לא התרו בו! סבר רבי שמעון בן לקיש כרבי מאיר, דאמר רבי מאיר: לוקה ומשלם.

אמר רבי חנינא קומי רבי מנא ואין יסבור רבי שמעון בן לקיש כל מתניתא דרבי מאיר, קרייא דרבי מאיר? והא פתיב: **ואיש כי יאכל קדש בשגגה וגו'**! אלא מיסבר סבר רבי שמעון בן לקיש: שהחומש – קרבן.

ואפילו יסבור שהחומש קרבו, קרן – קרבו? אמר רבי יודן בר שלום: מתניתא אמרה, שהקרן – קנס, דתנינן: אינו משלם תרומה, אלא הולין מתוקנים והן נעשין תרומה. אלו מפה שאכל היה משלם – יאות.

ותני בן: אכל תרומה ממאה – משלם הולין מהורים. ואם שילם הולין ממאים – יצא. ולא דמי עצים הוא חייב לזו! הדיא אמרה: שהקרן – קנס. וכמה דתימר: קרן – קנס, ודכוותה, חומש – קנס!

אליא, רבי שמעון בן לקיש – בדיעתיה! כמה דרבי שמעון בן לקיש אמר תמן: הכל היה בכלל לא תענה ברעך עד שקרה, ויצא זה ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו – לחייבו ממונ. והכא, הכל היה בכלל וכל זר לא יאכל קדש. יצא ואיש כי יאכל קדש בשגגה – לחייבו ממונ.

והתני: מודין חכמים לרבי מאיר, בגזיב חבירו של חבירו – שהוא לוקה ומשלם. שבן האוכל חלב – לוקה!

והתני: מודים חכמים לרבי מאיר, בגזיב תרומת חבירו – שהוא לוקה ומשלם, שבן האוכל תרומתו – לוקה!

והתני: מודים חכמים לרבי מאיר, בחוסם פרתו של חבירו – שהוא לוקה ומשלם ששת קבין לפרה, וארבעת קבין לחמור, שבן החוסם פרתו – לוקה!

אמר רבי יוסי: שבן במהווייבי מיתות.

גזיב תרומת הקדש ואכלה – לוקה ומשלם! מפל מקום הפסיד ממונ.

אמר רבי מנא קומי רבי יוסי: מעתה תבא על אחותו קטנה – לוקה

[דף ל"ז ע"א]

וישלם, שבן תבא על אחותו בוגרת – לוקה!

חזר רבי מנא ואמר: תמן – חל עליו מיתה ותשלומין באחת. ברם תבא – מחסימה הראשונה נתחייב מלקות, ומבאן ואילך לתשלומין.

התיב רבי עזרא קומי רבי מנא: המצית גדישו של חבירו בשבת – משיבולת הראשונה נתחייב מיתה, מבאן ואילך – לתשלומין! ולית את אמר הכין? אלא על כל שיבולת ושיבולת יש בה התריית מיתה והתריית תשלומין. ואף תבא – על כל חסימה יש בה התריית מכות והתריית תשלומין.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: תרין אמוראין. חד אמר: בחוסם בתרומה ובמוקדשים. ותרנה אמר: בחוסם על ידי שליח, שליח לוקה, והוא פטור. (ויקרא יז, ט) דם יחשב לאיש ההוא – ולא לשולחיו.

בשוגג בתרומה ומזיד בחמין, שוגג בתרומה ומזיד בגזיר, שוגג בתרומה ומזיד ביום הכיפורים, אין נפתרינה בשני דברים – ניהא. אין נפתרינה בדבר אחד – מחלוקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש.

תמן תנינן: אין בין שבת ליום הכיפורים, אלא שזה ודונו בידי אדם, וזה ודונו בהיכרת. הא בתשלומין – זה וזה שוין?

מתניתא – דרבי נהוניא בן הקנה. דתני, רבי נהוניא בן הקנה אומר: יום הכיפורים בשבת לתשלומין, ורבי שמעון בן מנסיא אומר: במהווייבי פרייתות – בך מהווייבי מיתות בית דין.

מה בינייהו? רבי אחא בשם רבי אבינא אומר: נערה נדה ביניהון.

אמר רבי מנא: אף אחות אשתו ביניהון.

על דעתיה דרבי נהוניא בן הקנה, מה שבת אין לה היתר אחר איסורה, ויום הכיפורים אין לו היתר אחר איסורו, וזו, הואיל ויש לה היתר אחר איסורה – משלם.

[דף ל"ז ע"ב]

ורבי שמעון בן מנסיא אומר: שבת – יש בה פרת, ויום הכיפורים – יש בו פרת, וזו הואיל ויש בה פרת – אינו משלם.

רבי יודה בר פוי בעי: לווין וקרייתות מה אמרין בה אילין תניי? אמר רבי יוסי: צריכה לרבנן.

אמר רבי יונה, ולמה לא שמע לה מן הדא דתני רבי שמעון בן יוחי? דתני רבי שמעון בן יוחי, רבי טרפון אומר: נאמר פרת בשבת, ונאמר פרת ביום הכיפורים. מה פרת האמורה אצל שבת – אין מכות אצל מיתה. אף פרת האמורה ביום הכיפורים – אין כמוזן [מכות] אצל פרת!

אמר רבי מנא קומי רבי יוסי: מה צריכין ליה? ברבי שמעון בן לקיש. ברם ברבי יוחנן, אם מכות אצל מיתה יש לו, לא כל שבין מכות אצל פרת.

אמר ליה: ואף ברבי יוחנן צריכה ליה! איתפלגון: השוחט אותו ואת בנו לשום עבודה זרה, רבי יוחנן אומר: אם התרו בו לשום אותו ואת בנו – לוקה. לשום עבודה זרה – נסקל.

רבי שמעון בן לקיש אומר: אפילו התרו בו משום אותו ואת בנו – אינו לוקה. מאחר שאלו התרו בו משום עבודה זרה – הוה נסקל. הוה – שני דברים, והוה – דבר אחד.

על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש, מה בין אילין תניי לאילין רבנן?

ללוין ולא לקרייתות.

אמר רבי יודן: רבי שמעון בן לקיש – דו אמר ברבי מאיר, דו אומר: לוקה ומשלם.

אמר רבי חנניא: המצית גדישו של חבירו ביום טוב – ביניהון. אילין תניי סברין מימר: הואיל ואין בהן פרת – משלם. ואילין רבנן סברין מימר: הואיל ויש בה מכות – אינו משלם.

מעתה אלו נערו דלא ברבנן? אמר רבי מתניה: בממזר הבא על הממזרת ביניהון.

ואשת אחיו לאו יבימתו היא? תיפתר שמת אחיו והיו לו בנים, ואירש אשה, ומת, וכא אחיו ואנסת.

הלכה ב' מתני' בת בהן שנשאת לישראל, ואחר כך אכלה תרומה – משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש, ומיתתה בשריפה.

נישאת לאחד מכל הפסולין – משלמת קרן וחומש, ומיתתה בהנקה; דברי רבי מאיר.

וחקמים אומרים: זו וזו משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש, ומיתתה בשריפה.

המאכיל את בניו קמנים, ואת עבדיו בין גדולים בין קטנים. האוכל תרומת הוצה לארץ, והאוכל פחות מכזית – תרומה משלם את הקרן ואין משלם את החומש. והתשלומין – חולין, אם רצה הכהן למחול לו – מוחל.

זה הכלל: כל המשלם קרן וחומש – התשלומין תרומה. אם רצה הכהן למחול – אינו מוחל. וכל המשלם את הקרן, ואין משלם את החומש – התשלומין חולין, אם רצה הכהן למחול – מוחל.

[דף ל"ז ע"א]

גמרא כך היא מתניתא: זינתה – מיתתה בשריפה. מה טעמא דרבי מאיר? (ויקרא כא, ט) **כי תחל לזנות בית אביה** – את שהיא ראויה לחזור לבית אביה. יצאת זו שהיא אינה ראויה לחזור לבית אביה. נשאת לכשר וזינתה – הרי היא ראויה לחזור לבית אביה?

מאי כדון? **כי תחל לזנות** – את שהחילקה מחמת הזנות, ולא חילקה מחמת נישואין.

מה טעמא דרבנן? **ובת איש בהן** – מפל מקום. מעתה, אפילו חללה מכנה (מכהוניה)? תנא רבי הונא בר פפא קומי רבי זעירא: דרבי ישמעאל: (שם) **את אביה היא מחללת**. את שהחילקה מחמת עצמה, ולא שהחילקה מחמת אביה.

אמר רבי חנינה: שונה אני על דרבי ישמעאל, אפילו חללה מכנה (מכהוניה).

והא תנינן: רבי אליעזר מחייב קרן וחומש, ורבי יהושע פוטר:

הוון בעיי מימר: מה פליגינן? בחומש. אבל בקרן – אף רבי יהושע מודה. מה פליגינן? לשעבר. אבל לבא – אף רבי יהושע מודה.

לא הספיק לשלם עד שנשתחרר – נותן.

היו לו נכסים שאין לרבו רשות בהן – נותן.

היאך עבידא? ראובן שגזל משמעון, והאכילה ללוי – יצא ידי גזילה? תפלוגתא דרבי הניא רבא ורבי ינאי.

דאיתפלוגון: גזל מעפרתו של זה ונתן לזה, רבי לעזר בשם רבי הניא רבה: מוציאין מן הראשון ואין מוציאין מן השני. רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אף מוציאין מן השני.

ואף רבי

[דף ל"ז ע"ב] הניא רובה מודה, מכיון שנתנה ללוי – יצא בה ידי גזילה.

הַלְכָה ג'

מִזְתַּנִּי שְׁתֵּי קוֹפּוֹת, אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל הוֹלִין, שֶׁנִּפְלְגָה סָאָה שֶׁל תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן, וְאִין יָדוּעַ לְאַיִנָּה מֵהֶן נִפְלְגָה – הֲרֵי אָנִי אוֹמֵר: לְתוֹךְ שֶׁל תְּרוּמָה נִפְלְגָה.

אֲכַל אִם אִין יָדוּעַ אֵינָה הִיא שֶׁל תְּרוּמָה וְאַיִנָּה הִיא שֶׁל הוֹלִין, אֲכַל אֵת אַחַת מֵהֶן – פְּטוּר, וְהַשְּׁנֵייה – נֹהֵג בָּהֶן כְּתְרוּמָה, וְחַיִּיבָתָּ בַּחֲלָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר.

אֲכַל אַחַר מִן הַשְּׁנֵייה – פְּטוּר. אֲכַל אֶחָד מִן שְׁנֵיהֶן – מִשְׁלֵם כְּקַמְנָה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן.

נִפְלְגָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחוֹלִין – אֵינָה מְדַמְעָתָּ, וְהַשְּׁנֵייה – נֹהֵג בָּהּ כְּתְרוּמָה, וְחַיִּיבָתָּ בַּחֲלָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר.

נִפְלְגָה שְׁנֵייה לְמָקוֹם אַחֵר – אֵינָה מְדַמְעָתָּ.

נִפְלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד – מְדַמְעָתָּ כְּקַמְנָה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן.

זָרַע אֵת אַחַת מֵהֶן – פְּטוּר. וְהַשְּׁנֵייה – נֹהֵג בָּהּ כְּתְרוּמָה, וְחַיִּיבָתָּ בַּחֲלָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר.

זָרַע אַחֵר אֵת הַשְּׁנֵייה – פְּטוּר. זָרַע אֶחָד אֵת שְׁתֵּיהֶן, בְּדָבָר שֶׁזָּרַעוּ כֹּלָה – מוֹתֵר. וְבִדְבַר שֶׁאִין זָרַעוּ כֹּלָה – אָסוּר.

גְּמֵרָא אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה – אָנִי אוֹמֵר: לְתוֹךְ טְמֵאָה נִפְלְגָה.

אַחַת מְדוּמְעָתָּ וְאַחַת אֵינָה מְדוּמְעָתָּ – אָנִי אוֹמֵר: לְמְדוּמְעָתָּ נִפְלְגָה.

אַחַת יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת, וְאַחַת אִין בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת – אָנִי אוֹמֵר: לְאוֹתָהּ שֶׁאִין בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת נִפְלְגָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִשּׁוּם בַּר קַפְרָא אָמַר: וְהוּא שֵׁישׁ בַּשְּׁנֵייה רֹב. רַבִּי יוֹהָנָן אָמַר: אֵף עַל פִּי שֶׁאִין בַּשְּׁנֵייה רֹב.

מִחֻלְפָּא שֵׁיטְתִייה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ! תַּמָּן הוּא אוֹמֵר: סְפִיקוֹן כְּמֵל בְּרוּב, וְהֵכָא – אָמַר הֲכִין!

תַּמָּן – בְּשֵׁם גְּרַמְיָה. וְהֵכָא – בְּשֵׁם בַּר קַפְרָא.

מִחֻלְפָּא שֵׁיטְתִייה דְּרַבִּי יוֹהָנָן! תַּמָּן הוּא אוֹמֵר כּוֹלְהֵן נַעֲשׂוּ הוֹכִיתָ. וְהֵכָא הוּא אָמַר הֲכִין!

שְׁנֵייה הִיא הֵכָא, שֵׁישׁ לֹא בִּמְהַר לְתַלּוֹת.

[דף ל"ח ע"א]

שְׁתֵּי קוֹפּוֹת, אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה וְאַחַת שֶׁל הוֹלִין טְהוֹרִין, וְנִפְלְגָה סָאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן, וְאִינוּ יָדוּעַ לְאַיִנָּה מֵהֶן נִפְלְגָה – אָנִי אוֹמֵר: לְתוֹךְ שֶׁל תְּרוּמָה נִפְלְגָה, וְהַחוֹלִין יֵאָכְלוּ בְּטַהֲרָה.

נִפְלְגָה סָאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה – אָנִי אוֹמֵר: לְתוֹךְ שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה נִפְלְגָה, וְהַחוֹלִין – יֵאָכְלוּ נְקוּדִים.

שְׁתֵּי קוֹפּוֹת, אֶחָת שֶׁל תְּרוּמָה מֵהוֹרָה וְאֶחָת שֶׁל הוֹלִין מִמָּאִין, וְנִפְלְגָה סָאָה תְּרוּמָה מֵהוֹרָה לְתוֹךְ אֶחָת מֵהֶן, וְאִין יָדוּעַ לְאִיזוֹה מֵהֶן נִפְלְגָה – אָנִי אֹמֵר: לְתוֹךְ תְּרוּמָה נִפְלְגָה, וְהַהוֹלִין יֵאָכְלוּ נְקוּדִים. נִפְלְגָה סָאָה תְּרוּמָה מִמָּאָה – שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. מִזֶּה נִפְשָׁד! אִי לְתוֹךְ תְּרוּמָה נִפְלְגָה – אֲסוּר. אִי לְתוֹךְ שֶׁל הוֹלִין נִפְלְגָה – אֲסוּר.

לְמָה? שֶׁמֶסַךְ מִמָּאָה – מִמָּאִין. וְסֶפֶק מְדוּמָע – מוֹתֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: סֶפֶק מְדוּמָע – פְּטוּר מִן הַחֲלָה. סֶפֶק דִּימוּעַ הַנֶּאֱכָל מִשׁוּם דְּמַע – חַיִּיב בְּחֻלָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: דְּרַבִּי יוֹדָא הִיא! דְּתַנְיִין תַּמּוּן: אִם נִשְׁאַלּוּ בְּבֵת אֶחָת – מִמָּאִין. בְּזֶה אַחַר זֶה – מֵהוֹרִין. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: בֵּין כֶּה וּבֵין כֶּה – מִמָּאִין.

כַּמָּה אָנִן קְיָימִין? אִם בְּשִׁנְשָׁאֵלוּ שְׁנֵיהֶן בְּאֶחָת – מִמָּאִין. וְאִם בְּזֶה אַחַר זֶה – מֵהוֹרִין!

אֵלָּא בֵּינָן קְיָימִין: בְּכָא לִישְׁאָל עָלָיו וְעַל חֲבִירוֹ.

רַבִּי יוֹדָא אֹמֵר: אֹמֵר לוֹ: "שְׂאוּל דִּילָךְ וְאִיזִיל לָךְ!"

וְרַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: כְּמִי שֶׁנִּשְׁשָׁאֵלוּ שְׁנֵיהֶן בְּאֶחָת. וְהִכָּא, לֹא כְּמִי שֶׁנִּשְׁשָׁאֵלוּ שְׁנֵיהֶן בְּאֶחָת?

רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי חֵיָא בַר וּוּא: וְהוּא שְׁזָרַע אֶת הַשְּׂנֵינָה עַד שֶׁלֹּא קָצַר אֶת הָרֵאשׁוֹנָה. אִם זָרַע אֶת הַשְּׂנֵינָה מִשְׁקָצַר אֶת הָרֵאשׁוֹנָה – אִין תְּלוּשׁ וּמְחוּבָר נַעֲשֵׂי הוֹכֵיחַ.

רַבִּי חֲנַנְיָה תּוֹרְתֵיהּ בְּשֵׁם רַבִּי יַנָּאי: בְּצֹל שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁעָקְרוּ וּשְׁתָּלוּ, מִכֵּיּוֹן שְׂרַבָּה עָלָיו הַחֲדָשׁ – מוֹתֵר.

[דף ל"ח ע"ב]

הַתִּיב רַבִּי זְעִירָא: וְהַתְּנִינִן: אֶת שְׁזָרְעוּ כֶּלֶה – מוֹתֵר, וְדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כֶּלֶה – אֲסוּר! שְׁזָרְעוּ כֶּלֶה מוֹתֵר – בְּמִרְבָּה עָלָיו הַחֲדָשׁ.

וְדַכּוּתָהּ, דָּבָר שְׂאִין זָרְעוּ כֶּלֶה אֲסוּר, וְאִם עַל פִּי שְׂרַבָּה עָלָיו הַחֲדָשׁ!

רַבִּי זְעִירָא – בְּדַעֲתֵיהּ, דְּאָמַר רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן: בְּצֹל שֶׁל כֶּלֶאי הַכֶּרֶם שֶׁעָקְרוּ וּשְׁתָּלוּ, אֲפִילוּ הוֹסִיף כַּמָּה – אֲסוּר, שְׂאִין גְּדוּלֵי אִיפּוּר מַעֲלִין אֶת הָאִיפּוּר.

הַדְרָן עַלֶּה הָאוֹכֵל תְּרוּמָה

בְּרַק שְׂמִינִי

הַלְבָּה א'

מִזְתַּנִּי הָאִשָּׁה שֶׁהִיתָה אוֹכֵלַת בְּתוּרָמָה, וּכְבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: "מַת בַּעֲלִיךְ" אוּ "גִירְשֶׁךְ".

וְכֵן הָעֶבֶד שֶׁהִיהָ אוֹכֵל בְּתוּרָמָה, וּכְבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ: "מַת רַבֶּךָ" אוּ "מְכַרְךָ לְיִשְׂרָאֵל" אוּ "נִתְנָה בְּמַתְנָה" אוּ "עֲשֵׂאָךְ בֶּן חוֹרִין".

ובן כהן שהיה אוכל בתרומה, נודע שהוא בן גרושה או בן הלויצה – רבי אליעזר מחייב קרן וחומש. ורבי יהושע פוטר.

היה עומד ומקריב על גבי המזבח, נודע שהוא בן גרושה או בן הלויצה, רבי אליעזר אומר: כל הקרבנות שהקריב על גבי המזבח – פסולין. ורבי יהושע מכשיר.

נודע שהוא בעל מום – עבודתו פסולה.

וכולם שהיה תרומה לתוך פיהם – רבי אליעזר אומר: יבלעו. ורבי יהושע אומר, יפלוטו.

אמרו לו: "נטמאת, ונטמאת תרומה" רבי אליעזר אומר: יבלע. ורבי יהושע אומר: יפלוט.

"טמא היות, וטמאה היתה תרומה". או נודע שהוא טבל. ומעשר ראשון שלא ניתלה תרומתו, או מעשר שני והקדש שלא נפדו, או שמעמו טעם פשפש לתוך פיו – הרי זה יפלוט.

גמרא האשה שהיתה אוכלת בתרומה בוי. ניהא מות בעליה. גירשד?

רבנן אמרין: כמשנה ראשונה. שבן ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה ואביה מקבל את גיטה.

[דף ל"ט ע"א]

רבי לעזר אומר: ואפילו תימר כמשנה אחרונה

[דף ל"ט ע"ב]

תפטר, שאמרה לו: הבא גיטי ממקום פלוני, והיה דרבנן להביא לה בעשרה ימים, ומצא סוס ריץ והביא לה לחמשה ימים.

ולא רבי לעזר פרי ליעזר? דתנינן: רבי ליעזר אומר מיד!

ולא מודי רבי ליעזר: שאם אמרה: "הבא לי גיטי ממקום פלוני" – שהיא אוכלת בתרומה עד שפוגיע הגט לאותו מקום!

אמר רבי חנני: מבינן שאמרה לו "הבא לי גיטי ממקום פלוני" – כמי שאמרה לו: "לא יהא גט אלא לעשרה ימים!" מה שאכלה – בהיתר אכלה!

רבי חגי שאל לחבריא: מניין לאוכל בפרשות – שהוא פטור?

מה בין סבר שהוא חולין,

מִסְכַּת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי פָּרָק שְׁנֵי

א. תִּלְתָּן שֶׁל תְּרוּמָה שְׁחֶפֶה בָּהּ בַּת כֹּהֵן וְרֵאשֵׁה - אֵין בַּת יִשְׂרָאֵל רֵאשֵׁי לַחֶף אַחֲרֶיהָ. אֲבָל מְעַנְגַת שְׁעָרָה:

ב. תִּלְתָּן שֶׁל מַעֲשֵׂר - יֵאָכֵל צוּמְחִנְיֹות. שֶׁל תְּרוּמָה, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה בְּטָהֳרָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה בְּטָמְאָה חוּץ מִחִפְּפֵתָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה בְּטָהֳרָה חוּץ מִחִפְּפֵתָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה בְּטָמְאָה חוּץ מִשְׂרִיתָה:

ג. כְּרִשְׁנֵינֵי שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - יֵאָכֵלוּ צְמַחוּנֵין. שֶׁל תְּרוּמָה, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שׁוּרִין בְּטָהֳרָה, וְשָׁפִין בְּטָהֳרָה, וּמֵאֲכִילִין בְּטָמְאָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: שׁוּרִין וְשָׁפִין בְּטָהֳרָה וּמֵאֲכִילִין בְּטָמְאָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שׁוּרִין וְשָׁפִין בְּטָהֳרָה וּמֵאֲכִילִין בְּטָמְאָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה בְּטָמְאָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֶה מִשְׁנַת רַבִּי עֲקִיבָא. לְפִיכָף הוּא אוֹמֵר יִתְּנֻנוּ לְכָל כֹּהֵן. וְחֻכְמִים לֹא הוֹדוּ לוֹ:

ד. אֵין שׁוּרִין תְּמָרִים לְהוֹצִיא מֵהֶן שֶׁכֶּר תְּמָרִים. וְלֹא צְמוּקִים לְהוֹצִיא מֵהֶן מִי צְמוּקִים. אֲבָל שׁוֹחֲקִים וְעוֹשֵׂה אוֹתָן טְרִימָה. בְּתַבְלִין מֵתָר, מִפְּנֵי שֶׁכָּף הוּא מְלֹאכְתּוֹ. צוֹרֵר אֶת הַתְּבַלִּין וְנוֹתֵן לַתּוֹף הַתְּכַשִּׁיל. אִם נָפַל לְקַדְרָה אַחֲרָת, אִם בְּטֵל טַעְמָן - מִתְרִין. וְאִם לֹא - אֲסוּרִין:

ה. אֵין עוֹשִׂין אֶת הַיַּיִן אֱלוֹנִיתִית, וְאֶת הַשְּׂמֶן עָרַב. סָף אֶת הַשְּׂמֶן, וְאֵין סָף יַיִן וְחֻמֶּץ. שֶׁהַשְּׂמֶן - דְּרָכּוֹ לְסִיכָה, יַיִן וְחֻמֶּץ - אֵין דְּרָכּוֹ לְסִיכָה:

ו. מְעוֹת חֲלִין וּמְעוֹת הַקֹּדֶשׁ שְׁנַתְּפוּרוֹ, מַה שְּׁלֶקֶט - לֶקֶט לְהַקְדֵּשׁ. אֶחָד מְעוֹת בְּמְעוֹת, פְּרוֹת בְּפְרוֹת, רְמוּנִין בְּרְמוּנִין, וְכָל דְּבָר שְׂאִין דְּרָכּוֹ לְבָלֵל. אֲבָל דְּבָר שְׁדָרְכּוֹ לְבָלֵל, מַה שְּׁלֶקֶט - לֶקֶט לְשִׁנְיָהּ, וּמַה שְּׁהוֹתִיר - הוֹתִיר לְשִׁנְיָהּ:

ז. סֵלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְשֶׁל חֲלִין שְׁנַתְּעָרְבוּ - מְבִיא בְּסֵלַע מְעוֹת, וְאוֹמֵר: סֵלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהִיא - מְחַלֶּלֶת עַל מְעוֹת הָאֵלוֹי. בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר: בְּשִׁתִּים. סֵלַע שֶׁל חֲלִין וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ שְׁנַתְּעָרְבוּ - בּוֹרֵר אֶת הַיִּפְּהַ שְׁבָהֶן וְאוֹמֵר: אִם הַקֹּדֶשׁ הוּא - הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ, וְאִם לֹא, הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלֵּל עַל זֶה. וְשִׁנְיָהּ, הָרִי הִיא מִתְרָת. וְסֵלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ - בּוֹרֵר אֶת הַיִּפְּהַ שְׁבָהֶן וְאוֹמֵר: אִם הַקֹּדֶשׁ - הָרִי הַקֹּדֶשׁ, וְאִם לֹא, הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלֵּל עַל זֶה. נוֹטֵל אֶת הַשְּׁנִיָּה וּמְחַלֵּל אֶת הַמְּעוֹת עֲלֶיהָ. סֵלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וְשֶׁל חֲלִין, וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ, שְׁנַתְּעָרְבוּ - מְבִיא בְּסֵלַע מְעוֹת, וְאוֹמֵר: סֵלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלֶּלֶת עַל הַמְּעוֹת הָאֵלוֹי, בּוֹרֵר אֶת הַיִּפְּהַ שְׁבָהֶן, וְאוֹמֵר: אִם הַקֹּדֶשׁ הוּא - הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ, וְאִם לֹא, הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלֵּל עַל זֶה. נוֹטֵל אֶת הַשְּׁנִיָּה וּמְחַלֵּל אֶת הַמְּעוֹת עֲלֶיהָ, וְשִׁלְשִׁית - הָרִי זֶה מִתְרָת, מִפְּנֵי שְׂאֵמְרוֹ: מְחַלֵּלִין נְחֻשֶׁת עַל הַכֶּסֶף, וְכֶסֶף עַל הַזָּהָב, כֶּסֶף עַל הַנְּחֻשֶׁת מִדְּחַק, אֲבָל לֹא זָהָב עַל הַכֶּסֶף. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כִּשְׁם שְׁמַחֲלִילִין כֶּסֶף עַל נְחֻשֶׁת - כִּךָּ יְחַלְלוּ זָהָב עַל כֶּסֶף. אָמַר לוֹ: רַבִּי, מִפְּנֵי מַה מְחַלְלִין כֶּסֶף עַל נְחֻשֶׁת? שֶׁכֶּן מְחַלְלִין כֶּסֶף עַל הַזָּהָב. לֹא יְחַלְלוּ זָהָב עַל הַכֶּסֶף שְׂאִין מְחַלְלִין זָהָב עַל הַנְּחֻשֶׁת! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן: שֶׁכֶּן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֶׁל זָהָב - מְחַלְלִין אוֹתוֹ עַל הַמְּעוֹת שְׁבִירוֹשְׁלִים. בְּמַה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּשֵׁל וְדָאֵי, אֲבָל בְּשֵׁל דְּמָאֵי - מְחַלְלִין עַל הַכֹּל וְעַל הָאוֹכְלִין:

ח. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֶׁל זָהָב שְׁעָשָׂאוּ כְּלִים - אֵין לוֹ פְּדוּיוֹן. אִם הָיָה שֶׁל כֶּסֶף - הָרִי זֶה מִתְרָת. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֶׁל דְּמָאֵי שְׁנַתְּעָרַב בְּשֵׁל וְדָאֵי - יֵאָכֵלוּ כַחֲמוּר שְׁבָהֶן:

ט. חֲמֵר בְּהַקְדֵּשׁ שְׂאִין בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׂאִין בְּהַקְדֵּשׁ. הַקֹּדֶשׁ - מְתַחַלֶּלֶת עַל הַכֹּל, מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - אֵין מְתַחַלֵּל אֲלֵא עַל הַמְּעוֹת בְּלִבְדוֹ. הַקֹּדֶשׁ - נִפְדָּה בְּכָל

מְלַאכְתָּן, שְׂיָכוּל לְהַפְקִירָן וּלְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת, תֹּאמְרוּ בְּפִרוֹת שְׁנֵי מְלַאכְתָּן, שְׂאִינוּ יָכוּל לְהַפְקִירָן וּלְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת? ! אָמְרוּ לְהֵן בֵּית הַלֵּל: אִף פִּרוֹת שְׁנֵי מְלַאכְתָּן, יָכוּל לְהוֹצִיא תְרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת מִמָּקוֹם אַחַר עֲלִיהֶן עַד שְׁיָרִימוּ:

יב. אֵילָן שְׁעוֹמֵד בְּפָנִים וְנוֹפוּ נוֹטָה לְחוּץ – יֵשׁ לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלוֹ פְדִיוֹן. הַחֲזִיר נוֹפוּ לְפָנִים – אֵין לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלוֹ פְדִיוֹן. הִיא עוֹמֵד בְּחוּץ וְנוֹפוּ נוֹטָה לְפָנִים – אֵין לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלוֹ פְדִיוֹן. הַחֲזִיר נוֹפוּ לְחוּץ – יֵשׁ לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלוֹ פְדִיוֹן:

יג. בְּתִים שֶׁפְּתַחְיָהֶן לְפָנִים וְחִלְלָן לְחוּץ, פְּתַחְיָהֶן לְחוּץ וְחִלְלָן לְפָנִים, בֵּית שְׂמָאֵי אוֹמְרִים: אֵין פּוֹדֵין בְּהֵן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי כְּאֵלוֹ הֵן מִבְּפָנִים, וְאֵין אוֹכְלִין בְּהֵם קֳדָשִׁים קְלִים כְּאֵלוֹ הֵן בְּחוּץ. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: מִכְּנֶגֶד הַחוּמָה וּלְפָנִים – כְּלָפְנִים. וּמִכְּנֶגֶד הַחוּמָה וְלְחוּץ – כְּלַחוּץ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֶה מִשְׁנַת רַבִּי עֲקִיבָה. מִשְׁנָה רֵאשׁוּנָה, בֵּית שְׂמָאֵי אוֹמְרִים: אֵין פּוֹדֵין בְּהֵן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי כְּאֵלוֹ הֵן מִבְּפָנִים, וְאֵין אוֹכְלִין בְּהֵן קֳדָשִׁים קְלִין כְּאֵלוֹ הֵן מִבְּחוּץ. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: הִרִי הֵן כְּלִשְׁכוֹת, אֵת שֶׁפְּתַחָה לְפָנִים – כְּלָפְנִים. וְאֵת שֶׁפְּתַחָה לְחוּץ – כְּלַחוּץ:

יד. לִשְׂכָּה בְּנוּיָה בְּקֹדֶשׁ וּפְתַחָה לְחוּל, תּוֹכָה – חוּל, וְגִגָּה – קֹדֶשׁ. אוֹכְלִין בָּהּ קֳדָשִׁים קְדָשִׁים, וְאֵין שׁוֹחֲטִין בָּהּ קֳדָשִׁים קְלִים, וְאֵין חִבְיָן עֲלֶיהָ מִשׁוּם טְמֵאָה. בְּנוּיָה בְּחוּל וּפְתַחָה לְקֹדֶשׁ, אִף עַל פִּי שְׂאִין מִקִּימִין בְּן, תּוֹכָה – קֹדֶשׁ, וְגִגָּה – חוּל. אוֹכְלִין בָּהּ קֳדָשִׁים קְדָשִׁים, וְשׁוֹחֲטִין בָּהּ קֳדָשִׁים קְלִים, וְחִבְיָן עֲלֶיהָ מִשׁוּם טְמֵאָה. בְּנוּיָה בְּקֹדֶשׁ וּפְתַחָה לְחוּל וְלִקְדָשׁ, כְּלָה – קֹדֶשׁ. בְּנוּיָה בְּחוּל וּפְתוּחָה לְקֹדֶשׁ וְלְחוּל, כְּלָה – חוּל. בְּנוּיָה בְּקֹדֶשׁ וּבְחוּל, וּפְתוּחָה לְקֹדֶשׁ וְלְחוּל, כְּגוֹן: בֵּית הַמּוֹקֵד, תּוֹכָן וְגִגּוֹתֵיהֶן, מִכְּנֶגֶד הַקֹּדֶשׁ וְלִקְדָשׁ – קֹדֶשׁ, וּמִכְּנֶגֶד הַחוּל וְלְחוּל – חוּל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם לְעִנְיָן טְמֵאָה, מִכְּנֶגֶד הַחוּמָה וּלְפָנִים – כְּלָפְנִים, מִכְּנֶגֶד הַחוּמָה

מִקּוֹם וְאֵין מַעֲשֵׂר שְׁנֵי נִפְדִית מִכָּאֵן וְאֵילָף וּמִכָּאֵן וְאֵילָף. הַקֹּדֶשׁ – נִכְנַס לִירוּשָׁלַיִם וְיֹצֵא, מַעֲשֵׂר שְׁנֵי – נִכְנַס לִירוּשָׁלַיִם וְאֵין יֹצֵא. חִמְרָ בְּהַקֹּדֶשׁ, שֶׁהַקֹּדֶשׁ – חָל עַל הַכֵּל, וּמוֹעֲלִין בוֹ, לֹא הִתֵּר לְאָכִילָה אֲלֵא בְּפְדִיוֹן, מַה שְׂאִין כֵּן בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי. חִמְרָ בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי מִבְּתְרוּמָה, שֶׁמַּעֲשֵׂר שְׁנֵי – קוֹנֶה אֵת הַקֶּנֶף, אוֹסֵר דְּמִי וְעִרְבוּבִי, סִפְקָ עִרְבוּבוֹ – כֵּל שֶׁהוּא, אֲסוּר לְאוֹנֵן, וְטֵעוֹן בַּעוֹר, וְטֵעוֹן וְדוּי, וְלֹא הִתֵּר לְאָכִילָה אֲלֵא בְּפְדִיוֹן, וְאֵין מְדַלִּיקִין בוֹ אֵת הַנֵּר, מַה שְׂאִין כֵּן בְּתְרוּמָה. חִמְרָ בְּתְרוּמָה מַה שְׂאִין כֵּן בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, שֶׁהַתְּרוּמָה – אֵינָה נִתְרַם אֲלֵא מִן הַמֶּקֶף, וְאֵינָה נִטְלָת אֲלֵא מִן הַגְּמוּר, וְאֵינָה נִטְלָת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא, וּמְדַמְעַת, וְחִבְיָן עֲלֶיהָ חֶמֶשׁ, וְנוֹהֶגֶת בְּכָל הַשָּׁנִים, מַה שְׂאִין כֵּן בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי:

י. רַבִּי מְאִיר אוֹמֵר: אֵין מְחַלְלִין כֶּסֶף וּפְרוֹת עַל הַכֶּסֶף אֲלֵא אִם כֵּן יֵשׁ עִמּוֹ פְּרוֹטְרוֹט, וְחֻקִּים מִתִּירִין. רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר מִשְׁמוֹ: שְׁלֹשָׁה דִּינָרִין כֶּסֶף וְדִינָר, הֶרְבִּיעִי – כֶּסֶף, וְהִשְׁאָר – מַעוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר, שְׂמָאֵי הִזְקֵן אוֹמֵר: יִנְיַחָה בְּחִנּוּת וְיֵאָכַל כְּנֶגְדָּה:

יא. הֵיוּ לוֹ שְׁתֵּי מַגּוּרוֹת, אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וּמִצָּא בִּינְיָהֶן פְּרוֹת, קְרוֹב לְתְרוּמָה – יָפְלוּ לְתְרוּמָה, קְרוֹב לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי – יָפְלוּ לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי. מִחֲצָה עַל מִחֲצָה – מִטִּילִין אוֹתוֹ לְשֵׁנֵי חוּמְרִין. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: תְּבָה שְׁנֵי שֶׁשְׁתַּמְשׁוּ בָּהּ חֲלִין וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וּמִצָּא בְּתוֹכָהּ מַעוֹת, אִם רַב הַנִּיחוֹ חֲלִין – חֲלִין, אִם רַב הַנִּיחוֹ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי – מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן: הִרִי שְׁלָמִים שְׂיֵשׁ בְּהֵן חֲזָה וְשׁוֹק שֶׁהֵן אֲסוּרִין לְזָרִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: כֵּךְ אָמְרוּ בֵּית הַלֵּל לְבֵית שְׂמָאֵי: אֵי אַתֶּם מוֹדִים לָנוּ בְּפִרוֹת שְׁלֵא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן, שְׂיַפְדָּה מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלֵא וְיֵאָכַל בְּכָל מָקוֹם, אִף פִּרוֹת שְׁנֵי מְלַאכְתָּן כִּי יֹצֵא בָּהֶן. אָמְרוּ לְהֵן בֵּית שְׂמָאֵי: לֹא! אִם אָמַרְתֶּם בְּפִרוֹת שְׁלֵא נִגְמְרָה

ולחויז - כּלחויז. אַם לַאֲכוּל קִדְשִׁים - הַכּל הַחֹלֵף אַחַר פֶּתַחָה:

טו. הִיתָה בְּנוּיָה בְּחֹמַת עֲזָרָה - אוֹכְלִין בַּהּ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְשׁוֹחֲטִין בַּהּ קִדְשִׁים קְלִים. הִיתָה בְּנוּיָה בְּחֹמַת יְרוּשָׁלַיִם - אוֹכְלִין בַּהּ קִדְשִׁים קְלִים וְאִין פּוֹדִין בַּהּ מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי:

טז. בֵּית הַבְּנוּי בְּחֹמָה, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּאֵלוֹ הוּא מִבְּחוּץ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כְּאֵלוֹ הוּא מִבְּפְנִים:

יז. כָּל הַלְּשׁוֹת בְּלָן בְּנוּיּוֹת בְּקִדְשׁ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: תַּחֲמוּמֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁבַכְתוּבִים - נְדוּנִין כְּחוּצָה לְאֶרֶץ. רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נְדוּנִין כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

יח. מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי שְׁנֹכְנַס לִירוּשָׁלַיִם וְנִטְמָא, בֵּין שְׁנִטְמָא בְּאֵב הַטְּמָאָה וּבֵין שְׁנִטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמָאָה, בֵּין מִבְּפְנִים בֵּין מִבְּחוּץ - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: הַכּל יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּפְנִים. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: הַכּל יִפְדָּה וְיֹאכֵל מִבְּחוּץ, חוּץ מִשְׁנִטְמָא בְּאֵב הַטְּמָאָה מִבְּפְנִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: הַכּל יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּפְנִים, חוּץ מֵה שְׁנִטְמָא בְּאֵב הַטְּמָאָה בְּחוּץ. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: הַכּל יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּחוּץ, חוּץ מֵה שְׁנִטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמָאָה מִבְּפְנִים. רַבִּי אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: נִטְמָא בְּאֵב הַטְּמָאָה, בֵּין מִבְּפְנִים בֵּין מִבְּחוּץ - יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּחוּץ. נִטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמָאָה, בֵּין בְּפְנִים בֵּין בְּחוּץ - יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּפְנִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: נִטְמָא בְּחוּץ, בֵּין בְּאֵב הַטְּמָאָה בֵּין בּוֹלֵד הַטְּמָאָה, יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּחוּץ. נִטְמָא בְּפְנִים, בֵּין בְּאֵב הַטְּמָאָה בֵּין בּוֹלֵד הַטְּמָאָה - יִפְדָּה וְיֹאכֵל בְּפְנִים. אִמֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֶלֶל עַל שְׁנִטְמָא בְּאֵב הַטְּמָאָה בְּחוּץ - שִׁיפְדָּה וְיֹאכֵל בְּחוּץ. וְעַל שְׁנִטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמָאָה בְּפְנִים - שִׁיפְדָּה וְיֹאכֵל בְּפְנִים. עַל מֵה נִחְלְקוּ? עַל שְׁנִטְמָא בְּאֵב הַטְּמָאָה בְּפְנִים, וּבּוֹלֵד הַטְּמָאָה בְּחוּץ, שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: נִפְדָּה בְּמָקוֹם, וְיֹאכֵל בְּמָקוֹם. וּבֵית

הֶלֶל אוֹמְרִים: נִפְדָּה בְּמָקוֹם, וְיֹאכֵל בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת:

יט. הֶלְקוֹת בְּכֶסֶף מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי שְׁנִטְמָא - יִפְדָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִקְבֵּר. אִמֵּר לּוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה: מִחְמִיר אֶתְּהָ בְּטַפְלָה יִתֵּר מִן הָעֶקֶר. אָמַר לָהֶם: מִצִּינוּ שֶׁחֲמִירוּ בְּטַפְלָה יִתֵּר מִן הָעֶקֶר, שֶׁהִתְמַוְּרָה - חָלָה עַל בְּעַל מוּם קְבוּעַ, הַקִּדְשׁ - אִין חָל עַל בְּעַל מוּם קְבוּעַ. אִמֵּר לּוֹ: מִמָּקוֹם שְׁבֹאתָה, מֵה לְהֵלֵן, תִּמְיָמִין - אִין נִפְדִּין, וּבְעֲלֵי מוּמִין - נִפְדִּין, אִף כָּאן, טְהוּרִין - לֹא יִפְדּוּ, טְמֵאִין - יִפְדּוּ:

כ. הַמְשָׂאֵל קִנְקָנִין לְמֵעֶשֶׂר שְׁנֵי, עַד שְׁלֹא גִיפָן - לֹא קָנָה מֵעֶשֶׂר, וּמִשְׁגִּיפָן - קָנָה מֵעֶשֶׂר. בְּמָה דְּבָרִים אָמֹרִים? בְּשֵׁל יִין. אָבֵל שֶׁל צִיר וְשֶׁל חֲמִץ וְשֶׁל מוֹרִיס, שֶׁל שֶׁמֶן וְשֶׁל דְּבַשׁ, בֵּין גָּפֶם בֵּין שְׁלֹא גָפֶם - לֹא קָנָה מֵעֶשֶׂר. בֵּין גָּפֶם בֵּין שְׁלֹא גָפֶם - עוֹלִים בְּאֶחָד וּמֵאָה. בֵּין גָּפֶם בֵּין שְׁלֹא גָפֶם - תוֹרֵם מֵאֶחָד עַל הַכּל. אִימְתִי אִמְרוּ קָנָה מֵעֶשֶׂר? בְּזִמְן שֶׁכֻּלָּה מֵעֶשֶׂר. אָבֵל אִם הִפְקִיד לְתוֹכָהּ רַבִּיעִית שֶׁל חֲלִין, אִף עַל פִּי שְׁגָפֶם - לֹא קָנָה מֵעֶשֶׂר:

כא. אִמֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֶלֶל עַל הַדּוֹרֵף בְּחִבּוּת, שֶׁמִּפְתַּח וְאִין צָרִיךְ לְעֲרוֹת. עַל מֵה נִחְלְקוּ? עַל הַדּוֹרֵף בְּגַת, שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: מִפְתַּח וּמֵעֶרְהָ לַגַּת. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: מִפְתַּח וְאִין צָרִיךְ לְעֲרוֹת:

מִסְכַּת מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. הַמוֹלִיף פְּרוֹת מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִמָּקוֹם הֵיכָר לְמָקוֹם הַזּוּל, אוּ מִמָּקוֹם הַזּוּל לְמָקוֹם הֵיכָר - פּוֹדְהוּ כְּשֶׁעַר מְקוּמוֹ. אִמֵּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קִרְחָה: בְּמָה דְּבָרִים אָמֹרִים? בְּשֵׁל דְּמֵאִי. אָבֵל בְּשֵׁל וְדֵאִי - פּוֹדִין אוֹתוֹ כְּשֶׁעַר הַמָּקוֹם הַזּוּל:

ב. פּוֹדִין מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי כְּשֶׁעַר הַזּוּל, כְּמוֹ שְׁחַנְגִּי לּוֹקַח אוֹתוֹ יוֹם, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מוֹכֵר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: כְּמוֹ שְׁחַנְגִּי לּוֹקַח בְּאוֹתוֹ הַמִּין. הַפּוֹרֵט דִּינָה כְּסָף

סֶפֶק שְׂאִינָן קִימִין – מַעֲשֵׂר עֲלֵיהֶן וְקוֹרָא שֵׁם לַמַּעֲשֵׂרוֹתֵיהֶם:

ז. הַמוֹכֵר פְּרוֹת לַחֲבֵרוֹ, הַמוֹכֵר אוֹמֵר: טְבִילִים מְכַרְתִּי לָךְ, וְהַלּוֹקֵחַ אוֹמֵר: מִתְקַנֵּין מְכַרְתִּי לִי – כּוֹפִין אֶת הַמוֹכֵר לְתַקֵּן מִשְׁלָם אֶת שְׁלוֹ. הַרִי שְׁלַקְחוּ שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶת גְּרָנוֹ, אִם מִחֲמַת הַחוּב – צְרִיף לַעֲשֹׂר עַל יָדוֹ. אִם מִחֲמַת אֲנִס – אִין צְרִיף לַעֲשֹׂר עַל יָדוֹ:

ח. הָאוֹכֵל פְּרוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי, בֵּין בְּשׂוּגָג בֵּין בְּמִזִּיד – יִזְעַק לְשָׁמַיִם; דְּבָרֵי רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּשׂוּגָג – יִזְעַק לְשָׁמַיִם. בְּמִזִּיד – יַחֲזִירוּ דָמַיִם לְמִקְוָמָן. וְאִם הָיָה מְעוֹת, שׂוּגָג – יִזְעַק לְשָׁמַיִם. מִזִּיד – יַחֲזִירוּ דָמַיִם לְמִקְוָמָן; דְּבָרֵי רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רַבִּי אוֹמֵר: בֵּין שׂוּגָג בֵּין בְּמִזִּיד – יַחֲזִירוּ דָמַיִם לְמִקְוָמָן:

ט. הַגּוֹנֵב טְבִלוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ – מִשְׁלָם לוֹ דָמֵי טְבִלוֹ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: דָּמֵי חֲלִין שְׁבוּ:

י. יִשְׂרָאֵל שְׂאָכַל פְּרוֹתָיו בְּטְבִלוֹ, אָף עַל פִּי שְׁמַתְחִיב בְּהֵן לְשָׁמַיִם – אִין לְכַהֵן בְּהֵן כְּלוּם, שְׁנֹאֲמֵר (בַּמִּדְבָּר יח, יט): "אֲשֶׁר יִרְיֵמוּ" – אִין לְכַהֵן בְּהֵן אֲלֵא עַד שִׁירֵימוֹ. וְכֵן בֶּן לֹוִי שְׂאָכַל מַעֲשֵׂרוֹתָיו בְּטְבִלוֹ, אָף עַל פִּי שְׁמַתְחִיב בְּהֵן לְשָׁמַיִם – אִין לְכַהֵן בְּהֵן כְּלוּם, שְׁנֹאֲמֵר בְּהֵן: "וְזֶה אֲשֶׁר יִרְיֵמוּ לַה'" – אִין לָךְ בְּהֵן אֲלֵא עַד שִׁירֵימוֹ:

יא. הַמְּכַבֵּא פְּרוֹת מִן הַגֵּרָן לְעִיר, הַפְּרִישׁ תְּרוּמָה וַתְּנָה לְכַהֵן, מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן וַתְּנָה לְלוֹוִי, מַעֲשֵׂר עֲנִי וַתְּנָה לְעֵנִי – אִין מַחֲשֵׁב עֲמֵהָן דָּמֵי הַבָּאָה. אֲבָל אִם קָרָא לְהֵן שֵׁם בַּגֵּרָן – הָרִי זֶה מַחֲשֵׁב עֲמֵהָן דָּמֵי הַבָּאָה:

יב. הַמוֹכֵר פְּרוֹת לַחֲבֵרוֹ, וְאָמֵר לוֹ: פְּרוֹת שְׁמְכַרְתִּי לָךְ טְבִילִין הֵם, בְּשֵׁר בְּכוֹר הוּא, יִין נֶסֶף הוּא – מַה שְׂאָכְלוּ אֲכָלוּ, וַיַּחֲזִיר לְהֵן אֶת הַדָּמַיִם. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: דְּבָר שְׁהַנֶּפֶשׁ קָצָה בוֹ – מַה שְׂאָכְלוּ אֲכָלוּ וַיַּחֲזִיר לְהֵן אֶת הַדָּמַיִם. דְּבָר שְׂאִין הַנֶּפֶשׁ קָצָה בוֹ – מַה שְׂאָכְלוּ אֲכָלוּ, וַיִּנְכָּה לְהֵן מִן הַדָּמַיִם:

לַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי – כְּמוֹ שְׁחֲנוּנֵי לּוֹקֵחַ וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מוֹכֵר. הַמְּצַרֵף דִּינָר זֶהָב לַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי – כְּמוֹ שֶׁשְׁלַחְנֵי פּוֹרֵט וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מְצַרֵף. הִיָּה מוֹלִיכּוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמִשְׁתַּכֵּר עָלָיו עַל שְׁוִיּוֹ רַבֵּעַ; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: עַד דִּינָר. מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׂאִין לוֹ דָמַיִם – דִּיו שְׂיֵאמֵר הוּא וְחֻמוֹשׁוֹ מְחַלֵּל עַל אִיסֵר זֶה:

ג. מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׂאִין דָּמֵי יְדוּעִים – נִפְדָּה עַל פִּי שְׁלִשָּׁה לְקוֹחוֹת וְלֹא עַל פִּי שְׁלִשָּׁה שְׂאִין לְקוֹחוֹת, אֲפִלוּ אֶחָד מִהֵן נְכָרִי, וְאֲפִילוּ אֶחָד מִהֵן בְּעָלִים – כּוֹפִין אֶת הַבְּעָלִים לְפִתְחֵי רֵאשׁוֹן. אִם אָמֵר: הָרִי הוּא שְׁלִי בְּסֹלֶע, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּסֹלֶע וְאֶסֶר – יְכוֹל לַחֲזוֹר בוֹ. זֶה חֲמֵר בְּהַקְדָּשׁ מִבְּמַעֲשֵׂר שְׁנִי:

ד. אִין פּוֹרֵדִין מַעֲשֵׂר שְׁנִי אַכְסֵרָה אֲלֵא מְעוֹת. כִּיצַד? הָיָה לוֹ פְּרוֹת מְרַקִּיבִין וּמְעוֹת מְחַלְדִּינִין – לֹא יֵאמֵר: 'כִּמְהָ אָדָם רוּצָה לְתַן בְּצַבוֹר זֶה, וְכִמְהָ אָדָם רוּצָה לְתַן בְּכָרִי זֶה', אֲלֵא אוֹמֵר: 'כִּמְהָ אָדָם רוּצָה לְקַח לוֹ מְעוֹת בְּסֹלֶע', וְכִמְהָ אָדָם רוּצָה לְקַח לוֹ פְּרוֹת בְּדִינָר':

ה. סֹלֶע, כִּמְהָ תֵהֵא חֲסֵרָה וְלֹא יְהִי מְחַלְדִּינִין עֲלֵיהָ מַעֲשֵׂר שְׁנִי? לְסֹלֶע – אַרְבַּע אֲסֵרוֹת. וְלִדְיָנָר – אִיסֵר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לְסֹלֶע – אַרְבַּע פּוֹנְדִיאוֹת. וְלִדְיָנָר – פּוֹנְדִיוֹן. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: סֹלֶע – שְׁמוֹנֶה פּוֹנְדִיאוֹת. וְדִינָר – שְׁנֵי פּוֹנְדִיאוֹת. יֵתֵר עַל כֵּן – מְחַלְלָה בְּשׁוּיָה. עַד כִּמְהָ תִפְחַת וְיֵהֵא רֵשָׁאִי לְקִימָה בְּסֹלֶע? סֹלֶע – עַד שְׁקָל, וּבְדִינָר – עַד רַבֵּעַ. פְּחוֹת מִכֵּן, אֲפִלוּ אִיסֵר – אִין רֵשָׁאִין לְהַחֵל עֲלֵיהָ. הֵיתָה יוֹצֵא לְסִימוֹן בְּסֹלֶע, וְלִמְטַבֵּעַ בְּשְׁקָל, לְסִימוֹן בְּשְׁקָל, וְלִמְטַבֵּעַ בְּסֹלֶע – אִין לַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי אֲלֵא כְּשֵׁר הַמְּטַבֵּעַ:

ו. הַמוֹכֵר פְּרוֹת לַחֲבֵרוֹ וְנִמְצְאוּ טְבִילִים – רַץ אַחֲרָיו לְתַקְנָן. לֹא מְצָאוּ, בִּידוּעַ שֶׁהֵן קִימִין – צְרִיף לַעֲשֹׂר עַל יָדוֹ, אִם בִּידוּעַ שְׂאִין קִימִין – אִין צְרִיף לַעֲשֹׂר עַל יָדוֹ. סֶפֶק שֶׁהֵן קִימִין

יח. חֵבֶר שְׁמַת וְהַנִּיחַ פְּרוֹת, אֶפְלוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם כְּנָסָן - הָרִי הֵן בְּחֻזְקַת מִתְקַנֵּין:

מִסְכַּת מַעְשֵׁר שְׁנֵי פָּרָק רְבִיעִי

א. הַפּוֹדָה מַעְשֵׁר שְׁנֵי שָׁלוּ - הָרִי זֶה חֵיב בְּחֻמְשׁ. אֶחָד הַכּוֹנֵס מִתּוֹךְ שָׁלוּ, וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ מִן הַכּוֹתֵי וּמִן הַנְּכָרֵי פְּרוֹת טְבָלִים, אֶחָד שִׁירֵשׁ, וְאֶחָד שְׁנַתָּן לוֹ בְּמַתְנָה - הָרִי זֶה חֵיב בְּחֻמְשׁ. כִּיצַד חֵיב בְּחֻמְשׁ? הַפּוֹדָה בְּסָלַע - נוֹתֵן חֻמְשָׁה דִּינְרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַפּוֹדָה בְּשֶׁקֶל - נוֹתֵן חֻמְשָׁה שֶׁל סָלַע. הַפּוֹדָה בְּמַעְשֵׁר, אִם רָצָה לְדַקְדֵּק - יְדַקְדֵּק. כִּיצַד? חָלַל עַל הַסָּלַע וְנִמְצְאָתָא רָעָה, עַל הַטְּרִיסִית וְנִמְצְאָתָא רָעָה - יְחַלִּיף:

ב. מַעְרִימִין עַל מַעְשֵׁר שְׁנֵי לְפוֹטְרוֹ מִן הַחֻמְשׁ. כִּיצַד? אוֹמֵר אָדָם לְבָנוּ וּלְבַתּוֹ הַגְּדוֹלִים, לְעַבְדּוֹ לְשִׁפְחָתוֹ הַעֲבָרִים: 'הִילָךְ מַעוֹת אֵלּוּ וּפְדָה לָךְ בְּהֵן אֶת מַעְשֵׁר זֶה'. אֲבָל לֹא יֹאמֵר לוֹ: 'פְּדָה לִי בְּהֵן אֶת מַעְשֵׁר זֶה'. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה: בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה נוֹהֲגִין כֶּךָ. מְשֻׁרְבוּ הַרְמָאִין: אוֹמֵר אָדָם לְחֵבְרוֹ: 'הָרִי הַפְּרוֹת הָאֵלּוּ נִתְּנוּ לָךְ בְּמַתְנָה, וְחֻזְרָא וְאוֹמֵר לוֹ: 'הָרִי הֵן מִחֲלָלִין עַל פְּרוֹת שִׁישׁ לִי בְּבֵיתִי'. וּבְלִבְדִּי שְׁלֹא יֹאמֵר לוֹ: 'הָרִי הֵן מִחֲלָלִין עַל מַעוֹת שִׁישׁ לִי בְּתוֹךְ הַכִּיס עַד שִׁזְיֻכָּה בַּעַל הַבַּיִת לְתוֹךְ יָדוֹ, אוֹ עַד שִׁישְׁכֵר לוֹ אֶת מִקּוּמוֹ':

ג. מִפְקִיד אָדָם מַעְשֵׁר שְׁנֵי שָׁלוּ אֶצֶל חֵבֶר, וְשָׁל דְּמָאֵי אֶצֶל עִם הָאָרֶץ. אֲבָא חֲלָקִיָּה מִן קַרְוִיָּה אוֹמֵר: בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹשִׂין כֵּן. חֲזְרוּ לוֹמֵר: אֶפְלוּ חֵבֶר - אֵין מִפְקִידִין אֶצֶלּוֹ, שְׂאִין אִתָּהּ יוֹדַע מִי עוֹמֵד אַחֲרָיו:

ד. נִתֵּן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן וְלֹא נִתֵּן לוֹ אֶת הַחֻמְשׁ - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חָלַל. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: לֹא חָלַל. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּשִׁבְתָּ, וְדְבָרֵי חֻכְמַיִם בְּחוּל:

ה. מִי שְׁלֹא קָרָא שֵׁם לְמַעְשֵׁר שְׁנֵי שָׁלוּ דְּמָאֵי - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יֹאכֵל. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: לֹא יֹאכֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: נִרְאִין

יג. אֵין פּוֹדִין מַעְשֵׁר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם בְּזָמַן הַזֶּה. וְאֵין אוֹכְלִין מַעְשֵׁר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם בְּזָמַן הַזֶּה. וְאֵין מִחֲלָלִין מַעְשֵׁר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם בְּזָמַן הַזֶּה. וְאֵין מוֹכְרִין מַעְשֵׁר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם בְּזָמַן הַזֶּה. וְאֵין מוֹצִיאִין מַעְשֵׁר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם בְּזָמַן הַזֶּה. וְאִם הוֹצִיא - הָרִי אֵלּוּ יִרְקְבוּ. הַמְּחַלֵּל מַעוֹת עַל פְּרוֹת בִירוּשָׁלַיִם בְּזָמַן הַזֶּה - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: זֶה וְזֶה מַעְשֵׁר שְׁנֵי. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: הַמַּעוֹת - כְּמוֹת שְׁהִי, וְהַפְּרוֹת - כְּמוֹת שְׁהִי:

יד. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: מִפְרִישׁ אָדָם מַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן שֶׁל דְּמָאֵי, וְתוֹרְמוֹ וְאוֹכְלוֹ, וְאֵין צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ שְׁנֵי. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ שְׁנֵי, שְׁמָא הוֹרֵם הָרֵאשׁוֹן - לֹא הוֹרֵם הַשְּׁנִי. וְהִלְכָה כְּדַבְּרֵי בֵּית הַלֵּל:

טו. רָאָה אֶחָד שֶׁהַפְרִישׁ מַעְשֵׁר שְׁנֵי - נֶאֱמַן עַל הָרֵאשׁוֹן; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: נֶאֱמַן עַל הָרֵאשׁוֹן - נֶאֱמַן עַל הַשְּׁנִי. אֵינוֹ נֶאֱמַן עַל הַשְּׁנִי - אֵינוֹ נֶאֱמַן עַל הָרֵאשׁוֹן:

טז. הַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן וּמַעְשֵׁר שְׁנֵי וְאֶכְלֶן, עַל אוֹתוֹ הַמֵּין - נֶאֱמַן, עַל מֵין אַחֵר - אֵינוֹ נֶאֱמַן; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: אִף עַל אוֹתוֹ הַמֵּין - אֵינוֹ נֶאֱמַן. לֹא כָּל הַיְמִינוֹ שִׁיתְקִין אֶת עֲצָמוֹ וְיִבֵּא וְיִקְלָקְלְנוּ:

יז. הָאוֹמֵר: מַעְשֵׁר שְׁנֵי שְׁבַחְפִּיץ זֶה מִחֲלָל עַל אִיסֵר זֶה, וְלֹא קָבַע לוֹ מְקוֹם - רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: קָרָא שֵׁם. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: עַד שִׂיאֵמֵר: לְצַפּוֹנוֹ אוֹ לְדְרוֹמוֹ. מַעְשָׁה בְּרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי, שֶׁנִּכְנְסוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת לְכוֹזֵב, אָמְרוּ: לֹא נִדַע הֵיאָךְ בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה מִתְקַן אֶת פְּרוֹתָיו. כִּיּוֹן שֶׁהֲרִיגִישׁ בְּהוֹ, הִלָּךְ וְהִבִּיא לְפָנֶיהֶן דְּלוֹסְקִיא מְלֵא דִּינְרֵי זָהָב. אָמְרוּ לוֹ: הֵיאָךְ אִתָּהּ מִתְקַן אֶת פְּרוֹתֶיךָ? אָמַר לָהֶם, כֶּךָ וְכֶךָ אֲנִי אוֹמֵר: מַעְשֵׁר שְׁנֵי שְׁבַחְפִּיץ זֶה מִחֲלָל עַל אִיסֵר זֶה. אָמְרוּ לוֹ: צֵא וְאָכּוֹל אֶת פְּרוֹתֶיךָ, הַשְּׁתַכְרַת בְּמַעוֹת, אֲבַדְתָּ נַפְשׁוֹת:

דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּשַׁבָּת, וְדָבָרֵי חֲכָמִים
בְּחֹל:

ו. שְׁנֵי אַחִין וּשְׁנֵי שְׁתַּפְּיִן, אָב וּבָנוּ – פּוֹדִין
זֶה לְזֶה מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי, וְנוֹתְנִין זֶה לְזֶה מֵעֶשֶׂר
עֲנִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: תְּבֵא מֵאֲרֶה לְאָדָם
שְׁנוֹתָן מֵעֶשֶׂר עֲנִי לְאָבִיו. לֹא אָמְרוּ אֲלֵא אֵת
שְׁהִיו שְׁנֵיהֶם עֲנִיִּים:

ז. אִשְׁתּוֹ – אֵין פּוֹדָה לוֹ אֵת הַמֵּעֶשֶׂר. רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אִשְׁתּוֹ פּוֹדָה לוֹ אֵת
הַמֵּעֶשֶׂר:

ח. כָּל אֱלוֹ שְׁאֲמָרוּ: 'פּוֹדִין זֶה לְזֶה מֵעֶשֶׂר
שְׁנֵי' – נוֹתְנִין זֶה לְזֶה מֵעֶשֶׂר עֲנִי. מוֹדָה רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר בְּאִשְׁתּוֹ, שְׂאָף עַל פִּי
שְׁפוּדָה לוֹ אֵת הַמֵּעֶשֶׂר – שְׂאִין נוֹתְנִין לָהּ
מֵעֶשֶׂר עֲנִי:

ט. מִפְּרִישֵׁין תְּרוּמַת מֵעֶשֶׂר עַל פְּרוֹת עַם
הָאָרֶץ, אֵף עַל פִּי שְׁעוּשָׁה תִּקְלָה לְבָאִין
אֲחֵרָיו. כִּיצַד? הוּצִיא פְּרוֹת מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ,
וְאָמַר לוֹ: 'הִפְרֵשׁ עַל אֱלוֹ' – לֹא הִפְרִישׁ אֲלֵא
עַד מְקוֹם שֶׁהוּא לּוֹקַח. מְחַלְלִין מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי
עַל מְעוֹת עִם הָאָרֶץ, אֵף עַל פִּי שְׁעוּשָׁה
תִּקְלָה לְבָאִים אֲחֵרָיו. כִּיצַד? הוּצִיא מְעוֹת
מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאָמַר לוֹ: חֲלַל עַל אֱלוֹ – לֹא
חֲלַל, אֲלֵא עַד מְקוֹם לּוֹקַח, וּפּוֹרֵט לוֹ דִּינָר
לְאַלְתֵּר. אִם מִחֲמַת הַחֹב – מִתֵּר. וְאִם
מִחֲמַת מַלְוָה – הֲרִי זֶה אֶסוּר, עַד שְׁיִלֵּךְ לְתוֹךְ
בֵּיתוֹ וַיִּחְזֹר:

י. קִטְן שְׂמוּכָר בְּשׁוּק – מִפְּרִישֵׁין עֲלִיו מֵעֶשֶׂר
שְׁנֵי. כִּיצַד? נִתֵּן לוֹ טְרִיסִית, בֵּין שֶׁהִיא בֵּיד
הַלּוֹקַח, בֵּין שֶׁהִיא בֵּיד הַמוּכָר, בֵּין שֶׁהִיא
בְּאוּנְקָלִין – מִפְּרִישׁ עֲלִיו וְהוֹלֵךְ, וְחֹזֵר
וּמְבִיא. נִטַּל הַיִּמְנוֹ דִּינָר – מִפְּרִישׁ עֲלִיו
וְהוֹלֵךְ. וְלֹא עוֹד: אֲלֵא שְׂאָדָם מוּצִיא דִּינָר
מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ – מִפְּרִישׁ עֲלִיו וְהוֹלֵךְ, וְחֹזֵר
וּמְבִיא לוֹ בְּאַחְרוּנָה, וְאָמַר לוֹ: 'עַל זֶה
חֲלַלְתוּ':

יא. לְקַח הַיִּמְנוֹ עֲשָׂרָה דִּינָרִין שֶׁל זֶהָב – לֹא
יִחַלַּל עַל כֶּלֶן אֲלֵא עַל אֶחָד מֵהֶם. לְקַח
הַיִּמְנוֹ עֲשָׂרָה כוֹרִין שֶׁל חֲטִין – לֹא יִפְרִישׁ עַל

כָּל הַמְּגוּרָה אֲלֵא עַל אֶחָד מֵהֶם. לְקַח הַיִּמְנוֹ
עֶשֶׂר חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן – לֹא יִפְרִישׁ עַל כָּל
הָאוֹצָר, אֲלֵא עַל אֶחָת מֵהֶן. לְקַח הַיִּמְנוֹ עֶשֶׂר
אֲגוּדוֹת שֶׁל יֶרֶק – לֹא יִפְרִישׁ עַל כָּל הָאוּנְקָלִי
אֲלֵא עַל אֶחָת מֵהֶן, שְׁלֵא לְהַפְחִית אֵת הַשּׁוּק
בְּעֵינָיו:

יב. מוּכָר מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי לְשֵׁם חֲלִין. לֹא יִמְכְּרוּ
לְשֵׁם מֵעֶשֶׂר, מִפְּנֵי שְׂפָגַם אֵת הַמֵּעֶשֶׂר. יֵשׁ לוֹ
חֲלִין וּמֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מֵעֲרֹבִין זֶה בְּזֶה וּמִבְּקָשׁ
לְמוֹכְרָן – מוּכָר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן וְנוֹתֵן לְתוֹךְ
הָאוּנְקָלִי. נִתְּנָן בְּלָן בְּכַרְךָ – נוֹטַל דְּמִיָּהֶן
בְּכַרְךָ. אֱלוֹ שְׂרוּצָה – מוּכָר לְשֵׁם חֲלִין, וְאֱלוֹ
שְׂרוּצָה – מוּכָר לְשֵׁם מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי:

יג. הָאוֹמֵר: 'מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִחֲלָל עַל סֵלַע
שֶׁתַּעֲלֶה בְּיַדִּי מִכִּיס זֶה', וְעַל דִּינָר שֶׁיַּעֲלֶה
בְּיַדִּי מִכִּיס זֶה' – רַבִּי יוֹסִי אָמַר: לֹא חֲלַל.
וְחֲכָמִים אָמְרִים: חֲלַל. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי
לְחֲכָמִים, בְּאוֹמַר: 'מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִחֲלָל עַל
סֵלַע חֲדָשָׁה שֶׁתַּעֲלֶה בְּיַדִּי מִכִּיס זֶה', וְעַל
דִּינָר חֲדָשׁ שֶׁיַּעֲלֶה בְּיַדִּי מִכִּיס זֶה' – שִׁזָּה
חֲלַל. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי יוֹסִי, בְּאוֹמַר:
'מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִחֲלָל עַל סֵלַע שֶׁהִיָּתָה בֵּיד בְּנִי',
וְעַל דִּינָר שֶׁהִיָּתָה בֵּיד בְּנִי' – שְׁלֵא חֲלַל, שְׂאֵנִי
אוֹמֵר: שְׂמָא לֹא הִיָּתָה בֵּידוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁעָה:

יד. הָאוֹמֵר: 'מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִחֲלָל עַל סֵלַע
שְׂאֲפֵרֵט מִן הַדִּינָר', וְעַל טְרִיסִין שְׂאֲפֵרֵט מִן
הַסֵּלַע' – פּוֹרֵט לוֹ דִּינָר וְנוֹטַל הַיִּמְנוֹ סֵלַעִים
וְנוֹטַל הַיִּמְנוֹ טְרִיסִית. נוֹתֵן אָדָם לְחִבְרוֹ
טְרִיסִית טְבֵרִית, וְנוֹטַל הַיִּמְנוֹ צְפוּרִית.
צְפוּרִית וְנוֹטַל הַיִּמְנוֹ טְבֵרִית. שְׁנֵי פּוֹנְדִיּוֹן.
פּוֹנְדִיּוֹן, וְנוֹטַל הַיִּמְנוֹ שְׁנֵי אִיסְרִין. נוֹתֵן אָדָם
לְחִבְרוֹ מְעִין וְנוֹטַל מִמֶּנּוּ דִּינָר. דִּינָר, וְנוֹטַל
מִמֶּנּוּ פּוֹנְדִיּוֹן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְבָרִים
אָמְרוּרִים? בְּדַמְאִי, אָבַל בּוּדְאִי – אֶסוּר.
וּמְחַלְלִין נְחֻשֶׁת עַל פְּרוֹת. אֵף בְּדַמְאִי
מְחַלְלִין אוֹתוֹ נְחֻשֶׁת עַל נְחֻשֶׁת. נוֹתֵן אָדָם
לְחִבְרוֹ גּוֹלְגִית וְנוֹטַל הַיִּמְנוֹ דִּינָר וְנוֹטַל
הַיִּמְנוֹ פּוֹנְדִיּוֹן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְבָרִים
אָמְרוּרִים? בְּדַמְאִי וּבְדַחַק, אָבַל בּוּדְאִי וּבְרוּחַ
– הֲרִי זֶה אֶסוּר:

טו. הִיָּה עוֹבֵר מִמְקוֹם לְמְקוֹם וּבִדְרוּ מְעוֹת, אִם עֲתִיד לְחֹזֵר לְמְקוֹמוֹ – מְחַלְלֵן כְּשֹׁעַר מְקוֹמוֹ. וְאִם לֹא – מְחַלְלֵן בְּשׁוּיָהּ וּבְשֹׁעַר אוֹתוֹ מְקוֹם :

טז. הַפְּרִישׁ תְּרוּמָה, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי, וְלֹא קָרָא לְהֵן שָׁם. – רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נִתְקַדְּשׁוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא נִתְקַדְּשׁוּ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אִם עֲתִיד לְקִרּוֹת לְהֵן שָׁם – אֵין בְּהֵן קִדְּשָׁה, עַד שִׁיקְרָא לְהֵן שָׁם, אִם אֵין עֲתִיד לְקִרּוֹת לְהֵן שָׁם – בֵּינּוֹן שֶׁהַפְּרִישָׁן נִתְקַדְּשׁוּ:

יז. פָּדָה הֵימָנוּ מַעֲשֵׂר בְּסֻלַּע, וְלֹא הִסְפִּיק לְמַדְדוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּשִׁתִּים, מִה שֶׁפָּדָה – פָּדָה, וּמִדַּת הַדִּין בִּינֵיהֶם. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מַעֲשֵׂר שְׁנִי – מְשִׁיכְתוֹ הוּא פְּדִיוֹנוֹ. פָּדָה מִמְּנוֹ מַעֲשֵׂר בְּשִׁתִּים, וְלֹא הִסְפִּיק לְמוֹשְׁכוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּסֻלַּע, מִה שֶׁפָּדָה – פָּדָה, וּמִדַּת הַדִּין בִּינֵיהֶם, שֶׁמַּעֲשֵׂר שְׁנִי – פְּדִיתוֹ הִיא מְשִׁיכְתוֹ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמְרִים: אַף הַקִּדְּשׁ – פְּדִיתוֹ הִיא מְשִׁיכְתוֹ:

יח. הַמְּנִיחַ אִיסֵר וְאָכַל עֲלָיו חֲצִיו, וְהֵלֵךְ לְמְקוֹם אַחֵר וְהָרִי הוּא יוֹצֵא בְּפוּנְדִיּוֹן – יֹאכַל עֲלָיו עוֹד אִיסֵר. הַמְּנִיחַ פּוּנְדִיּוֹן וְאָכַל עֲלָיו חֲצִיו, וְהֵלֵךְ לְמְקוֹם אַחֵר וְהָרִי הוּא יוֹצֵא בְּאִסֵר – יֹאכַל עֲלָיו פְּלֶגֶל. זֶה הַכֹּלֵל: עַד שְׁלֹא פָּדָא, מִה שֶׁהִשְׁבִּיחַ – הַשְּׁבִיחַ לְפִי חֲשׁוּב, וּמִה שֶׁפָּגַם – פָּגַם לְפִי חֲשׁוּב. אַחֵר

1 בִּירוּשְׁלַיִם מִסְכַּת מַעֲשֵׂר שְׁנִי (פֶּרֶק רַבִּיעִי הַלְכָה ו') מְבַאֵר טַעַם הַדְּבַר. אֲלֵיּוֹ – קְדַמִּיתָא הָאוֹת אֲלֵיּוֹ תַחֲלָה לְאוֹתִיּוֹת, וְרוֹמְזוֹת לְתְרוּמָה שֶׁהִיא תַחֲלָה לְהַפְּרִישׁוֹת. דְּלֵית – רוֹמְזוֹת אֵל דְּמוֹעַ וְדַמוֹעַ הוּא תְרוּמָה שֶׁנֶּאֱמַר "מִלֵּאֲתָךְ וְדַמְעָךְ לֹא תֵאָחֵר". חֵיית – רוֹמְזוֹת לְתַבַּת הַלֵּב וְהַלֵּב רוֹמְזוֹ לְתְרוּמָה,

שֶׁפָּדָא, מִה שֶׁהִשְׁבִּיחַ – הַשְּׁבִיחַ לְשְׁנִי, וּמִה שֶׁפָּגַם – פָּגַם לְשְׁנִי:

מִסְכַּת מַעֲשֵׂר שְׁנִי פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. מִצָּא כְּלִי וְכֹתוּב עָלָיו: אֲלֵי, דְּלֵית, חֵיית, טִיית, רִיִּישׁ, תִּיִּישׁ – הָרִי זֶה תְרוּמָה. יוֹד מ"ם – הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר. פ"א שִׁיין – הָרִי זֶה שְׁנִי. עִיין – הָרִי זֶה עֲנִי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כֵּלָן שְׁמוֹת אָדָם הֵן. אָבֵל מִצָּא חֲבִית מִלֵּאָה פְרוֹת, וְכֹתוּב עָלֶיהָ: 'תְרוּמָה' – הָרִי זֶה תְרוּמָה. 'מַעֲשֵׂר' – הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אָפְלוּ מִצָּא חֲבִית מִלֵּאָה פְרוֹת, וְכֹתוּב עָלֶיהָ: 'תְרוּמָה' – הָרִי אֵלוֹ חֲלִין. שְׁאֲנִי אוֹמֵר: אֲשֶׁתְקַד הֵיְתָה מִלֵּאָה תְרוּמָה וּפְנָה, וְחֹזֵר וּמִלֵּאָה חֲלִין. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי: שְׁאָם כְּתוּב בְּחֶרֶס וְנִתּוֹן עַל גִּבֵּי חֲבִית, בְּנִיר וְנִתּוֹן עַל פִּי עֵגוּל, אִם תְרוּמָה – הָרִי זֶה תְרוּמָה, אִם מַעֲשֵׂר – הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר:

ב. מִצָּא כְּלִי חֶרֶס וְכֹתוּב עָלֶיהָ קוֹיף קֶרְבָן – הָרִי זֶה קֶרְבָן, וּמִה שֶׁבְּתוֹכוֹ קֶרְבָן; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין דְּרָךְ אָדָם לְהֵיּוֹת מְקַדֵּשׁ כְּלִי חֶרֶס. מִצָּא כְּלִי מִתְּכוֹת כְּתוּב עָלָיו 'קֶרְבָן', אִם הִיָּה רִיקָן – אִסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, עַד שִׁיִּדְעַע שֶׁהוּא שֶׁל הַקִּדְּשׁ וּנְפָדָה. אִם הִיָּה מִלָּא – הוּא וּמִה שֶׁבְּתוֹכוֹ קֶרְבָן:

ג. מִצָּא כְּלִי חֶרֶס וְכֹתוּב עָלֶיהָ קֶרְבָן – הָרִי זֶה קֶרְבָן. מִצָּא כְּלִי חֶרֶס וְכֹתוּב עָלֶיהָ מַעֲשֵׂר שְׁנִי – הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר שְׁנִי. מַעֲשֵׂר סֶתֶם – מִטִּילִין עָלָיו שְׁנֵי חוֹמְרִין. לְעֻלּוֹת וּלְאוֹכְלוֹ

שֶׁנֶּאֱמַר "מִכֵּל הַלֵּב תְרוּמוֹת תְרוּמָה". טִיית – רוֹמְזוֹ אֵל טוֹבֵל שֶׁהוּא תְרוּמָה. רִיִּישׁ – רֵאשִׁית שֶׁהַתְרוּמָה נִקְרָאת רֵאשִׁית. תִּיִּישׁ תְרוּמָה. פ"א שִׁיין – שְׁנֵי, כִּי הָאוֹת פ' רוֹמְזוֹת שְׁצָרִיךְ פְּדִיוֹן. וּבְאוֹתִיּוֹת יוֹד מ"ם – חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא הוּא מַעֲשֵׂר, הָאוֹת י' – רוֹמְזוֹ לְאֶחָד מִן עֵשֶׂר, וְהָאוֹת מ' – רוֹמְזוֹת לְמַעֲשֵׂר.

בירושלים - הרי אלו חלין. 'לשם יוסף'
'ולשם שמעון' - אינו כלום:

ד. האומר: 'מעשר שני שיש לי בבית',
ונמצא בעליה. 'בעליה', ונמצא בבית.
'בכיס' ונמצא בדלסקים. 'בדלסקים' ונמצא
בכיס - הרי אלו חלין. 'מעשר שני יש לי',
והלך לו, ומצאו בין בבית בין בעליה בין
בכיס בין בדלסקים - הרי אלו מעשר שני.
'כיס מעשר שני יש לי בתוך הבית', הלך
ומצא שם שנים שלשה כיסין, הגדול -
מעשר שני, ושנים הקטנים - חלין. לא יאכל
מן קטנים עד שיחללם על הגדול:

ה. 'שמונה של זהב יש לי בכיס', והלך
ומצא שמונה דינרי זהב - הרי אלו מעשר
שני. 'שמונה דינרי זהב יש לי בכיס', והלך
ומצא שמונה של זהב - הרי אלו חלין.
'שמונה של חלין יש לי בכיס', והלך ומצא
חמשים סלע או מאתים זוז. 'מאתים זוז' או
'חמשים סלע', ואחר כך מצא שמונה דינרי
זהב - הרי אלו מעשר שני. 'שמונה דינרי
זהב יש לי בכיס', והלך ומצא חמשים זוז או
מאתים זוז. 'מאתים זוז' או 'חמשים סלע',
אחר כך מצא שמונה - הרי אלו חלין. 'הרי
שם מנה ומצא מאתים' - חלין ומעשר שני
מערבין זה בזה; דברי רבי. וחכמים
אומרים: הכל חלין. 'מאתים ומצא מנה' -
מנה מנח ומנה מוטל; דברי רבי. וחכמים
אומרים: הכל חלין:

ו. היה חולה ומשנתק, אמרו לו: 'היכן מעשר
שני שלך? הראן באצבעו, כך וכך הן.
'שמא במקום פלוני הן?' הרבין בראשו -
בודקין אותו שלש פעמים. אם אמר על
'לאו' לאו ועל 'הן' הן - דבריו קימין. היה
מצטער: 'היכן מעשר שני של אבא? בא'
בעל חלום אמר לו: 'כך וכך הן', במקום
פלוני הן' - זה היה מעשה, ומצאו שם
מעות, ובאו ושאלו את החכמים ואמרו:
הרי אלו חלין, שדברי חלומות - לא מעלין
ולא מורידין:

ז. האומר לבניו: 'אפלו אתם מתים, אל
תגעו בנזות זו'. הלכו ומצאו שם מעות -
הרי אלו חלין. ראו את אביהן שהטמין
מעות בשדה בתבה במגדל, ואמר: 'של
פלוני הן'; 'של מעשר שני הן', אם כמערים
- לא אמר כלום, אם כמתכוון לעדות -
דבריו קימין. אמר להם אחד: 'אני ראיתי
את אביכם שהטמין בשדה, בתבה, ובמגדל'
- דבריו קימין. 'במקום פלוני, בשדה
פלונית' - לא אמר כלום. זה הכלל: כל
המצוי להם - לא אמר כלום. כל שאין מצוי
להם - דבריו קימין:

ח. אמר לו כובס: 'טלית זו, של אביך היתה,
ולקחתיה הימנו' - נאמן, הוא הפה שאסר
הוא הפה שהתיר. אם יש עדים שהיה של
אביו, ואומר: 'לקחתיה הימנו' - אינו נאמן:

ט. אחרים אומרים: אילן של הקדש -
סוקרין אותו בסקרא. בית עבודה זרה -
מפחמין אותו בפחמין. בית מנגע - מטילין
עליו אפר מקלה. מקום הרוג - מצינין אותו
בדם. עגלה ערופה - מצינין אותו במגורה
של אבנים:

י. כרם רבעי - עולה לירושלים מהלך יום
לכל צד. כמה דברים אמורים? בכרם שיש
בו חמשה גפנים. אבל כרם שאין בו חמשה
גפנים, ושאר כל האילן - הרי זה נפדה
סמוך לחומה. רבן שמעון בן גמליאל
אומר: אחד כרם שיש בו חמשה גפנים,
ואחד כרם שאין בו חמשה גפנים - הרי זה
עולה לירושלים, ומחלק הימנו לשכניו
ולקרוביו ולמידעיו, ומעטר בו את השוק.
אמר רבי שמעון: אין בזה עטור השוק. אלא
פודהו בשער הזול, ודמיו נאכל כמעשר
שני. משתרב הבית, בית דין הראשון לא
אמרו בו כלום. בית דין האחרון גזרו שיהא
זה נפדה סמוך לחומה. מעשה ברבי אליעזר
שהיה לו כרם בצד כפר טבי במזרח לוד,
ורצה להפקירו. אמרו לו תלמידיו: אין אתה
צריך להפקירו, כבר נמנו חבריך להתירו.
ולא רצה לפדותו. אמרו תלמידיו: רבי!
משגזרו שיהא זה נפדה סמוך לחומה אתה

צָרִיךְ לְפָדוֹתוֹ. עֶמֶד רַבִּי אֲלִיעֶזֶר וּבְצֻר וּפְדָאוֹ. וּשְׁאֵר כָּל הָאֵילָן נֹטַע רַבְעִי - כַּמְעַשָּׂר שָׁנִי:

יא. כָּרֶם רַבְעִי - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין לוֹ חֵמֶשׁ וְאֵין לוֹ בַעוֹר. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ חֵמֶשׁ. בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשִׁבְעִיעִית, אָבֵל בְּשֵׁאֵר שְׁנֵי שָׁבוּעַ - יֵשׁ לוֹ חֵמֶשׁ וְיֵשׁ לוֹ בַעוֹר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֶחָד שְׁבִיעִית וְאֶחָד שְׁנֵי שָׁבוּעַ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין לוֹ חֵמֶשׁ וְאֵין לוֹ בַעוֹר, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין גּוּמְמִין אוֹתוֹ, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: גּוּמְמִין אוֹתוֹ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין פּוֹדִין אוֹתוֹ עֲנָבִים אֲלֵא יֵין, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: יֵין וְעֲנָבִים. אָבֵל הַכֹּל מוֹדִים שְׁאֵין פּוֹדִין בַּמַּחֲבֵר לְקַרְקַע. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין נוֹטְעִין אוֹתוֹ בְּרַבִּיעִית שֶׁהַרְבִּיעִית שְׁלוֹ חָל לְהִיּוֹת בְּשִׁבְעִיעִית, וּבֵית הֵלֵל מַתִּירִין:

יב. אֵילָן שֶׁנֹּטְעוֹ בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלוֹ מִתְבַּעֵר אֲלֵא בְּשִׁבְעִיעִית. הַמַּקְדִּישׁ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלוֹ - הָרִי זֶה פּוֹדָה עַל מְנַת לַתָּן לְהַקְדֵּשׁ אֶת שְׁלוֹ, וּלְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֶת שְׁלוֹ:

יג. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: (דְּבָרִים כו, יג) **"בַּעֲרַתִּי הַקֹּדֶשׁ"** - זֶה תְּרוּמָה. **"מִן הַבֵּית"** - זֶה חֲלָה. **"נִתְחַיֵּי לַלְוִי"** - זֶה מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן. **"וְגַם נִתְחַיֵּי"** - זֶה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. **"לִגְר לִיתוֹם וְלֵאלֵמָנָה"** - זֶה מַעֲשֵׂר עֲנִי. **"כָּכֵל מִצְוַתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי"** - **"וְאָכְלוּ בַשְּׂעִרֶיךָ וּשְׁבַעוּ"** - זֶה מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. דְּבַר אַחֵר: כִּיֵּן שֶׁהִפְרַשְׁתוּ מִן הַבֵּית - אֵין אֶתְּךָ זָקוּק לוֹ:

יד. כָּל הַעוֹסְקִין בְּמִצְוֹת - פִּיהֶם פְּתוּחַ בְּתַפְּלָה לְפָנֵי הַמְּקוֹם. שְׁנֵאָמַר (אִיּוֹב כב, כח): **"וְתִגְדוּ אִמְרֵי וְיָקַם לְךָ"** וְגו'. וְאוֹמֵר (יִשְׁעְיָה לח, ב): **"וְיֹסֵב חֻזְקִיהוּ פָּנָיו וְגו'** וְיֹאמֵר אָנָּה ה' זָכַר נָא" וְגו'. וְאוֹמֵר (דְּבָרִים כו, טו): **"הַשְּׁקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ וְגו'"** - זֶה מְקוֹם הַשְּׁקִיפָה, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים פה, יב): **"אֲמַת מֵאֲרֵץ תִּצְמַח" וְגו'. מִן הַשָּׁמַיִם - מֵאוֹצֵר טוֹב שְׁבַשְׁמַיִם, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים כח,**

(יב): **"יִפְתַּח ה' לְךָ אֶת אוֹצְרוֹ הַטוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם"**. וּבִרְוַךְ אֶת עַמְּךָ - הַכֹּל בְּכֹלֵל הַבְּרָכָה. (שִׁם): **"בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר"**. אֶת יִשְׂרָאֵל - הַכֹּל בְּזִכּוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים לג, כח): **"וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בְּטוּחַ בְּדָד עֵין יַעֲקֹב"**. וְאֵת הָאָדָמָה - בְּזִכּוֹת הַמְּזוּבָח, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת כ, כא): **"מְזוּבַח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה" וְגו'. אֲשֶׁר נִתַּתְּ לָנוּ** - הַכֹּל בְּכֹלֵל לְפִי מַתְּנוֹת, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים ו, יא): **"וּבַתִּים מְלֵאִים כָּל טוֹב" וְגו'. כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ** - זֶה שְׁבוּעָה שֶׁל אַבְרָהָם שְׁנֵאָמַר (בְּרֵאשִׁית כב, טז): **"וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נָאִם ה' יַעַן כִּי" וְגו'. לֵאבֹתֵינוּ** - הַכֹּל בְּזִכּוֹת שְׁבָטִים, שְׁנֵאָמַר (חִבְקוּק ג, ט): **"שְׁבַעוֹת מוֹטוֹת אִמְרֵי סִלְה"**. אֲרָץ - זֶה אֲרֶץ עֲצָמָה. שְׁנֵתָתְּ לָנוּ - כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (יִחְזָקְאֵל מח): **"מִפְּעַת קָדִים עַד פְּעַת יָם דֵּן אֶחָד. מִפְּעַת קָדִים עַד פְּעַת יָם יָם רְאוּבֵן אֶחָד. מִפְּעַת קָדִים עַד פְּעַת יָם נִפְתַּלִּי אֶחָד"**. זָכַת חֲלָב וּדְבָשׁ - מִלְּמַד: שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת נּוֹתְנִין טַעַם וְרִיחַ וְשִׁמְן הַדֶּגֶן בְּפָרוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלֵעֶזֶר אוֹמֵר: טְהוֹרָה - נִטְלָה אֶת הַטַּעַם וְאֵת הָרִיחַ. מַעֲשָׂרוֹת - נִטְלוּ אֶת הַשִּׁמְן וְאֵת הַדֶּגֶן:

מִסְכַּת חֲלָה פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נּוּרִי אוֹמֵר: אִף הַקְּרָמִית חִיבַת בַּחֲלָה. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשֵּׁם אָבִיו: אֵיזְהוּ חֲלוּט? הַנּוֹתֵן קֶמַח לְתוֹךְ חֲמִין. הַמַּעֲיֶסָה, חֲמִין לְתוֹךְ קֶמַח. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה, הַנּוֹעֲשִׂית בְּאֵלְפֵס וּבַקְּדָרָה - פְּטוּרָה. הַנּוֹעֲשִׂית בַּתְּנוּר - חִיבַת:

ב. הַמְּלוּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּפּוֹעֲלֵי נְכָרִים עוֹשִׂין בְּתוֹכּוֹ - חִיב בַּחֲלָה. הַמְּלוּי שֶׁל נְכָרִים וּפּוֹעֲלֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין בְּתוֹכּוֹ - פְּטוּר מִן הַחֲלָה. הַעוֹשֶׂה עֶסָה לְרַבִּים - חִיב בַּחֲלָה. הַעוֹשֶׂה עֶסָה לְאֶחָדָה בְּצֶק - חִיב בַּחֲלָה:

ג. קֶמַח קְלוּי שֶׁגָּבְלוּ וְעָשָׂאוּ עֶסָה - חִיב בַּחֲלָה. עֶסַת אֲרוֹנוּא - חִיבַת בַּחֲלָה, מִפְּנֵי שְׁחִיב בְּאַחֲרֵייתָהּ עַד שֶׁעָה שְׁיַמְסֵר. עֶסַת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם - חִיבַת בַּחֲלָה. סִפְקַ מְדַמֵּע - חִיב בַּחֲלָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי

יוסי פוטר. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: מְדַמֵּעַ – פְּטוּר מִן הַחִלָּה. סֶפֶק מְדַמֵּעַ – נֶאֱכַל מִשּׁוּם דְּמַעַ וְחֵיב בַּחִלָּה:

ד. אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזַר: שְׁאֵלְתִי אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: חִלוֹת תּוֹרָה וְרִיקֵי נְזִיר, מַה הֵן בַּחִלָּה? אָמַר לִי: פְּטוּרוֹת. וְכִשְׁבַּאתִי וְשְׁאֵלְתִי אֶת רַבִּי אֲלֵעָזַר, אָמַר לִי: עֲשֹׂאן לְעַצְמוֹ – פְּטוּר. לְמַכּוֹר בְּשׁוּק – חֵיב. וְכִשְׁבַּאתִי וְהִרְצַתִּי דְּבָרִים לְפָנָי רַבִּי אֲלֵעָזַר בֶּן עֲזַרְיָה, אָמַר לִי: הַבְּרִית! אֵלּוּ דְּבָרִים נֶאֱמְרוּ מֵהַר חוֹרֵב:

ה. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: עֶסֶת כְּלָבִים – מַעֲצָמָה נִכְרַת. עֲשֹׂאן כְּעֵבֶיךָ – חֵיבָת. עֲשֹׂאָה לְמוֹדִין – פְּטוּרָה:

ו. כִּהֵן שְׂשִׁיר קִמַּח בְּעֶסֶק עֶסְתוֹ, וְכֵן הָאִשָּׁה שְׂשִׁירָה קִמַּח בְּעֶסְתָּהּ – הִקְמַח וְהִשְׁאֹר מְצֻרְפִין לְחֻמְשַׁת רְבָעִים לְאַסּוֹר אֶת הָעֶסֶה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ: בְּעַל הַבֵּית – אֶחָד מְעֻרָרִים וְאַרְבַּע? מִפְּנֵי שְׁעֵינוּ יָפָה בְּעֶסְתוֹ. נִחְתוּם – אֶחָד מְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה, מִפְּנֵי שְׁעֵינוּ צָרָה בְּעֶסְתוֹ. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: לֹא מִן הַשֵּׁם הוּא זֶה, אֲלֵא בְּעַל הַבֵּית – עֶסְתוֹ מְעוּטָה, וְאִין בַּהּ כְּדִי מִתְּנָה לְכַהֵן. נִחְתוּם – עֶסְתוֹ מְרַבָּה, וְיֵשׁ בַּהּ כְּדִי מִתְּנָה לְכַהֵן:

ז. הַלּוֹקַח מִן הַנִּחְתוּם וּמִן הָאִשָּׁה שְׁעוּשָׁה לְמַכּוֹר בְּשׁוּק – צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חֵלֶת דְּמָאִי. מִן בְּעַל הַבֵּית וּמִן הַמִּתְאַרְחִין אֲצֵלוֹ – אִין צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ חֵלֶת דְּמָאִי. נְטִילַת אֶחָד מְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אֲפִלוּ לֹא עָלָה בִּידוֹ אֲלֵא אֶחָד מִשְׁשִׁים – יָצָא:

ח. מִי שְׁאִין יְכוּל לְעֲשׂוֹת עֶסְתוֹ בְּטְהָרָה – יַעֲשֶׂנָה קִבִּין וְאֵל יַעֲשֶׂנָה בְּטְמֵאָה. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר: יַעֲשֶׂנָה בְּטְמֵאָה וְאֵל יַעֲשֶׂנָה קִבִּין. שְׁכֶשֶׁם שְׁקוּרָא עַל הַטְּהוּרָה – כֶּף קוּרָא עַל הַטְּמֵאָה. עַל זוֹ קוּרָא חִלָּה לְשֵׁם, וְעַל זוֹ קוּרָא חִלָּה לְשֵׁם. אֲבָל קִבִּין – אִין בְּהֵן חֵלֶק לְשֵׁם. אָמְרוּ לְפָנָי רַבִּי עֲקִיבָא: אִין אֹמְרִים לוֹ לְאָדָם: עֲמַד וְחֹטָא בְּשִׁבִיל שְׁתִּזְכָּה, עֲמַד וְקִלְקַל בְּשִׁבִיל שְׁתִּתְקַן:

ט. רַבִּי אֲלֵעָזַר אֹמֵר: חִלָּה – נְטִילַת מִן הַטְּהוּר עַל הַטְּמֵא. וְחֻכְמִים אֹסְרִין. אָמְרוּ לְפָנָי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל: הֲלֹא פְּלוּנֵי יֵשׁ בְּדָרוֹם וְהִיא מוֹרָה כְּהוֹרָאָה הַזֹּאת! אָמַר לָהֶם: לְכוּשׁ שְׁלֹבֵשׁ בּוֹ אַבָּא, וְצִיץ שְׁנַתָּן בֵּין עֵינָיו, אִם לֹא אֵלְמַד בּוֹ לְכָל מוֹרָה הוֹרָאוֹת! אָמְרוּ לוֹ בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזַר: אָמַר לָהֶם: אֵף הוּא יֵשׁ לוֹ בְּמָה יִתְלָה:

י. הָאִשָּׁה שֶׁהִפְקִירָה עֶסְתָּהּ, אוֹ שִׁמְכַרְתָּהּ, אוֹ שְׁנַתְּנָתָה בַּמִּתְנָה – פְּטוּרָה, עַד שֶׁתִּתְגַּלְגַּל בַּחֲטָיִים וְתִטְמָטֵם בְּשַׁעוּרִים. אִין חֵיבַת בַּחִלָּה, עַד שֶׁיְהֵא בְּכָל אֶחָד כְּשַׁעוּר. גִּלְגַּלָּה בַּחֲטָיִים וְטְמָטְמָה בְּשַׁעוּרִים, אֵף עַל פִּי שְׁאִין בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד אֲלֵא כְּזֵית – חֵיבַת בַּחִלָּה:

יא. נוֹלַד לְעִיסָה סֶפֶק טְמֵאָה, עַד שֶׁלֹּא גִלְגַּלָּה – תַּעֲשֶׂה בְּטְמֵאָה. מִשְׁגִּלְגָּלָה – תַּעֲשֶׂה בְּטְהָרָה, וְחִלְתָּה תְלוּיָהּ. בְּאִיזָה סֶפֶק אָמְרוּ? בְּדָבָר הַסֶּפֶק לְחִלָּה. וְכֵן פְּרוֹת שְׁנוּלַד לָהֵן סֶפֶק טְמֵאָה, עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלֹאכְתָּן – יַעֲשׂוּ בְּטְמֵאָה. מִשְׁנַגְמְרָה מְלֹאכְתָּן – יַעֲשׂוּ בְּטְהָרָה, וְתוֹרִמְתָּן תְלוּיָהּ. בְּאִיזָה סֶפֶק אָמְרוּ? בְּדָבָר הַסֶּפֶק לְתוֹרִמָּה:

יב. גֵּר שֶׁנִּתְגַּיַר וְהִיתָה לוֹ עֶסֶה, נַעֲשֶׂה עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ פְּנֵיהָ – חֵיבַת. מִשְׁקָרְמוּ פְּנֵיהָ – פְּטוּרָה; וְדַבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אֹמֵר: עַד שֶׁלֹּא תִתְגַּלְגַּל בַּחֲטָיִים וְתִטְמָטֵם בְּשַׁעוּרִים – חֵיבַת. גִּלְגַּלָּה בַּחֲטָיִים וְטְמָטְמָה בְּשַׁעוּרִים – פְּטוּרָה. אַחֲרִים אָמְרוּ מִשֵּׁם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה: מִשְׁתַּעֲשֶׂה מִקְרָצוֹת:

מִסְכַּת חִלָּה פָּרָק שְׁנִי

א. הָעוֹשֶׂה עֶסֶה מִן הַחֲטָיִים וּמִן הָאֲרֹז, רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: אִין חֵיבַת בַּחִלָּה עַד שֶׁיְהֵא בְּדָגָן כְּשַׁעוּר. וְאִין אֲרֹם יוֹצֵא בַּהּ יְדֵי חוּבְתוֹ בְּפֶסֶח עַד שֶׁיְהֵא בַּהּ כְּשַׁעוּר:

ב. הַנוּטֵל שְׁאוֹר מִעֶסֶה שֶׁלֹּא הוֹרְמָה חִלְתָּהּ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עֶסֶה שֶׁהוֹרְמָה חִלְתָּהּ – הָרִי זֶה מִבֵּיא קִמַּח מִמְּקוֹם אַחֵר, וּמְצָרְפוֹ לְחֻמְשַׁת רְבָעִים קִמַּח, וּמְפָרִישׁ עָלָיו לְחֵיב עָלָיו לְפִי חֲשׁוֹבוֹן:

ח. חלות דמאי, רבי שמעון אומר: אם לא תרם את האחד כשעור - לא יאכל מן השני:

ז. חלות הנכרים בחוזה לארץ ותרומת הנכרים בחוזה לארץ - מזריעין אותו, שאינו חיב בחלה נאכלת לזרים:

ח. עשרים וארבע מתנות כהונה נתנו לאהרן ולבניו, בכלל, ובפרט, ובכרית מלח. אלו הן: עשר במקדש, וארבע בירושלים, ועשר בגבולין. **עשר במקדש:** חטאת, ואשם, וזבחי שלמי צבור, וחטאת העוף, ואשם תלוי, ולג שמן של מצורע, שתי הלחם, ולחם הפנים, ושיירי מנחות, והעמר. **ארבע בירושלים:** הבכורה, והבכורים, והמורם מתודה ואיל נזיר, ועורות קדשים. **עשר בגבולין:** תרומה, ותרומת מעשר, וחלה, ראשית הגז, הזרוע והלחיים והקבה, ופדין הבן, ופדין פטר חמור, והתרמים, ושדה אחוזה, וגזל גר. כל אלו נתנו לאהרן ולבניו, בכלל ופרט וברית מלח, לחיב על הכלל, ולחיב על הפרט. לתן שכר על כלל, ולתן שכר לפרט. העובר עליהן - כעובר משום כלל ומשום פרט:

ט. איזו היא הארץ ואיזו היא חוצה לארץ? כל השופע מטורי אמנון ואילך - ארץ ישראל. מטורי אמנון וליהן - חוצה לארץ. הניסין שבאים - רואין אותן כאלו חוט מתוח מטורי אמנון ועד נחל מצרים, מחוט ולפנים - ארץ ישראל, מלחוט ולחוץ - חוצה לארץ. רבי יהודה אומר: כל שהוא כנגד ארץ ישראל - הרי הוא כארץ ישראל, שנאמר (במדבר לד, ו): "וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול". הניסין שבצדדין - רואין אותן כאלו חוט מתוח מקפלריא ועד אוקיגוס, מנחל מצרים ועד אוקיגוס, מחוט ולפנים - ארץ ישראל, מחוט ולחוץ - חוצה לארץ:

י. ספינה שהיא באה מחוצה לארץ לארץ, והיתה בה עסה, עד שלא קרמו פניה - חיבת, משקרמו פניה - פטורה:

ג. קב מכאן, וקב מכאן, וקב חדש באמצע. קב מכאן, וקב מכאן, וקב שעורים באמצע - הרי אלו מצטרפין. הוסיפו עליהן: קב מכאן, וקב מכאן, וקב של אשה אחרת באמצע, וקב מכאן, וקב מכאן, וקב דבר שנטלה חלתו באמצע - הרי אלו מצטרפין. קב מכאן, וקב מכאן, וקב הנכרי באמצע. קב מכאן, וקב מכאן, וקב ארו באמצע. קב מכאן, וקב מכאן, וקב תרומה באמצע - אין מצטרפין. קב חטין, וקב שעורין, וקב כסמין - הרי אלו מצטרפין. כשהוא תורם - תורם מכל אחד ואחד, שאין תורמין ממין על שאינו מינו. חצי קב חטים, וחצי קב שעורים, וחצי קב כסמין - נוטל מן הכסמין, שאין תורמין ממין על שאינו מינו. אומר רבי עקיבא: הנוטל חלה מן הקב, למה הוא דומה? לתורם תבואה שלא הביאה שלישי, שאין תרומתו תרומה. חזרו לומר: לא כך ולא כך, שהרי הקב הזה אינו חיב בחלה ומצטרף עם אחרים:

ד. קמח טמא שנתערב בקמח טהור, ואין בטמא כשעור, כשהוא נוטל, אומר: 'הרי זו חלה חוץ מן הטמא שיש בו'. חטים טמאות שנתערבו בחטים טהורות, ואין בטמאות כשעור, כשהוא תורם, אומר: 'הרי זו תרומה חוץ מן הטמאות שבהן':

ה. אומר רבי אליעזר ברבי צדוק: אף על פי שהיה רבן גמליאל פוטר את אריסות בסוריאה, אוסר היה מלארס. אם ארס - הרי זה פטור, ובלבד שלא יהא הוא מלקט והן אוגדים על ידו, הוא בוצר והן דורכים על ידו, הוא מוסק והן עוטנין על ידו. אלא: הן מלקטין והוא אוגר על ידיהן, הן בוצרין והוא דורך על ידיהן, הן מוסקין והוא עוטן על ידיהן. וכן היה רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: לא היה רבן גמליאל מחיב בסוריאה אלא חלה אחת בלבד:

ו. הלוקח מן הנחתום בסוריאה - צריך להפריש חלת דמאי; דברי רבן גמליאל. וחקמים אומרים: אין צריך להפריש חלת דמאי מנהר דרומה של כזיב ואילך. שתי

מִסְכַּת עֶרְלָה פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. הַנוֹטֵעַ לְסִיג לְקוֹרוֹת וְלַעֲצִים – פֶּטוּר מִן הָעֶרְלָה. אָמַר רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׁנִטְעַע לְסִיג וְלַקּוֹרוֹת וְלַעֲצִים דְּבַר הָרְאוּי לְהֵם, אֲבָל נִטְעַע לְסִיג וְלַקּוֹרוֹת לַעֲצִים דְּבַר שְׁאִין רְאוּי לְהֵם – חֵיב בְּעֶרְלָה. נִטְעוּ לַעֲצִים וְחָשַׁב עָלָיו לְאֹכִילָהּ, מֵאִמְתִּי מוֹנֶה לוֹ? מִשְׁעַת נְטִיעֶתוֹ:

ב. הַנוֹטֵעַ לְרַבִּים – חֵיב. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אֹמֵר מִשְׁמוֹ: הַנוֹטֵעַ לְרַבִּים – חֵיב בְּעֶרְלָה. הָעוֹלָה לְרַבִּים – פֶּטוּר מִן הָעֶרְלָה:

ג. הַנוֹטֵעַ בְּסַפִּינָה בְּעֶצִיץ וּבְרֵאשׁ הַגַּג – חֵיב בְּעֶרְלָה. נִזְרַעוּ בְּעֶצִיץ שְׁאִינוּ נְקוּב, נִשְׁבַּר וְחִזָּר וְזָרַעַן בְּעֶצִיץ נְקוּב, אִם יִכּוֹל לְחַיּוֹת – חֵיב. וְאִם לֹא – פֶּטוּר. כִּיִּצַּד יוֹדַע אִם יִכּוֹל לְחַיּוֹת וְאִם לֹא? חוֹפֵר לוֹ גּוּמָא בְּאֶרֶץ וְנוֹטְעוּ בָּהּ, אִם יִכּוֹל לְחַיּוֹת – חֵיב, וְאִם לֹא – פֶּטוּר:

ד. אֵילָן הָעוֹלָה בֵּין מִן הַגִּזַּע וּבֵין מִן הַשְּׂרָשִׁים – חֵיב. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: הָעוֹלָה מִן הַגִּזַּע – חֵיב, מִן הַשְּׂרָשִׁים – פֶּטוּר. הַקְּדִישׁוֹ וְאַחַר כֵּךְ נִטְעַע – פֶּטוּר. נִטְעַע וְאַחַר כֵּךְ הַקְּדִישׁ וּפְדָאוֹ, מֵאִמְתִּי מוֹנֶה לוֹ? מִשְׁעַת נְטִיעֶתוֹ:

ה. נִכְרִי שֶׁהִרְכִּיב עֵץ מֵאֶכָּל עַל גְּבִי עֵץ סָרֵק – מוֹנֶה לוֹ מִשְׁעַת נְטִיעֶתוֹ. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: נוֹטְעִים יַחַד שֶׁל עֶרְלָה, וְאִין נוֹטְעִים אֶגּוֹז שֶׁל עֶרְלָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא פְּרִי. וְאִין מְרַכִּיבִין כַּפְּנִיּוֹת שֶׁל עֶרְלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אֹמֵר: סִמְנֵי עֶרְלָה – עוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאֲתִים, צוֹבַע בְּהֵן בְּבָלוּל, וְהוֹלְכִין אַחַר הָרֵב:

ו. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אֹמֵר: בְּשֵׁר בְּחֻלָּב – מִתֵּר בַּהֲנָאָה. בְּעֵלִי מוּמִין – אֲסוּרִין כָּל שֶׁהֵן. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: בְּעֵלִי מוּמִין – יִבְקָר:

ז. תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּ בְּקִלְפֵי עֶרְלָה, אִם חָדַשׁ – יִתֵּן, אִם יָשָׁן – יוֹצֵן. אָפָה וּבִשְׁל בְּגֻחְלִים – מִתֵּר. אָפָה בְּכֻלָּן – מִתֵּר, חוּץ מִעֲצֵי אֲשִׁירָה.

אֶפֶר בְּגָדִים שְׁתַּנְגַּעוּ, וְעֶפֶר בְּתִים שְׁתַּנְגַּעוּ – אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה:

ח. סֶפֶק עֶרְלָה, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל – אֲסוּר, בְּסוּרְיָא בְּחוּצָה לְאֶרֶץ – מִתֵּר. כִּיִּצַּד? כֶּרֶם וְשִׂדָּה שְׁנִטְעַע יָרֵק, וְיָרֵק נִמְכַר חוּצָה לוֹ, סֶפֶקוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל – אֲסוּר, בְּסוּרְיָא וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ – מִתֵּר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אִף זֶה סֶפֶקוּ בְּסוּרְיָא – אֲסוּר. אִיזְהוּ סֶפֶקוּ מִתֵּר? כֶּרֶם שְׁנִטְעַע יָרֵק וְשִׂדָּה יָרֵק בְּצִדוֹ, וְיָרֵק נִמְכַר חוּצָה לוֹ, סֶפֶקוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל – אֲסוּר, בְּסוּרְיָא וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ – מִתֵּר. הָרִי שְׁנִמְצָא נְטִיעָה קְטַנָּה בְּתוֹךְ שִׂדְהוֹ, סֶפֶקוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל – אֲסוּר. בְּסוּרְיָא וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ – מִתֵּר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי אֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי בֶּן דוּרְמִסְקִית, שְׁאָמַר מִשֵּׁם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, שְׁאָמַר מִשֵּׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל: אִין עֶרְלָה בְּחוּצָה לְאֶרֶץ:

APR 2019

Nissan

ניסן

תשע"ט - 5779

7	ראשון Sunday	ב 2	<p>6:30 נץ החמה _____</p> <p>9:44 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:48 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:39 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: נחמיה ז-ח</p> <p>תוספתא: מעשר שני ב</p>	<p>5:18 עלות השחר _____</p> <p>9:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:24 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:27 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלא</p> <p>ירושלמי: תרומות לב</p>
8	שני Monday	ג 3	<p>6:28 נץ החמה _____</p> <p>9:43 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:48 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:40 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: נחמיה ט-י</p> <p>תוספתא: מעשר שני ג</p>	<p>5:16 עלות השחר _____</p> <p>9:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:24 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:28 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלב</p> <p>ירושלמי: תרומות לג</p>
9	שלישי Tuesday	ד 4	<p>6:27 נץ החמה _____</p> <p>9:42 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:47 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: נחמיה יא-יב</p> <p>תוספתא: מעשר שני ד</p>	<p>5:15 עלות השחר _____</p> <p>9:06 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:23 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:29 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלג</p> <p>ירושלמי: תרומות לד</p>
10	רביעי Wednesday	ה 5	<p>6:25 נץ החמה _____</p> <p>9:41 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:46 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: נחמיה יג - דברי הימים א א</p> <p>תוספתא: מעשר שני ה</p>	<p>5:13 עלות השחר _____</p> <p>9:05 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:22 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:30 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלד</p> <p>ירושלמי: תרומות לה</p>
11	חמישי Thursday	ו 6	<p>6:24 נץ החמה _____</p> <p>9:40 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:46 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:43 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: דברי הימים א ב-ג</p> <p>תוספתא: חלה א</p>	<p>5:12 עלות השחר _____</p> <p>9:04 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:22 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:31 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלה</p> <p>ירושלמי: תרומות לו</p>
12	ששי Friday	ז 7	<p>6:22 נץ החמה _____</p> <p>9:39 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:45 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:44 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: דברי הימים א ד-ה</p> <p>תוספתא: חלה ב</p>	<p>5:10 עלות השחר _____</p> <p>9:03 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:21 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:32 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלו</p> <p>ירושלמי: תרומות לז</p>
13	שב"ק Shabbos	ח 8	<p>Shabbos Hagadol</p> <p>6:21 נץ החמה _____</p> <p>9:38 סו"ז קר"ש - גר"א _____</p> <p>10:44 סו"ז תפלה - גר"א _____</p> <p>8:45 צה"כ לשיטת ר"ת _____</p> <p>נ"ך: דברי הימים א ו-ז</p> <p>תוספתא: ערלה א</p>	<p>מצורע, שבת הגדול</p> <p>5:09 עלות השחר _____</p> <p>9:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____</p> <p>10:20 סו"ז תפלה - מג"א _____</p> <p>7:33 שקיעה _____</p> <p>בבלי: חולין קלז</p> <p>ירושלמי: תרומות לח</p>

הדלקת הנרות 7:14 Candle Lighting

זמן מוצש"ק 8:45 Shabbos Ends

תאֹת נאֹף, גֵּיט נִשְׁט אֲזוּעֵק פּוֹן אַ מְעַנְטֶשׁ, נָאֵר אֲזִיב עַר הֵיט זִיךְ דִּי אֲוִיגֵן
אֲוִן דִּי מִהֶשְׁבָּה.

(ספר המדות אית נאוף סיון ט')